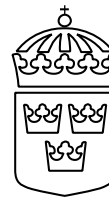

Regeringens skrivelse

2023/24:162

Redovisning av fördelning av medel från
Allmänna arvsfonden under budgetåret 2023

Skr.
2023/24:162

Regeringen överlämnar denna skrivelse till riksdagen.

Stockholm den 20 juni 2024

Ebba Busch

Jakob Forssmed
(Socialdepartementet)

Skrivelsens huvudsakliga innehåll

I denna skrivelse lämnas en redogörelse för förvaltningen av Allmänna arvsfonden och en redovisning av hur Arvsfondsdelegationen har fördelat stöd ur fonden under 2023. Vidare redogör regeringen för sin bedömning av Arvsfondsdelegationens verksamhet och utveckling samt analyserar fördelningen av stöd inom olika områden. I skrivelsen anges också den kommande inriktningen av stöd ur Allmänna arvsfonden och de områden som enligt regeringen bör prioriteras vid Arvsfondsdelegationens stödgivning.

Innehållsförteckning

1	Allmänna arvsfonden	5
1.1	Bakgrund	5
1.2	Arvsfondsdelegationen	5
1.3	Kammarkollegiet	5
2	Förvaltningen av Allmänna arvsfonden	6
2.1	Hur Allmänna arvsfonden får egendom	6
2.2	Allmänna arvsfonden avstår i vissa fall från egendom	7
2.3	Influtna, utdelningsbara och utbetalade medel	8
2.3.1	Influtna medel	9
2.3.2	Utdelningsbara medel	9
2.3.3	Beslutade och utbetalade medel	10
2.4	Placeringsinriktning och avkastning	10
2.5	Kostnader för förvaltning och administration	12
3	Fördelningen av stöd ur Allmänna arvsfonden	14
3.1	Riktlinjer för fördelning av stöd	14
3.1.1	Projektstöd	14
3.1.2	Lokalstöd	14
3.1.3	Krav på redovisning	15
3.2	Tillkomna och beslutade ärenden	15
3.3	Bifalls- och avslagsbeslut	17
3.4	Disponering av fördelade medel 2023	19
3.4.1	Fördelning av medel per målgrupp 2023	19
3.4.2	Geografisk fördelning av medel 2023	23
3.4.3	Fördelning av medel per organisationskategori 2023	25
3.4.4	Fördelning av lokalstöd	27
3.4.5	Fördelning av stöd genom särskilda satsningar	28
4	Projekt inom de av regeringen prioriterade områdena	29
4.1	Exempel på projekt inom de prioriterade områdena	30
4.1.1	Främja psykisk och fysisk hälsa	30
4.1.2	Främja ett starkt föräldraskap	30
4.1.3	Stärka barnens rättigheter	31
4.1.4	Förebygga våld, mobbning och trakasserier	31
4.1.5	Stärka rättigheterna för personer med funktionsnedsättning	32
4.1.6	Främja etableringen på arbetsmarknaden	32
4.1.7	Ökad delaktighet och tillgänglighet för äldre personer med funktionsnedsättning	32
4.1.8	Ökad delaktighet i kulturlivet	33
4.1.9	Stärka förutsättningarna för nyanländas mottagande och etablering	33
4.1.10	Stärka inflytandet för barn och unga	34
4.1.11	Ökad jämställdhet och jämlikhet	34
4.1.12	Öka delaktighet och stärka demokratin	35

5	Kontroll av medelsanvändning ur Allmänna arvsfonden.....	35	Skr. 2023/24:162
5.1	Projekten kontrolleras i flera steg.....	35	
5.1.1	Allmänna arvsfondens generella villkor.....	35	
5.1.2	Demokrativillkor	36	
5.1.3	Kontroll inför beslut om stöd.....	36	
5.1.4	Kontroll efter beslut om stöd.....	37	
5.1.5	Överlämnande av ärenden	39	
5.1.6	Lokalstödsuppföljning.....	40	
5.2	Utvecklingsarbete.....	40	
6	Kommunikation, uppföljning och utvärdering.....	41	
6.1	Kommunikation.....	41	
6.1.1	Allmänna arvsfondens webbplats.....	42	
6.1.2	Allmänna arvsfonden i sociala medier.....	42	
6.1.3	Allmänna arvsfondens nyhetsbrev.....	43	
6.1.4	Allmänna arvsfonden i medierna.....	43	
6.1.5	Förtroende- och kännedomsmätning	43	
6.1.6	Informationsträffar	44	
6.1.7	Målgruppen äldre.....	44	
6.2	Uppföljning och utvärdering	45	
6.2.1	Uppföljning av överlevnad efter projektslut hos enskilda projekt.....	45	
6.2.2	Resultat från 2023 års uppföljning av överlevnad hos enskilda projekt	47	
6.2.3	Vad påverkar projektens överlevnad?.....	47	
6.2.4	Forskarnas kategorisering av projektens överlevnad	48	
6.2.5	Arvsfondsdelegationens projekt ur ett jämfällbarhetsperspektiv	49	
6.2.6	Uppföljning av målgruppens delaktighet i arvsfondsprojekten	52	
6.2.7	Arvsfondsdelegationens utvärderingsverksamhet.....	55	
6.2.8	Erfarenhetsspridning.....	57	
7	Regeringens bedömning av Arvsfondsdelegationens verksamhet och utveckling.....	59	
8	Inriktning och prioriterade områden 2024.....	67	
8.1	Allmänna utgångspunkter.....	67	
8.2	Funktionshinderspolitik.....	67	
8.3	Barnrättspolitik	68	
8.4	Ungdomspolitik	68	
8.5	Äldrepolitik	69	
8.6	Prioriterade områden	69	
8.6.1	De tretton prioriterade områdena.....	69	
8.6.2	Projekt som syftar till att stärka åtnjutandet av barnets rättigheter.....	70	
8.6.3	Projekt som syftar till att öka delaktigheten och stärka demokratin	70	
8.6.4	Projekt som syftar till att förebygga våld, mobbning och trakasserier.....	71	

8.6.5	Projekt som syftar till att främja arbete med att stödja brottsoffer.....	71
8.6.6	Projekt som syftar till att främja ett stärkt föräldraskap	72
8.6.7	Projekt som syftar till att främja psykisk och fysisk hälsa	72
8.6.8	Projekt som syftar till att öka delaktigheten i kulturlivet.....	73
8.6.9	Projekt som syftar till att främja etableringen på arbetsmarknaden	73
8.6.10	Projekt som syftar till att stärka åtnjutandet av rättigheterna för personer med funktionsnedsättning.....	74
8.6.11	Projekt som syftar till att öka delaktighet och tillgänglighet för äldre personer med funktionsnedsättningar	74
8.6.12	Projekt som syftar till att stärka förutsättningarna för nyanländas mottagande och etablering.....	75
8.6.13	Projekt som syftar till att öka jämställdheten och jämlikheten	75
8.6.14	Projekt som syftar till att stärka inflytandet för barn och unga	75
Bilaga 1	Resultat- och balansräkning samt kassaflödesanalys	77
Bilaga 2	Tilldelade medel per organisation 2023	87
Bilaga 3	Överlevande projekt	97
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 20 juni 2024.....	120

1.1 Bakgrund

Allmänna arvsfonden bildades genom ett beslut av 1928 års riksdag i samband med att arvsrätten begränsades. Kusiner och mer avlägsna släktingar uteslöts från arvsrätt, vilket ledde till att det allmännas arvsrätt utökades väsentligt. Skälet till begränsningen var en förändrad syn på arvsrätt. Kvarlåtenskap som inte övergick till en arvsberättigad släkting skulle i stället tillfalla en särskild fond, Allmänna arvsfonden.

Allmänna arvsfondens regleras genom lagen (2021:401) om Allmänna arvsfonden och förordningen (2021:403) om Allmänna arvsfonden.

Allmänna arvsfonden har till ändamål att främja verksamhet av ideell karaktär till förmån för barn, ungdomar, äldre personer och personer med funktionsnedsättning. Målgruppen äldre personer tillkom genom den nuvarande lagen.

Två statliga förvaltningsmyndigheter har hand om arvsfondsärenden, Arvsfondsdelegationen och Kammarkollegiet.

1.2 Arvsfondsdelegationen

Arvsfondsdelegationen beslutar om fördelning av stöd ur Allmänna arvsfonden. Arvsfondsdelegationen har även till uppgift att informera allmänheten om arvsfondens ändamål och fondmedlens användningsområde samt att ha en samlad strategi för uppföljning och utvärdering av beviljade stöd.

Arvsfondsdelegationen leds av en nämnd som består av en ordförande, en vice ordförande och högst sju andra ledamöter. Samtliga ledamöter utses av regeringen. I delegationen ska såväl ledamöter från Regeringskansliet, varav en är ordförande, som andra ledamöter ingå. Majoriteten av ledamöterna ska vara personer som inte arbetar i Regeringskansliet. Arvsfondsdelegationen är beslutsför när ordföranden eller vice ordföranden och minst hälften av de övriga ledamöterna är närvarande.

Regeringen redovisar årligen till riksdagen hur Allmänna arvsfonden har förvaltats och hur stöd ur fonden har fördelats. Regeringen anger även årligen vilken inriktning stödet ska ha och vilka prioriteringar som ska gälla vid medelsfördelning ur fonden.

1.3 Kammarkollegiet

Allmänna arvsfondens egendom förvaltas som en särskild fond av Kammarkollegiet. Till Kammarkollegiets uppgifter hör att bevaka Allmänna arvsfondens rätt till egendom, förvalta fondens kapital samt utföra administrativa och handläggande uppgifter åt Arvsfondsdelegationen. Kammarkollegiets kostnader för att förvalta och företräda Allmänna arvsfonden finansieras med medel ur fonden. Under 2023 fick Kammarkollegiet disponera en budget om ca 97 miljoner kronor för detta ändamål.

Kammarkollegiets kapitalförvaltning görs i syfte att tillgodose såväl behovet av en god direktavkastning som ett önskemål om värdebeständighet. Fonddelegationen inom Kammarkollegiet har i uppdrag att besluta om långsiktig placeringsinriktning, ramar och riktlinjer för hantering av risker och andra strategiska frågor för förvaltningen av Allmänna arvsfondens kapital. Fonddelegationen, som utses av regeringen, är ett särskilt beslutsorgan för kapitalförvaltningen inom Kammarkollegiet. Fonddelegationen är sammansatt av personer med kompetens och lång erfarenhet inom kapitalförvaltning och närliggande områden.

Kammarkollegiet ska varje år till regeringen, i samband med att den egna årsredovisningen lämnas, lämna en redovisning för förvaltningen av Allmänna arvsfonden (se *bilaga 1* för resultat- och balansräkning samt kassaflödesanalys för 2023). Redovisningen ska granskas av Riksrevisionen inom ramen för den årliga revisionen.

2 Förvaltningen av Allmänna arvsfonden

2.1 Hur Allmänna arvsfonden får egendom

När en person avlider utan att efterlämna maka, make eller närmare släktingar än kusiner och det finns egendom i dödsboet är Allmänna arvsfonden legal arvtagare i den mån egendomen inte har testamenterats till någon annan. Om den avlidne var änka eller änkling, tillfaller arvet Allmänna arvsfonden endast om det inte finns några arvsberättigade släktingar efter den först avlidna maken eller maken. En förutsättning för att dessa släktingar ska arva är att de t.ex. inte har uteslutits från arv på grund av testamente eller att de inte tidigare har fått ut vad de är berättigade till.

Förutom genom arv kan fonden få egendom genom bl.a. gåva, testamente eller förmånstagarförordnande i försäkringsavtal. Allmänna arvsfonden tillförs också eventuellt ekonomiskt överskott från återvinning av metallföremål som inte har förbränts vid kremering.

När det inte finns någon annan arvinge än Allmänna arvsfonden, och fonden inte har uteslutits från arv genom testamente, ska Kammarkollegiet som huvudregel förordna en god man. Den gode mannen företräder fonden vid boutredningen och sköter det praktiska arbetet med dödsboet. Den gode mannen står under Kammarkollegiets tillsyn. Det övergripande målet är att avveckla dödsbon på ett etiskt, rättssäkert och kostnadseffektivt sätt, med respekt för den avlidne.

När avvecklingen av dödsboet är klar redovisar den gode mannen sin förvaltning till Kammarkollegiet och betalar in de medel som finns kvar till fonden.

Under 2023 kom 1 631 avvecklings- och testamentsärenden in till Kammarkollegiet, vilket är en ökning från 2022 då det kom in 1 464 ärenden. Under 2023 avgjordes 1 493 avvecklings- och testamentsärenden, vilket är en ökning från 2022 då 1 247 ärenden avgjordes. Ökningen av antal avgjorda ärenden beror främst på att en särskild insats att avsluta äldre ärenden har gjorts och på ett ökat administrativt stöd. Det har också gjorts anpassningar i ärendehanteringssystemet hos Kammarkollegiet. Ärende-

balanserna har trots den högre avvecklingstakten fortsatt öka, om än i något lägre grad än tidigare. Skr. 2023/24:162

För att följa hur effektivt verksamheten bedrivs finns ett antal indikatorer. Dessa omfattar andelen dödsbon som har avvecklats inom tre år från det att anmälan kom in till Kammarkollegiet. Målet är att minst 70 procent av dödsbona ska avvecklas inom tre år. Utfallet för 2023 var 65 procent, vilket är en minskning jämfört med 2022 då utfallet var 78 procent. Minskningen beror på att verksamheten under 2023 har fokuserat på handläggning och avslut av äldre ärenden.

En annan indikator för att följa hur effektivt verksamheten bedrivs är andelen godkända redovisningar inom sex månader från det att redovisning kom in till Kammarkollegiet. Riktmärket är att 80 procent av redovisningarna ska vara godkända inom den tiden. Utfallet för 2023 var 20 procent, vilket är en markant minskning jämfört med 2022 då utfallet var 54 procent. Den huvudsakliga orsaken till det låga utfallet är att Kammarkollegiets nya ärendehanteringssystem inte ännu stöder arbetet på ett adekvat sätt. Utvecklings- och anpassningsåtgärder av systemet har inte varit tillräckliga för att möta behoven av systemstöd i handläggningen. Vakanser när det gäller tjänster med ekonomisk kompetens har också minskat kapaciteten att granska redovisningar.

Under våren 2023 startade Kammarkollegiet ett utvecklingsprojekt, Arv 2.0, i syfte att effektivisera handläggningen genom bl.a. digitalisering och effektivisering av processer och handläggning. I projektet tar man bl.a. fram ett nytt användargränssnitt för att möjliggöra digital granskning av redovisningsärenden. Det sker även arbete för att ta fram ett nytt systemstöd för digitalisering av gravvårdsfakturor, där man också utvecklar nya processer för detta. I projektet tas det även fram digitala tjänster som förväntas leda till ökad kvalitet i handläggningen samt minskad pappershantering. Till en början kommer det nya arbetssättet att kräva ökade arbetsinsatser, inte minst eftersom digitalisering är nödvändig. Under 2024 kommer det att pågå ett arbete för att anpassa organisation och bemanning till de nya processerna och arbetssätten.

2.2 Allmänna arvsfonden avstår i vissa fall från egendom

Kammarkollegiet får i vissa fall besluta om att arv eller försäkringsbelopp som har tillfallit Allmänna arvsfonden helt eller delvis ska avstås till någon som har ansökt om det. Arv eller försäkringsbelopp får avstås till någon annan om det med hänsyn till uttalanden av arvlåtaren eller till andra särskilda omständigheter kan anses stämma överens med arvlåtarens yttersta vilja.

Enligt den upphävda lagen (1994:243) om Allmänna arvsfonden fick arv eller försäkringsbelopp också avstås till arvlåtarens släkting eller någon annan person som har stått arvlåtaren nära, om det kunde anses skäligt. Synen på vem som är att anse som närstående, liksom släktskapets betydelse, har ändrats sedan den ursprungliga bestämmelsen infördes 1928.

Sedan 2021 får avstående göras till arvlåtarens sambo eller någon annan som genom beroendeförhållande stått arvlåtaren nära, om det kan anses

skäligen. Detta innebär att sambor ska anses vara närstående utan att det finns något ytterligare krav på förhållandet mellan arvlåtaren och sambon. En släkting bedöms däremot på samma sätt som andra sökande i fråga om huruvida han eller hon får anses vara närstående. Graden av beroendeförhållande mellan arvlåtaren och den sökande samt om den sökande har behov av egendomen ska särskilt beaktas vid skälighetsbedömningen. Detta gäller oavsett om den sökande var sambo eller närstående på annat sätt till arvlåtaren.

Vidare får arv som utgörs av sådan egendom som är av väsentlig betydelse från kulturhistorisk synpunkt eller från natur- eller kulturvårds-synpunkt avstås till en juridisk person som har särskilda förutsättningar att ta hand om egendomen på lämpligt sätt. Om det finns särskilda skäl, får ett belopp av det arv som har tillfallit Allmänna arvsfonden tillsammans med sådan egendom avstås till den som tar emot egendomen för att användas för sådana omedelbara åtgärder som är nödvändiga för att bevara egendomen.

En ansökan om arvsavstående ska lämnas till Kammarkollegiet senast tre år efter dödsfallet eller efter det att arvet genom preskription tillfallit fonden.

Under 2023 avgjordes 51 ärenden om avstående. Av dessa bifölls 38 helt eller delvis, 12 avslogs och 1 avskrevs. Det innebär att 74 procent av ansökningarna bifölls helt eller delvis, 24 procent avslogs och 2 procent avskrevs.

2.3 Influtna, utdelningsbara och utbetalade medel

Det finns tre kategorier medel som tillfaller Allmänna arvsfonden: influtna arv, medel från metalläterving (värdet av återvunna metaller efter kremering) och aktieutdelningar på befintligt kapital (direktavkastning).

Regeringen ska varje år besluta hur stor del av fondens samlade tillgångar som ska vara tillgänglig för utdelning det påföljande året och samtidigt ange beräknad nivå för de två därpå följande åren. Regeringens beslut får inte medföra att fondens långsiktiga förvaltning och fortlevnad äventyras.

Medel som har gjorts tillgängliga för utdelning men som inte har fördelats under året ska återgå till fondens samlade tillgångar.

Bestämmelserna i den tidigare lagen (1994:243) om Allmänna arvsfonden och de tidigare principerna för hanteringen av fondens tillgångar har under en lång följd av år gett tillgångarna ett kraftigt ökat värde. Bland annat gällde tidigare att en tiondel av influtna medel alltid skulle läggas till fonden vid årets slut. Detta ändrades 2021 i och med införandet av den nuvarande lagen (2021:401) om Allmänna arvsfonden. Nu gäller i stället att Allmänna arvsfondens kapital får tas i anspråk för fondens ändamål även till den del det redovisas som bundet. Skälet till ändringen av det var att det i förlängningen blir svårt att upprätthålla legitimiteten för Allmänna arvsfonden om fonden fortsätter att växa utan att det motsvarar en ökning av de medel som lämnas för utdelning.

2.3.1 Influtna medel

Under 2023 uppgick summan av de medel som tillfallit Allmänna arvsfonden till 1 357 miljoner kronor, vilket är en ökning med 197 miljoner kronor jämfört med 2022.

Influtna arvsmedel uppgick 2023 till 859 miljoner kronor, vilket är en ökning med 143 miljoner kronor jämfört med 2022. Det högre inflödet av arvsmedel under 2023 berodde till stor del på ett enskilt ärende, vars inflöde motsvarade 10 procent av de inbetalda medlen från arv totalt. Inbetald ersättning från metallåtervinning uppgick under 2023 till 105 miljoner kronor, vilket är en ökning med 10 miljoner kronor jämfört med 2022. Ersättningens totalbelopp påverkas av antalet genomförda kremeringar, av prisutvecklingen på metaller samt av hur avtalsvillkoren mellan återvinningsföretaget och krematorierna är utformade. Direktavkastningen uppgick under 2023 till 393 miljoner kronor, vilket är en ökning med 44 miljoner kronor jämfört med det föregående året. Det förklaras främst av stigande utdelningar från börsföretagen samt att kupongbetalningar på ränteplaceringar ökade i takt med stigande räntor. Över tid tenderar direktavkastningen att öka, vilket beror på att förmögensvärdet stiger.

I tabell 2.1 redovisas medel som tillföll Allmänna arvsfonden under 2017–2022.

Tabell 2.1 Medel som tillfallit Allmänna arvsfonden under året, miljoner kronor

	2023	2022	2021	2020	2019
Influtna arvsmedel*	856	716	777	815	981
Metallåtervinning	105	95	94	96	114
Kapitalisering (10 %)	-	-	-	-91	-124
Direktavkastning	393	349	325	205	236
Summa	1 357	1 160	1 196	1 025	1 207

2.3.2 Utdelningsbara medel

Regeringen beslutar sedan 2021 varje år hur stor del av Allmänna arvsfondens samlade tillgångar som ska vara tillgänglig för utdelning under det kommande året och anger beräknad nivå för de två därpå efterföljande åren. Regeringens beslut får inte medföra att fondens långsiktiga förvaltning och fortlevnad äventyras.

I lagen (2021:401) om Allmänna arvsfonden regleras att högst en tiondel av de medel som regeringen beslutar om får fördelas till verksamheter till förmån för äldre personer. Enligt propositionen Ett modernt regelverk för Allmänna arvsfonden (prop. 2020/21:139) bör bestämmelsen utvärderas tre år efter det att den trädde i kraft.

Av tabell 2.2 framgår att regeringen för 2023 beslutade att 1,6 miljarder kronor var tillgängliga för utdelning ur Allmänna arvsfondens samlade tillgångar. Samma nivå beslutades för 2024 och regeringen angav att beräknad nivå för 2025 är 1,8 miljarder kronor och för 2026 sammanlagt 2,0 miljarder kronor.

Tabell 2.1 Utdelningsbara medel, miljoner kronor

	2023	2022	2021	2020	2019
Utdelningsbara medel	1 600	1 600	1 600	1 638*	1 563*

*Anm.: Före den nuvarande lagstiftningen, som trädde i kraft under 2021, baserades beloppet utdelningsbara medel på Allmänna arvsfondens redovisade fria egna kapital. Utdelningsbara medel för 2021 bestod dels av de 1 775 mnkr som fastställdes i redovisning för förvaltning av Allmänna arvsfonden 2020 och som för perioden den 1 januari t.o.m. den 30 juni var 888 mnkr, dels av de 750 mnkr som regeringen beslutade om för perioden den 1 juli t.o.m. den 31 december 2021.

2.3.3 Beslutade och utbetalade medel

I tabell 2.3 redovisas de medel som Arvsfondsdelegationen under 2023 har beslutat att lämna som stöd ur fonden. Sedan 2016 fattar Arvsfondsdelegationen beslut om bidrag för stödformen projektstöd för upp till tre år. Tidigare fattade delegationen beslut för ett projektår i taget. För att kunna jämföra beslutsvolymen över tid redovisas i tabell 2.3 beslutade bidrag mätt både som ettåriga beslut och som fleråriga beslut. I kategorin ettåriga beslut ingår både beviljade medel för nya projekts första år och godkända medel för det aktuella året i pågående projekt. I kategorin fleråriga beslut ingår totalt beslutat belopp för alla rambeslut för fleråriga projekt, tilläggsbeslut och bifall för lokalstöd.

Mätt som ettåriga beslut uppgick beslutade bidrag under 2023 till 763 miljoner kronor. Jämfört med 2022 är det en ökning med 22 miljoner kronor. Mätt som fleråriga beslut uppgick fördelade medel till 719 miljoner kronor 2023, vilket är en minskning med 14 miljoner kronor jämfört med det föregående året.

Tabell 2.2 Beslutade bidrag, miljoner kronor

	2023	2022	2021	2020	2019
Ettåriga beslut	763	741	814	799	749
Fleråriga beslut	719	733	803	817	822

I tabell 2.4 redovisas totalbeloppet för de bidrag som under året har betalats ut till de projekt som har beviljats stöd ur fonden. Kammarkollegiet betalar ut beviljat stöd efter rekvisition. Under 2023 betalades 714 miljoner kronor ut, vilket är en minskning med 61 miljoner kronor jämfört med 2022.

Tabell 2.3 Utbetalade bidrag, miljoner kronor

	2023	2022	2021	2020	2019
Utbetalade bidrag	714	780	797	722	673

2.4 Placeringsinriktning och avkastning

I tabell 2.5 redovisas värdeutvecklingen av Allmänna arvsfondens förmögenhet. Det bokförda värdet av fondens tillgångar uppgick den 31 december 2023 till 10 951 miljoner kronor, vilket är en ökning med 1 139 miljoner kronor jämfört med den 31 december 2022.

Marknadsvärdet av fondens tillgångar uppgick den 31 december 2023 till 14 016 miljoner kronor, vilket är en ökning med 1 750 miljoner kronor jämfört med den 31 december 2022.

Skr. 2023/24:162

Tabell 2.4 Allmänna arvsfondens värdeutveckling, miljoner kronor

Bokfört värde	2023	2022	2021	2020	2019
Tillgångar	10 951	9 812	9 211	8 455	7 212
Skulder	-646	-610	-607	-614	-549
Summa	10 305	9 202	8 605	7 841	6 663

Marknadsvärde	2023	2022	2021	2020	2019
Tillgångar	14 016	12 266	13 408	12 121	10 740
Skulder	-646	-610	-607	-614	-549
Summa	13 370	11 656	12 801	11 507	10 191

Fonddelegationen har beslutat att det långsiktiga reala avkastningskravet ska vara i genomsnitt 3 procent per år. Detta mål är beslutat mot bakgrund av fondens långsiktiga placeringshorisont och möjlighet till högre riskpreferens. Det innebär att andelen riskfyllda tillgångar, t.ex. aktier, är hög. Fondens tillgångar är placerade i andelar i Kammarkollegiets svenska respektive utländska aktiekonsortier samt aktieindex-, företagsobligations- och räntekonsortier. Därutöver placeras även en mindre del i alternativa investeringsfonder (fastighetsfonder), vilka är externt förvaltade.

Tabell 2.6 visar totalavkastningen för Allmänna arvsfondens placeringar de senaste två åren. Med totalavkastning avses den sammantagna avkastningen av direktavkastning och marknadsvärdesförändringar under ett år.

Under 2023 steg korta räntor samtidigt som längre räntor föll tillbaka. Fallande längre räntor har inte bara varit positivt för avkastningen på obligationer utan var också en bidragande faktor till den ökade riskaptit som ledde till en mycket stark avslutning på 2023 även på aktiemarknaden. En god avkastning för aktier och obligationer vägdes mot en svagare utveckling för alternativa tillgångar under året. Totalt sett utvecklades portföljen dock väl. Vid utgången av 2023 var det förvaltade kapitalet ca 14,15 miljarder kronor att jämföra med 12,45 miljarder kronor vid årets början.

Tabell 2.5 Totalavkastning per tillgångsslag

Tillgångsslag	Avkastning	Index	Avkastning	Index
	2023	2023	2022	2022
Svenska ränteplaceringar	6,8	5,6	-5,3	-4,7
Svenska aktier	17,1	17,9	-18,9	-18,9
Utländska aktier	18,7	18,2	-9,8	-8,1
Alternativa investeringsfonder	-0,9	-1,0	9,3	9,3
Bankmedel	3,3	3,3	0,1	0,2
Portföljens totalavkastning	11,9	11,8	-9,0	-8,6

Under 2023 var portföljens totala avkastning 11,9 procent. Fonddelegationens beslutade mål om en långsiktig real avkastning på 3 procent överträffades alltså under 2023 och avkastningen under året bidrar därmed till den långsiktiga måluppfyllelsen, trots ett negativt resultat under 2022. Sett över de senaste tio åren har avkastningen uppfyllt målet, vilket främst förklaras av en god aktiemarknadsutveckling. Värt att notera är att under 2023 bidrog avkastningen från ränteplaceringar till den långsiktiga måluppfyllelsen i och med att det högre ränteläget slog igenom och inflationstakten samtidigt saktade ner. Investeringsportföljens avkastning var marginellt bättre än jämförelseindex under 2023.

Fonddelegationens förvaltning av Allmänna arvsfondens kapital utgår från en beslutad policy för ansvarsfulla investeringar. Inom ramen för detta arbete identifierar fonddelegationen bl.a. verksamhet som inte anses lämplig att investera i baserat på normbaserad respektive etisk screening. Fonddelegationen genomför också hållbarhetsanalyser inför investeringsbeslut.

2.5 Kostnader för förvaltning och administration

Allmänna arvsfondens medel används för att täcka Kammarkollegiets kostnader för förvaltning och administration av dödsboavveckling, hantering av återkravsärenden, fondförvaltning och utbetalningar av stöd ur fonden. Medel ur Allmänna arvsfonden används också för att täcka kostnaderna för Arvsfondsdelegationens kanslistöd hos Kammarkollegiet.

De totala kostnaderna för arvsfondsverksamheten vid Kammarkollegiet uppgick till 97,3 miljoner kronor under 2023, vilket innebär att kostnaderna ökade med 4,8 miljoner kronor jämfört med 2022, se tabell 2.7.

Tabell 2.6 Förvaltnings- och administrationskostnader, miljoner kronor

	2023	2022	2021	2020	2019
Kammarkollegiet, totalt	46,0	42,1	40,0	35,5	31,7
Dödsboavveckling m.m.	25,9	24,3	23,0	21,1	19,3
Fondförvaltning	18,0	15,8	15,0	12,5	10,5
Utbetalning av beviljat stöd	2,1	2,0	2,0	1,9	1,9
Kanslistöd åt Arvsfondsdelegationen, totalt	51,3	50,4	45,9	41,3	41,8
Personalkostnader	32,4	30,6	28,3	25,3	24,3
Lokalkostnader	4,6	4,3	3,6	2,7	2,7
Övriga kostnader	14,3	15,5	14,0	13,4	14,8
Totalt förvaltnings- och administrationskostnader	97,3	92,5	85,9	76,8	73,5

För att volymen av beviljat stöd ur Allmänna arvsfonden ska motsvara inflödet av medel till fonden har den handläggande och administrativa verksamheten vid Kammarkollegiet kontinuerligt stärkts. Detta har skett i takt med att inflödet av medel till fonden har ökat. Arvsfondsdelegationens

målsättning har varit att med bibehållen eller ökad kvalitet i handläggningen bevilja mer stöd ur fonden än tidigare.

Av ökningen av de totala kostnaderna för arvsfondsverksamheten vid Kammarkollegiet under 2023 stod kostnaderna för fondförvaltning för en ökning med 2,2 miljoner kronor och dödsboavveckling m.m. för en ökning med 1,6 miljoner kronor jämfört med 2022. Kostnaderna för kanslistödet åt Arvsfondsdelegationen ökade 2023 med 0,9 miljoner kronor jämfört med föregående år.

Kanslistödets personalkostnader ökade under 2023 som en följd av att verksamheten utökats med kanslistödets fjärde controller samt ytterligare en enhetschef. Anledningen till att kanslistödets övriga kostnader minskade under 2023 jämfört med året före är att det under 2022 genomfördes ett flertal informationssatsningar och andra utåtriktade aktiviteter som inte var möjliga att genomföra under covid-19-pandemin. Det genomfördes ett flertal informationsinsatser även under 2023, men verksamheten har samtidigt behövt prioritera sådana aktiviteter som bidrar till ökad effektivitet och förbättrade förutsättningar att söka och driva arvsfondsprojekt, vilket kräver interna resurser och investeringar snarare än ökade övriga kostnader.

Som en indikator på hur effektivt verksamheten bedrivs mäter Arvsfondsdelegationen kostnaderna för kanslistödet som Kammarkollegiet tillhandahåller (driftskostnader) i förhållande till beslutade projektmedel (dvs. beviljat stöd till projekt), se tabell 2.8. I kostnaderna ingår samtliga driftskostnader, dvs. även del av Kammarkollegiets overheadkostnader (exempelvis lokalkostnader och it-kostnader) och verksamhetens kostnader för bl.a. kommunikation och utvärdering.

Mätt som andel av beslutade projektmedel uppgick driftskostnaderna för kanslistöd för Arvsfondsdelegationen under 2023 till 6,3 procent, vilket är en minskning jämfört med det föregående året.

Tabell 2.7 Driftskostnader för kanslistöd för Arvsfondsdelegationen i förhållande till beslutade projektmedel, procent

	2023	2022	2021	2020	2019
Andel (%) driftskostnader	6,3	6,4	5,3	4,9	5,3

En annan indikator på hur effektivt verksamheten bedrivs är driftskostnader per beslut. Som beslut räknas bifall och avslag och även godkännande av de pågående projektens redovisningar och projektplaner samt de ansökningar som, efter ibland omfattande handläggning, har återkallats av den sökande organisationen och därmed läggs till handlingarna. Denna indikator visar att driftskostnaderna per beslut ökade från 42 800 kronor per beslut under 2022 till 45 300 kronor per beslut under 2023, se tabell 2.9.

Ökningen beror på att driftskostnaderna ökade samtidigt som antalet beslut minskade jämfört med 2022. Under 2023 uppgick antalet beslut till 1 133, varav 379 avsåg godkända redovisningar. Att antalet beslut minskade beror på att antalet pågående projekt varit lägre än normalt, som en följd av covid-19-pandemin. Antalet projektansökningar ökade under 2023. Ökningen skedde emellertid under slutet av året, vilket innebar att ärendena inte kunde avgöras under 2023.

Tabell 2.8 Driftkostnader för kanslistöd för Arvsfondsdelegationen per beslut, kronor

	2023	2022	2021	2020	2019
Driftkostnad per beslut	45 300	42 800	35 200	30 800	28 400

3 Fördelningen av stöd ur Allmänna arvsfonden

3.1 Riktlinjer för fördelning av stöd

Handläggningen av ärenden om stöd ur Allmänna arvsfonden regleras i lagen (2021:401) om Allmänna arvsfonden och förordningen (2021:403) om Allmänna arvsfonden. Arvsfondsdelegationen beslutar om fördelning av stöd ur fonden.

Stöd ur Allmänna arvsfonden ska främja verksamhet av ideell karaktär till förmån för fondens fyra målgrupper: barn (0–11 år), ungdomar (12–25 år), äldre personer (65 år och äldre) och personer med funktionsnedsättning. Arvsfondsdelegationen fördelar stöd genom två olika stödformer: projektstöd och lokalstöd.

3.1.1 Projektstöd

Stöd ur Allmänna arvsfonden får lämnas till en verksamhet som är utvecklande för någon av Allmänna arvsfondens målgrupper och som har förutsättningar att främja målgruppen även efter det att stödet ur fonden har upphört. Stöd får inte lämnas till en organisations löpande verksamhet. Vid bedömningen av stöd ska hänsyn tas till om målgruppen deltar i planeringen eller genomförandet av verksamheten.

De som kan få stöd ur Allmänna arvsfonden är framför allt organisationer som bedriver ideell verksamhet, men även en offentlig huvudman kan beviljas stöd för utvecklingsverksamhet om det finns särskilda skäl. Stöd får inte ges till enskilda personer eller till vinstdrivande företag. Stöd får inte heller ges till en organisation som har skulder för svenska skatter eller avgifter hos Kronofogdemyndigheten eller som är i likvidation eller försatt i konkurs.

Enligt praxis kan ett projekt normalt beviljas stöd ur Allmänna arvsfonden under högst tre år.

3.1.2 Lokalstöd

Stöd ur Allmänna arvsfonden kan även lämnas för del av kostnader för ny-, till- eller ombyggnad av lokaler och anläggningar samt utrustning i anslutning till det, om lokalerna eller anläggningarna ska användas för verksamhet som är utvecklande för någon av arvsfondens målgrupper. Den som beviljas stöd ska bidra till finansieringen av projektet med en inte oväsentlig del.

Endast organisationer som bedriver ideell verksamhet kan beviljas lokalstöd. Lokalen eller anläggningen ska ägas av den sökande föreningen eller hyras med långtidskontrakt. En organisation som har beviljats lokalstöd är skyldig att under minst tio år bedriva den verksamhet som har legat till grund för beslutet. I de fall den sökande hyr eller på annat sätt nyttjar lokalen är förbindelsetiden minst fem år. En förutsättning är dock att det finns särskilda skäl för att förordna om en kortare förbindelsetid än tio år, exempelvis om hyresmarknaden på den aktuella orten är sådan att det är mycket svårt att få hyreskontrakt för en tioårsperiod och att sökanden kan visa dessa svårigheter vid ansökningstillfället. Om lokalen eller anläggningen används till något annat ändamål än det som anges i beslutet om stöd ur fonden, kan bidragsmottagaren behöva betala tillbaka stöd till Allmänna arvsfonden.

Som villkor för stödet ska det föreskrivas att lokalen eller anläggningen ska vara anpassad för personer med funktionsnedsättning, om inte något hindrar det eller om det av särskilda skäl inte behövs. Under beredningen av ansökningar om lokalstöd hämtas det alltid in uppgifter om tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning. Det förs också en dialog med berörd kommun innan en ansökan om lokalstöd beviljas.

3.1.3 Krav på redovisning

Varje mottagare av stöd ur Allmänna arvsfonden ska senast det datum som anges i beslutet om stöd lämna en skriftlig redovisning av projektarbetet till Arvsfondsdelegationen. Dessutom ska en ekonomisk redovisning lämnas för hur de beviljade medlen har använts. Den ekonomiska redovisningen ska vara bestyrkt av en godkänd eller auktoriserad revisor.

Systemet med fleråriga projektstödsbeslut innebär att de årliga projektredovisningarna samt de ekonomiska redovisningarna granskas och godkänns av Arvsfondsdelegationens kanslistöd inför varje kommande projektår.

3.2 Tillkomna och beslutade ärenden

Under 2023 tillkom det 1 170 ärenden hos Arvsfondsdelegationen, vilket är 54 fler än 2022. I tabell 3.1 redovisas det totala antalet ärenden som tillkommit fördelat på Allmänna arvsfondens målgrupper. Av tabellen framgår att flest ärenden avser målgruppen ungdomar. Under 2023 tillkom 506 ärenden som rör ungdomar. Det är en minskning med 16 ärenden jämfört med 2022 då 522 ärenden tillkom. Tillkomna ärenden som rör barn uppgick till 251 under 2023, vilket är en ökning med 16 ärenden jämfört med året före. Tillkomna ärenden som rör personer med funktionsnedsättning ökade med 6 ärenden, från 248 ärenden 2022 till 254 ärenden 2023. Ärenden som rör målgruppen äldre personer ökade med 39 ärenden jämfört med 2022. Antalet ärenden i kategorin Inte fondens målgrupper ökade 2023 med 5 ärenden jämfört med det föregående året, men är fortsatt på en låg nivå med totalt 31 tillkomna ärenden under 2023. I den kategorin ingår även ärenden som avser ansökningar från enskilda personer.

Tabell 3.1 Antal ärenden som tillkommit hos Arvsfondsdelegationen fördelat på målgrupp

Målgrupp	2023	2022	2021	2020	2019
Barn	251	235	280	346	383
Ungdomar	506	522	612	662	607
Personer m. funktionsnedsättning	254	248	313	322	382
Äldre personer	124	85	45	N/A*	N/A*
Inte fondens målgrupper	31	26	27	21	22
Totalt	1 170	1 116	1 277	1 351	1 394

*Målgruppen äldre personer tillkom den 1 juli 2021.

I tabell 3.2 redovisas antalet ärenden som tillkommit hos Arvsfondsdelegationen fördelat på typ av ärende. Där ingår både ansökningar och redovisningar. Under 2023 kom 783 ansökningar om stöd in, vilket är 70 fler än under 2022. Antalet redovisningar som under 2023 kom in till delegationen uppgick till 363, vilket är 24 färre än under 2022.

Tabell 3.2 Antal tillkomna ärenden hos Arvsfondsdelegationen fördelat på typ av ärende

Typ av ärende	2023	2022	2021	2020	2019
Ansökningar	783	713	862	963	970
Redovisningar	363	387	395	376	416
Övriga ärenden	24	16	20	12	8
Totalt	1 170	1 116	1 277	1 351	1 394

Av de 783 ansökningar om stöd som kom in till Arvsfondsdelegationen var 569 nya ansökningar och 214 s.k. fortsättningsansökningar för redan pågående projekt. Antalet nya ansökningar har ökat med nästan 18 procent jämfört med 2022, se tabell 3.3. Den viktigaste enskilda förklaringen till ökningen av nya ansökningar bedöms vara att covid-19-pandemin är över. Däremot hade höga el- och byggpriser samt höga räntenivåer en fortsatt dämpande effekt på viljan att bygga eller på annat sätt utveckla ideella verksamheter under stora delar av 2023. Under det sista kvartalet 2023 ökade dock antalet nya ansökningar för projektstöd med 49 procent och för lokalstöd med 39 procent. Om den ökningstakten fortsätter bedöms ansökningstrycket under 2024 komma att motsvara det som var före pandemin.

Tabell 3.3 Antal nya ansökningar till Arvsfondsdelegationen fördelat på lokalstöd respektive projektstöd

Skr. 2023/24:162

Typ av ärende	2023	2022	2021	2020	2019
Lokalstöd	162	165	222	184	158
Projektstöd	407	318	417	530	601
Totalt	569	483	639	714	759

3.3 Bifalls- och avslagsbeslut

I tabell 3.4 visas utvecklingen av antalet beslut som Arvsfondsdelegationen har fattat. Bifall innebär att en organisation får projektmedel för ett nytt projekt eller en ökad budgetram för ett pågående projekt. Godkännanden innebär att Kammarkollegiet godkänner att ett pågående projekt får fortsätta enligt plan ytterligare ett år, inom den budgetram som Arvsfondsdelegationen redan har beslutat.

Under 2023 fattade Arvsfondsdelegationen sammanlagt 754 beslut. Det är en minskning jämfört med tidigare år. De senaste fyra åren har antalet bifall/godkännanden och avslag minskat, vilket främst beror på covid-19-pandemin men också på höga el- och byggpriser samt höga räntenivåer som under dessa år har inneburit ett minskande antal ansökningar. Ökningen av antalet ansökningar som skedde under 2023 har i denna redovisning inte slagit igenom i antalet beslut eftersom den stora ökningen inträffade i slutet av året och beslut hann då inte fattas före årets slut.

Tabell 3.4 Antal beslut som har fattats av Arvsfondsdelegationen, exklusive beslut om redovisningar

Beslut	2023	2022	2021	2020	2019
Bifall/Godkännande	376	393	443	459	462
Avslag	323	334	401	452	492
Övriga	55	52	53	65	88
Totalt	754	779	897	976	1 042

Tabell 3.5 visar antalet bifallsbeslut (beslut om nya projekt och fortsättning av pågående projekt) fördelat på målgrupp. Under 2023 var det totala antalet bifall/godkännanden 376, vilket är färre än de senaste fyra åren. Av tabellen framgår att verksamhet till förmån för ungdomar har flest bifallsbeslut under perioden 2019–2023 och utgör nästan hälften av alla bifallsbeslut under 2023. Bifallsbeslut för verksamhet till förmån för äldre personer dubblades 2023 jämfört med 2022, men är fortsatt på en lägre nivå än bifallsbeslut för verksamheter till förmån för resterande målgrupper.

Tabell 3.5 Antal bifallsbeslut fördelat på målgrupp

Målgrupp	2023	2022	2021	2020	2019
Barn	87	82	97	103	112
Ungdomar	169	187	221	234	246
Personer m. funktionsnedsättning	86	107	123	122	104
Äldre personer	34	17	2	N/A*	N/A*
Totalt	376	393	443	459	462

*Målgruppen äldre personer tillkom den 1 juli 2021.

Tabell 3.6 visar antalet avslagsbeslut fördelat på målgrupp. Under 2023 beslutade Arvsfondsdelegationen att avslå 323 ansökningar, vilket är ett lågt antal jämfört med tidigare år. Orsakerna till avslagsbesluten har bl.a. varit att projekten inte har haft tillräckligt hög delaktighet från målgruppen eller att de har avsett verksamhet som redan finns som reguljär verksamhet. Andra orsaker är att det inte har funnits en rimlig plan för projektets överlevnad, att ansökan har avsett kostnader enbart för enstaka arrangemang eller att sökanden har varit en enskild person eller en nystartad förening.

Tabell 3.6 Antal avslagsbeslut fördelat på målgrupp

Målgrupp	2023	2022	2021	2020	2019
Barn	57	59	83	134	164
Ungdomar	153	142	205	226	235
Personer m. funktionsnedsättning	40	55	97	82	78
Äldre personer	69	69	10*		
Inte fondens målgrupper	4	9	6	10	15
Totalt	323	334	401	452	491

*Målgruppen äldre personer tillkom den 1 juli 2021.

Under 2023 fick 154 ansökningar om nya projekt bifall, vilket är 10 färre än under 2022. I genomsnitt har 32 procent av de nya ansökningar som delegationen fattade beslut om under 2023 beviljats stöd. Tabell 3.7 visar statistiken för båda stödformerna. Andelen bifall för stödformen lokalstöd var 52 procent. Det är den högsta bifallsfrekvensen hittills för den stödformen. För nya projektstöd var bifallsfrekvensen 23 procent, vilket är något lägre än tidigare år.

Tabell 3.7 Andel bifall för nya ansökningar om lokalstöd respektive projektstöd, procent

	2023	2022	2021	2020	2019
Bifallsfrekvens lokalstöd	52	46	47	51	44
Bifallsfrekvens projektstöd	23	26	26	24	24
Bifallsfrekvens totalt	32	33	32	30	28

Arvsfondsdelegationen beviljar både ettåriga och fleråriga projektstöd. En förutsättning för att få fortsatt finansiering ur Allmänna arvsfonden vid

fleråriga stöd är att det föregående årets projektredovisning godkänns. Det görs i samband med att projektplanen för nästkommande år hanteras. De årliga projektredovisningarna granskas av Arvsfondsdelegationens kanslistöd mot en checklista innan de kan godkännas. Även projektens slutredovisningar granskas och godkänns. Under 2023 granskades och godkändes totalt 379 redovisningar. Det är en minskning jämfört med 2022.

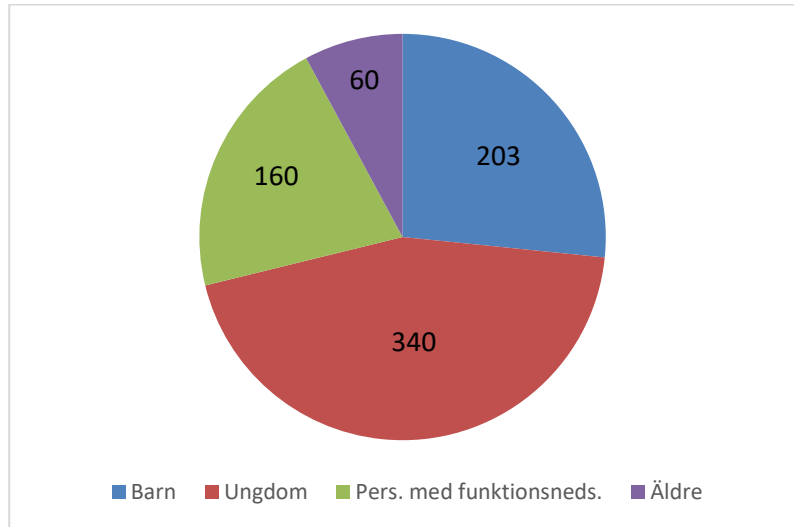
3.4 Disponering av fördelade medel 2023

I avsnittet redovisas översiktligt hur fördelade medel ur Allmänna arvsfonden disponerades under 2023. Som framgår ovan lämnas stöd ur fonden i två former, projektstöd och lokalstöd. Om inget annat anges gäller redovisningarna för båda stödformerna. Verksamheter som beviljas stöd ur Allmänna arvsfonden har ofta sammansatta syften och omfattar många gånger flera av fondens målgrupper. I den statistik som redovisas har projekten kategoriserats utifrån sin huvudsakliga inriktning. Slutligen, för att kunna jämföra beslutsvolym över tid, beräknas i avsnitten beviljade fleråriga stöd som om de vore ettåriga.

Redovisat som ettåriga bifallsbeslut fördelades 763 miljoner kronor till 350 projekt under 2023. Antalet projekt som fick bidrag ur Allmänna arvsfonden var lägre än tidigare år. Antalet bifallsbeslut var under året 376 (se tabell 3.4) till de 350 projekten. Orsaken till differensen är att flera av projekten fick mer än ett bifallsbeslut, genom s.k. tilläggsbeslut. Genom ett tilläggsbeslut får en stödmottagande organisation extra finansiering ur Allmänna arvsfonden för att kunna genomföra och färdigställa sitt projekt. Det kan vara nödvändigt till följd av extraordinära händelser, exempelvis att oroligheter i världen avsevärt ökat bygg- och materialkostnader. Anledningen till många av tilläggsbesluten under 2023 var efterverkningar av covid-19-pandemin.

3.4.1 Fördelning av medel per målgrupp 2023

Diagram 3.1 visar den totala fördelningen av beslutade medel per målgrupp under 2023.

Diagram 3.1 Fördelning av medel per målgrupp 2023, miljoner kronor

Totalt 763 miljoner kronor

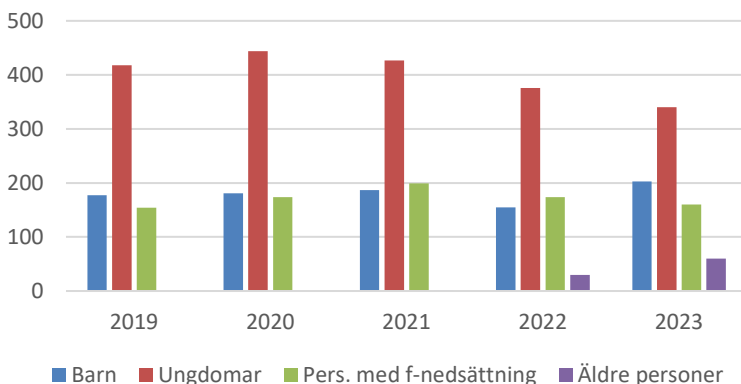
Den procentuella fördelningen av beviljade medel för 2023 skiljer sig något från 2022. Skillnaden är att andelen för målgruppen äldre personer har ökat från 4 till 8 procent och andelen för målgruppen barn har ökat från 21 till 27 procent av totalt beviljat belopp. Nästan hälften av medlen (46 procent) går till ungdomsprojekt, vilket är en minskning från 2022 då andelen var 51 procent. En dryg femtedel (21 procent) går till projekt till förmån för personer med funktionsnedsättning, vilket är en nedgång från året innan med 3 procentenheter.

Projekt som riktar sig till målgruppen personer med funktionsnedsättning avser projekt där huvudfokus ligger på personer med funktionsnedsättning som är äldre än 25 år eller sådana projekt utan fokus på viss ålder, exempelvis projekt där målgruppen är alla med en viss funktionsnedsättning. Projekt som riktar sig till barn och ungdomar med funktionsnedsättning redovisas under rubriken barn respektive ungdom. Om det av ansökan framgår att den huvudsakliga målgruppen är personer som är 65 år eller äldre utan funktionsnedsättning, redovisas projektet som ett äldreprojekt.

I diagram 3.2 redovisas utvecklingen av beslutade projektmedel per målgrupp under perioden 2019–2023. Den tydligaste förändringen är att beviljade medel till ungdomsprojekt har minskat successivt under covid-19-pandemin och att fördelningen av arvsfondsmedel till målgruppen äldre personer har ökat sedan målgruppen tillkom den 1 juli 2021. Noterbart är att det belopp som fördelades till barnprojekt under 2023 är det näst högsta någonsin för målgruppen barn.

Diagram 3.2 Fördelning av medel per målgrupp, miljoner kronor

Skr. 2023/24:162

Målgruppen barn (0–11 år)

Under 2023 beslutade Arvsfondsdelegationen om fördelning av drygt 203 miljoner kronor till projekt med fokus på målgruppen barn, se tabell 3.8. Det innebär en ökning med 48 miljoner kronor (31 procent) jämfört med 2022. Antalet beviljade och godkända projekt under 2023 var 75, vilket är två färre än året innan.

Tabell 3.8 Projekt till förmån för barn 0–11 år 2023

Projektändamål	Antal projekt	Belopp, tkr
Fritid/Idrott	31	107 773
Information/Utbildning	13	25 962
Familjestöd	8	19 274
Kultur	6	9 872
Demokrati/Delaktighet	6	10 508
Barn i utsatta situationer	3	13 081
Förebyggande av brott, våld och mobbning	2	5 027
Kost/Motion	2	3 050
Psykisk ohälsa	1	2 132
Jämställdhet/Könsroller	1	2 501
Rehabilitering	1	797
Bemötande	1	3 359
Totalt	75	203 336

Målgruppen ungdomar (12–25 år)

Under 2023 beslutade Arvsfondsdelegationen om fördelning av drygt 339 miljoner kronor till projekt med fokus på målgruppen ungdom, se tabell 3.9. Jämfört med 2022 innebär det en minskning med 40 miljoner kronor (11 procent). Antalet beviljade och godkända projekt under 2023 var 159, vilket är 20 färre än året för.

Tabell 3.9 Projekt till förmån för ungdomar 12–25 år 2023

Projektändamål	Antal projekt	Belopp, tkr
Fritid/Idrott	49	120 145
Demokrati/Delaktighet	26	52 346
Information/Utbildning	22	41 947
Psykisk ohälsa	19	41 644
Kultur	14	24 820
Arbete/Sysselsättning	5	10 628
Förebyggande av brott, våld och mobbning	5	12 347
Jämställdhet/Könsroller	5	10 581
Integration	4	7 378
Utsatta barn och ungdomar	3	5 998
Miljö	3	5 223
Drogförebyggande	2	3 520
Organisationsutveckling	1	1 467
Bemötande	1	1 730
Totalt	159	339 774

Målgruppen äldre personer (65 år eller äldre utan funktionsnedsättning)

Arvsfondsdelegationen beviljade drygt 30 miljoner kronor till 17 projekt med fokus på äldre personer under 2023, vilket jämfört med 2022 innebär en kraftig ökning av såväl beviljade medel som antalet projekt som fokuserar på målgruppen äldre personer.

Tabell 3.10 Projekt till förmån för äldre personer (65 år eller äldre utan funktionsnedsättning) 2023

Projektändamål	Antal projekt	Belopp, tkr
Fritid/Idrott	21	41 091
Information/Utbildning	3	3 608
Demokrati/Delaktighet	2	2 179
Psykisk ohälsa	2	3 755
Miljö	2	2 892
Kultur	1	1 465
Bemötande	1	2 295
Familjestöd	1	2 410
Totalt	33	59 695

Målgruppen personer med funktionsnedsättning

Under 2023 beslutade Arvsfondsdelegationen om fördelning av drygt 160 miljoner kronor till projekt med fokus på målgruppen personer med funktionsnedsättning, se tabell 3.11. Det är 16 miljoner kronor mindre än under 2022. Antalet beviljade och godkända projekt under 2023 var 83, vilket är 15 färre än under det föregående året.

Tabell 3.11 Projekt till förmån för personer med funktionsnedsättning 2023

Skr. 2023/24:162

Projektändamål	Antal projekt	Belopp, tkr
Fritid/Idrott	21	34 085
Information/Utbildning	11	23 216
Psykisk ohälsa	11	21 306
Kultur	8	14 654
Demokrati/Delaktighet	7	15 175
Arbete/Sysselsättning	6	10 900
Rehabilitering	5	9 552
Tillgänglighet	4	5 756
Bemötande	4	10 631
Familjestöd	2	6 555
Kost och motion	1	2 168
Förebyggande av brott, våld och mobbning	1	2 069
Integration	1	2 658
Drogförebyggande	1	1 342
Totalt	83	160 067

3.4.2 Geografisk fördelning av medel 2023

Under 2023 fördelades 490 miljoner kronor till lokala och regionala projekt, vilket är 64 procent av det totala stöd som beslutades under 2023. Motsvarande siffra var 62 procent under 2022. Kategorin lokala och regionala projekt omfattar projekt som genomförs på en eller flera angränsande orter, i ett eller flera angränsande län eller t.ex. i ett par av storstadsregionerna. Antalet lokala och regionala projekt som beviljades stöd under 2023 uppgick till 228, vilket motsvarar 65 procent av samtliga projekt för vilka stöd beviljades under året.

Projekt som inte definieras som lokala och regionala definieras i stället som nationella projekt. Exempel på nationella projekt är barn- och ungdomsprojekt som samarbetar med kulturinstitutioner över hela landet eller en nationell funktionshindersorganisation som har tagit fram en utbildningsstrategi för personer som har neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Till nationella projekt fördelades ca 273 miljoner kronor under 2023, vilket är 36 procent av det totala stöd som beslutades under året. Antalet nationella projekt för vilka stöd beviljades under 2023 uppgick till 122, vilket motsvarar 35 procent av samtliga projekt för vilka stöd beviljades under året.

Under 2023 finansierade Allmänna arvsfonden projekt i alla län utom Gotlands län. Flest ansökningar kom från föreningar i de tre storstadsområdena, Stockholm, Göteborg och Malmö, där det också finns högst antal föreningar och befolkningsunderlaget är störst. Ett betydande antal projekt för vilka stöd har beviljats genomfördes av organisationer som har sitt säte i Stockholm, men merparten av dessa projekt bedöms vara nationella.

Tabell 3.12 visar den länsvisa fördelningen av beviljade medel ur Allmänna arvsfonden under 2023. Varje projekt inkluderas bara en gång i

statistiken och ett projekt hänförs till det län där organisationen för projektet har sitt säte. Tabellen visar endast de lokala och regionala projekten med lokalstödsprojekten inkluderade. De nationella projekten är inte medräknade.

Tabell 3.12 Lokala och regionala projekt 2023, fördelat på län

Län	Antal projekt	Belopp, mnkr
Skåne	45	93
Stockholm	38	84
Västra Götaland	31	66
Dalarna	8	31
Jämtland	8	25
Jönköping	10	23
Västerbotten	12	22
Kronoberg	11	21
Gävleborg	10	19
Norrbottn	7	18
Östergötland	6	15
Uppsala	7	14
Halland	6	12
Västmanland	9	10
Västernorrland	6	9
Södermanland	4	9
Örebro	5	8
Kalmar	1	6
Värmland	3	5
Blekinge	1	0,3
Gotland	0	0
Totalt	228	490

Arvsfondsdelegationen har under ett antal år tagit fram en s.k. Projektbarometer som visar den länsvisa fördelningen av medel ur Allmänna arvsfonden med hänsyn tagen till antal invånare i respektive län. Det perspektivet visar att det inte är de befolkningsrikaste länen som får ut mest av Allmänna arvsfonden per invånare, se tabell 3.13. I tabellen ingår endast de projekt som bedöms som lokala eller regionala, dvs. samma projekt som redovisas i tabell 3.12. Mest medel ur Allmänna arvsfonden i förhållande till antalet invånare tilldelades stödmottagare i Jämtlands län, följt av föreningar i Dalarnas län och Kronobergs län.

Tabell 3.13 Regional fördelning av beviljade medel per invånare i respektive län 2023

Skr. 2023/24:162

Län	Beviljade medel per invånare i länet (kr/invånare)	Ranking
Jämtlands län	187	1
Dalarnas län	107	2
Kronobergs län	103	3
Västerbottens län	81	4
Norrbottnens län	72	5
Gävleborgs län	66	6
Skåne län	64	7
Jönköpings län	62	8
Västernorrlands län	39	9
Västra Götalands län	37	10
Västmanlands län	37	11
Hallands län	36	12
Uppsala län	36	13
Stockholms län	34	14
Östergötlands län	31	15
Södermanlands län	29	16
Örebro län	28	17
Kalmar län	24	18
Värmlands län	16	19
Blekinge län	2	20
Gotlands län	0	21

3.4.3 Fördelning av medel per organisationskategori 2023

Ansökningarna till Arvsfondsdelegationen kommer från många olika slags organisationer och föreningar runt om i landet. För att ge en bild av vilka organisationer och föreningar som beviljas medel ur Allmänna arvsfonden delas de in i olika kategorier. En ny kategori i uppföljningen för 2023 är äldreorganisationer. Bakgrunden är att Allmänna arvsfonden sedan den 1 juli 2021 har ytterligare en målgrupp, nämligen äldre personer. Därutöver har kategorin universitet/högskolor tagits bort och ingår nu i kategorin offentliga huvudmän. Även om många organisationer kan passa in i fler än en kategori ger indelningen en bild av vilka typer av organisationer som beviljas mest medel ur Allmänna arvsfonden per år.

I tabell 3.14 redovisas vilken typ av organisation som står som ansvarig projektägare för de projekt som fick finansiering ur Allmänna arvsfonden under 2023. I nästan alla projekt finns det dock ett antal andra organisationer som medverkar som samarbetspartner. Tre av fyra projekt är samarbeten mellan ideella organisationer och offentliga aktörer såsom kommuner och regioner. I *bilaga 2* redovisas samtliga organisationer som fick stöd ur Allmänna arvsfonden under 2023.

Tabell 3.14 Bifallsbeslut 2023, fördelat på organisationskategori

Organisationskategori	Antal bifallsbeslut	Belopp, tkr
Idrottsföreningar	86	236 572 848
Funktionshindersorganisationer	54	113 269 417
Kulturföreningar	29	48 533 087
Studieförbund	26	42 610 779
Ungdomsorganisationer	26	50 071 036
Sociala organisationer	24	47 978 496
Stiftelser	17	32 730 485
Offentliga huvudmän	12	16 629 279
Äldreorganisationer	9	10 111 669
Trossamfund	2	3 434 120
Organisationer bildade på etnisk grund	2	2 210 177
Övriga organisationer	89	158 720 879
Totalt	376	762 872 272

Idrottsföreningar är under 2023, likt föregående år, den organisationskategori som har haft flest bifallsbeslut. En stor andel av dessa föreningar har beviljats lokalstöd, dvs. finansiering av byggnation av lokaler och anläggningar. Idrottsföreningarna som har fått stöd avser främst att utveckla sina verksamheter med nya eller fler aktiviteter och nå fler av Allmänna arvsfondens målgrupper samt att göra tillgänglighetsanpassningar, förlänga säsongen och skapa förutsättningar för verksamhet året runt. Mer övergripande mål för projekten är bl.a. att skapa nya mötesplatser och främja fysisk och psykisk hälsa.

Funktionshindersorganisationer är den organisationskategori som har näst flest bifallsbeslut. Projekt i denna kategori för vilka stöd har beviljats har en stor bredd. Många syftar till att ta fram metoder, verktyg och hjälpmedel. Flera projekt syftar också till ökad delaktighet och egenmakt samt att förbättra den psykiska och fysiska hälsan. Vidare finns projekt som syftar till att skapa förutsättningar för sysselsättning och utbildning samt att erbjuda olika typer av socialt stöd.

Den organisationskategori som följer, sett till antalet bifallsbeslut, är kulturföreningar som driver olika kulturprojekt, bl.a. musikverksamheter och estetiska verksamheter. Inom denna kategori finns också projekt som är inriktade på frågor om hållbarhet, demokrati och mänskliga rättigheter, med barn och ungdomar som målgrupper. Denna organisationskategori rymmer även några enstaka lokalstödsprojekt.

Organisationskategorierna studieförbund och ungdomsorganisationer har lika många bifallsbeslut. Inom kategorin studieförbund finns bl.a. flera projekt med inriktning mot kultur och kreativt skapande, projekt som syftar till att skapa mötesplatser och projekt som arbetar för psykisk hälsa bland fondens målgrupper. Förutom att driva egna projekt är det vanligt att studieförbund är samarbetspartner i arvsfondsprojekt. Ungdomsorganisationer driver projekt som bl.a. syftar till ett ökat samhällsengagemang och ett minskat utanförskap samt att förebygga extremism och motverka hedersrelaterat våld. Inom denna organisationskategori finns även projekt

som ska stärka ungdomars fysiska och psykiska hälsa. Denna organisationskategori rymmer även några enstaka lokalstödsprojekt.

Därefter följer sociala organisationer som driver många olika slags projekt, däribland projekt som är inriktade på hållbarhets- och rättighetsfrågor, föräldraskapsstöd samt trygghetsskapande och våldspreventivt arbete. Denna organisationskategori rymmer även några enstaka lokalstödsprojekt.

I organisationskategorin stiftelser finns bl.a. kulturinriktade projekt som ska motverka utanförskap samt föräldraskapsstödjande projekt.

Offentliga huvudmän kan söka medel ur Allmänna arvsfonden om projekten utförs i samverkan med en eller flera ideella föreningar. Projekt som drivs av offentliga huvudmän är få och samtliga som har fått bifall under 2023 genomförs antingen av kommuner eller regioner. Flera av projekten för vilka stöd har beviljats är inriktade mot skolan och syftar bl.a. till ökad psykisk hälsa, ökat inflytande och stärkt delaktighet bland barn och ungdomar.

Den nya organisationskategorin äldreorganisationer har nio bifallsbeslut. Projekten syftar bl.a. till att minska det digitala utanförskapet, skapa mötesplatser och minska ensamhet och isolering. I kategorin finns även projekt som ska bidra till ökad fysisk aktivitet. Några få projekt inom denna organisationskategori avser lokalstöd.

Ett fåtal projekt drivs av trossamfund respektive organisationer bildade på etnisk grund. Det handlar bl.a. om projekt som syftar till att stärka nyanlända barns och ungdomars språkutveckling samt projekt som syftar till att skapa meningsfull sysselsättning för personer med funktionsnedsättning.

Inom kategorin övriga organisationer återfinns ett brett spektrum av organisationer som ägnar sig åt vitt skilda verksamheter. Projekten omfattar olika målgrupper och har stor bredd. Några exempel på organisationer inom denna kategori är hembygds- och bygdegårdsföreningar och organisationer som arbetar för mänskliga rättigheter.

En analys av de ansökningar om stöd som kom in under 2023 visar att 47 procent av de organisationer som sökte medel ur Allmänna arvsfonden inte hade sökt medel ur fonden tidigare. Dessutom har mer än 60 procent av de organisationer som fick stöd för nya projekt under 2023 inte fått stöd ur Allmänna arvsfonden tidigare, något som är i linje med utvecklingen de senaste åren.

3.4.4 Fördelning av lokalstöd

Lokalstödet nådde sin högsta nivå någonsin under 2023 när det gäller fördelade medel, trots att antalet beviljade nya projekt minskade något jämfört med året före, se tabell 3.15.

Tabell 3.15 Lokaltöd 2023, antal beviljade ansökningar och beviljat belopp

	2023	2022	2021	2020	2019
Antal beviljade ansökningar	77	80	86	83	69
Beviljat belopp, mnkr	235	221	217	220	159

Totalt bifölls 77 nya ansökningar och 5 tilläggsansökningar (de senare uppgick till totalt 4,2 miljoner kronor). Tilläggsansökningarna innebär att föreningar vars byggprojekt har drabbats av kraftiga kostnadsökningar till följd av extraordinära händelser, exempelvis att oroligheter i världen avsevärt ökat bygg- och materialkostnader, får extra finansiering för att kunna färdigställa sina byggprojekt.

Mest stöd beviljades för projekt som avser cykelanläggningar, exempelvis s.k. pumptracks, cykelparker och mtb-leder. Drygt 43,8 miljoner kronor fördelades till 13 sådana projekt. Därefter följer konstgräsplaner för fotboll, där 39 miljoner kronor fördelades till 8 projekt, följt av anläggningar för skidsport (alpint, längdåkning och skidskytte), där 38,8 miljoner kronor fördelades till 8 projekt.

En betydande majoritet av lokalstödsprojekten var inriktade på idrott och fysisk aktivitet (81 procent), där verksamheten ska utföras i organiserad eller spontan form. Av de organisationer som fick stöd till att bygga idrottsanläggningar fördelades den största andelen stöd (66 procent) till traditionella idrottsföreningar, men även andra typer av organisationer som exempelvis pensionärsorganisationer, byalag och samhällsföreningar, fick stöd för byggandet av sådana anläggningar. Drygt 16 procent av de beviljade lokalstöden hade fokus på sociala och kulturella aktiviteter. Ett sådant exempel är en hembygds- & intresseförening som ska bygga en bagarstuga och i den arrangera utbildningar i tunnbrödsbakning för målgrupperna äldre personer och ungdomar.

Under 2023 hade 38 lokalstödsprojekt ungdomar som huvudsaklig målgrupp, följt av barn i 25 projekt. Antalet projekt för äldre personer ökade från 5 projekt 2022 till 17 projekt 2023. Vuxna med funktionsnedsättning var huvudmålgrupp i 2 projekt. Under 2023 handlade 11 projekt om att göra tillgänglighetsanpassningar. Många av dessa projekt kategoriserades som projekt för äldre personer samtidigt som de gynnar personer med funktionsnedsättning i alla åldrar.

När det gäller statistik över målgrupper inom lokalstödet bör det framhållas att projekten ofta riktar sig till fler än en målgrupp, ibland alla fyra målgrupper. I statistiken om stöd från Allmänna arvsfonden registreras dock ett beviljat stöd endast på den huvudsakliga målgruppen. I sammanhanget kan det nämnas att särskilt idrottsföreningar ofta beskriver barn och ungdomar som en och samma målgrupp. I ansökan behöver dock föreningarna välja ut en av dessa grupper som huvudsaklig målgrupp.

3.4.5 Fördelning av stöd genom särskilda satsningar

Arvsfondsdelegationen kan uppmärksamma en specifik målgrupp eller ett angeläget område genom en s.k. särskild satsning. En särskild satsning

innebär normalt att stödgivningen ur Allmänna arvsfonden under en treårsperiod fokuseras särskilt på ett område eller en målgrupp. Projektet inom de särskilda satsningarna utvärderas gemensamt av en extern utvärderare. Under tiden som satsningen pågår genomförs särskilda kommunikationsinsatser för att få in fler ansökningar som omfattas av satsningens inriktning och syfte. I övrigt gäller samma krav som för övriga projekt.

År 2020 lanserade Arvsfondsdelegationen den särskilda satsningen Psykbryt för att stödja fler projekt med fokus på barns och ungas psykiska hälsa. Satsningen pågick t.o.m. 2022. Under 2023 pågick ingen särskild satsning och ingen ny lanserades.

4 Projekt inom de av regeringen prioriterade områdena

I detta avsnitt ges en översiktlig presentation av projekt inom tolv av de områden som regeringen har angett som prioriterade för Arvsfondsdelegationens medelsfördelning i skrivelsen Redovisning av fördelning av medel från Allmänna arvsfonden under budgetåret 2022 (skr. 2022/23:134, bet. 2023/24:SoU4, rskr. 2023/24:44). Genom skrivelsen utökade regeringen de tolv prioriterade områdena med ytterligare ett prioriterat område: Arvsfondsdelegationen ska även prioritera projekt som syftar till att främja arbete med att stödja brottsoffer. Projekt inom detta område kommer att redovisas först i Arvsfondsdelegationens verksamhetsberättelse för 2024.

Av tabell 4.1 framgår att samtliga beviljade medel under 2023 har gått till projekt inom de av regeringen prioriterade områdena.

Tabell 4.1 Bifallsbeslut fördelat på de prioriterade områdena 2023

Prioriterat område	Antal bifallsbeslut	Belopp, tkr
Främja psykisk och fysisk hälsa	153	354 352
Öka delaktighet och stärka demokratin	65	106 407
Ökad delaktighet i kulturlivet	36	61 419
Förebygga våld, mobbning och trakasserier	22	51 008
Stärka rättigheterna för personer med funktionsnedsättning	18	37 362
Ökad delaktighet och tillgänglighet för äldre personer med funktionsnedsättning	17	25 090
Främja etableringen på arbetsmarknaden	17	30 272
Stärka inflytandet för barn och unga	15	27 452
Främja ett starkt föräldraskap	12	26 742
Stärka barnets rättigheter	12	20 946
Ökad jämställdhet och jämlikhet	8	17 368

Stärka förutsättningarna för nyanländas mottagande och etablering	1	4 454
Totalt	376	762 872

Liksom tidigare år var ett stort antal projekt inriktade på att främja psykisk och fysisk hälsa, 153 av samtliga 376 projekt. Det är en ökning med 27 projekt inom området jämfört med 2022.

4.1 Exempel på projekt inom de prioriterade områdena

4.1.1 Främja psykisk och fysisk hälsa

Projektet ”Natur- och friluftorientering 65+”, Rehns BK

Rehns BK ska i projektet utveckla en modell för orientering där den fysiska ansträngningen är förhållandevis liten, men där orienteringsförmågan är avancerad. Modellen ska tas fram tillsammans med äldre personer, nybörjare såväl som erfarna orienterare. För att nå målgruppen samverkar projektet med föreningar som samlar målgruppen. Orienteringsaktiviteterna ska inte bedrivas i tävlingsform utan ha fokus på hälsofrämjande och sociala faktorer. Projektet avser att bidra till gemenskap och nya kontakter samt att göra deltagarna tryggare i att vistas i naturen. Projektet ska använda it-relaterade appar och program som deltagarna får utbildning i.

Under projektet ska ledare från målgruppen utbildas så att de kan vidmakthålla aktiviteterna inom föreningen efter projektet. Det sista projektåret ska modellen spridas till andra orienteringsdistrikt i Sverige och fortleva genom målgruppens egna engagemang runt om i landet. I projektet ska föreningen samarbeta med RF-SISU Gävleborg, Svenska Orienteringsförbundet och PRO Bollnäs.

4.1.2 Främja ett stärkt föräldraskap

Projektet ”Mentormammor i Bergsjön”, Föreningen Tidigt Föräldrastöd

Syftet med projektet är att stärka barns hälsa och utveckling. Modellen med mentormammor kommer från arbete i en s.k. kåkstad i Sydafrika och ska genom projektet prövas och anpassas till utsatta områden i Sverige. Mentormammorna utbildas i projektet och ska ge enskilt stöd till nyanlända och särskilt utsatta mammor. De följer familjerna under barnens fem första år. Målen är att mammorna genom stödet i högre grad ska vända sig till, lita på och använda sig av samhällets hälso- och omsorgssystem (familjecentral, tandvård etc.) samt även förskoleverksamheten. Ett förväntat resultat är att de som ingår i målgruppen genom stödet känner sig inkluderade i samhället, något som påverkar deras barn positivt. Det ökar också kvinnornas möjligheter att komma in i arbetslivet. Efter projekttiden kommer deltagande mammor och familjer att sprida kunskap om det samhälls- och hälsostöd som finns att tillgå. Om resultaten blir lyckade

kommer finansiering att sökas från kommun och region. Dessutom finns det förutsättningar för att metoden kan spridas till andra utsatta områden i Sverige. I projektet har föreningen samarbetat med bl.a. Svenska kyrkan, förskoleförvaltningen i Göteborg, Folk tandvården, Familjecentralen i Bergsjön, Angereds närsjukhus och Uppsala universitet.

4.1.3 Stärka barnens rättigheter

Projektet ” Motivationslyftet för förskolan”, Motivationslyftet by Star for life

Syftet med projektet är att stärka förskolebarns självkänedom, grundtrygghet och sociala kompetens. I projektet utvecklas ett anpassat program till förskolebarn utifrån Motivationslyftets befintliga program för äldre skolbarn. Programmet ska långsiktigt främja barns psykiska hälsa och hjälpa dem att bibehålla en positiv grundinställning till lärande samt förebygga våld och destruktiva sätt att lösa konflikter. Projektet ska utveckla och testa ett arbetsmaterial och en modell där barn på ett främjande sätt tränas och utrustas med dessa färdigheter. Målgruppen är främst förskolebarn i åldern 3–5 år, men projektet riktas även till deras pedagoger och vårdnadshavare. För vårdnadshavare kommer ett digitalt inspirationsmaterial att utvecklas om hur de kan bidra till barnets emotionella trygghet, självkänsla och kommunikationsförmåga. Samarbete sker med förskolor i två kommuner och med Uppsala universitet. Efter projekttiden kommer förskolorna att använda programmet och materialet. Föreningen kommer att sprida programmet och materialet till fler kommuner och förskolor i hela landet.

4.1.4 Förebygga våld, mobbning och trakasserier

Projektet ”Trygg trapp”, Brottsofferjouren Sverige

Syftet med projektet är att utveckla en modell för hur tryggheten kan öka i tre bostadsområden i Sverige med utgångspunkt i ungas röster. Projektet ska, tillsammans med unga vuxna i åldern 18–25 år, hitta samverkansformer mellan lokala brottsofferjourer, kommunala sociala insatser, näringsliv och föreningsliv. De tre områdena som projektet ska verka i är Marielund i Norrköping, Öxnehaga i Jönköping och Brickebacken i Örebro. Genom workshops med målgruppen, bostadsbolag och andra relevanta aktörer i området vill man hitta aktiviteter som sedan ska genomföras av målgruppen, bostadsbolag, den lokala brottsofferjouren och andra relevanta aktörer. Modellen som tas fram med utgångspunkt i barns och ungas röster ska spridas till andra lokala brottsofferjourer, bostadsbolag och kommuner och andra sociala trygghetsskapande insatser.

4.1.5 Stärka rättigheterna för personer med funktionsnedsättning

Projektet ”Nationellt kompetenscentrum förvärvad hjärnskada”, Hjärnskadeförbundet Hjärnkraft

Projektet ska tillsammans med flera aktörer bygga upp ett nationellt kompetenscentrum för förvärvad hjärnskada. Centrumet ska i huvudsak drivas som en digital plattform och samla relevant kunskap om förvärvad hjärnskada och dess konsekvenser, målgruppens behov och rättigheter, metoder, vårdprogram och riktlinjer/vägledningar som utvecklas nationellt och regionalt. Målgruppen är personer med förvärvad hjärnskada, anhöriga och närstående samt yrkesprofessioner som möter målgruppen. Målgruppen kommer att vara central för den samverkande processen som ska användas för att ta fram informationsmaterial och verifiera att det fungerar. Målgruppen kommer även att bidra med erfarenhetsbaserad kunskap som jämföras med professionell kunskap. Informationen ska tillgänglighetsanpassas utifrån målgruppens behov. Efter projekttiden ska centrumet drivas vidare av samverkanspartner och andra intressenter. I projektet samarbetar föreningen med bl.a. Afasiförbundet, Personskadeförbundet RTP, Sahlgrenska universitetssjukhuset, Sveriges Arbets-terapeuter och Svenska Logopedförbundet.

4.1.6 Främja etableringen på arbetsmarknaden

Projektet ”Arbetskamraterna”, Arbetskamraterna

Projektets syfte är att möjliggöra för personer med Downs syndrom och andra intellektuella funktionsvariationer att få jobb. Målet är att målgruppen ska komma in på den öppna arbetsmarknaden och att gymnasieelever får göra praktik på arbetsplatser. I projektet ska en digital mötesplats byggas upp där målgrupp och arbetsgivare möts. Deltagarna matchas ihop med en arbetsplats för praktik eller anställning med relevant stöd. Målgruppen är med och utvecklar mötesplatsen, hur deras profiler ska se ut och hur matchningen med arbetsgivare ska fungera. En grupp på tio deltagare kommer att vara aktiva och följas genom hela projektet. Genom dem kommer konkreta exempel att spridas som visar hur det kan fungera för olika individer och arbetsgivare. Efter projektet ska mötesplatsen drivas vidare inom föreningen. Där ska målgruppen och arbetsgivare över hela landet mötas för att skapa praktik och arbetstillfällen. Delar av verksamheten ska drivas ideellt och delar ska finansieras genom avgifter, sponsorer och annonsörer. I projektet samarbetar föreningen med Svenska Downföreningen, FUB Stockholm och Häggviks gymnasium.

4.1.7 Ökad delaktighet och tillgänglighet för äldre personer med funktionsnedsättning

Projektet ”Fotbollsgnistan GåFotboll”, Norrbottens Fotbollförbund

Syftet med projektet är att uppmuntra till en levande och aktiv glesbygd där människor vill bo kvar och mår bra. Målet med projektet är att möjliggöra en hälsosam livsstil för personer som är i målgruppen 65 år och

äldre i Norrbottens och Västerbottens glesbygd. I projektet ska det skapas organiserad gåfotbollsverksamhet i minst 45 nya föreningar. Genom fysisk aktivitet, i kombination med den organiserade föreningsidrotten, finns goda förutsättningar för både fysisk, psykisk och social hälsa. Metoden för att uppnå målet är att åka runt till olika glesbygdsområden, aktivera inaktiva, starta i gång verksamhet, utbilda ledare, organisera verksamheten i förening, skapa mötesplatser och sedan vidareutveckla föreningen för att ha en kvalitativ och stabil verksamhet. Efter projektets slut kommer verksamheten att leva vidare genom att Norrbottens Fotbollförbund och Västerbottens Fotbollförbund samt RF/SISU införlivar verksamheten i sina befintliga organisationsstrukturer. I projektet kommer Norrbottens Fotbollförbund att samarbeta med bl.a. RF/SISU i Norrbotten och Västerbotten, Länsstyrelsen i Norrbottens län, Parasporten Norrbotten och Västerbotten, PRO Norrbotten, PRO Västerbottens län och Svenska Fotbollförbundet.

4.1.8 Ökad delaktighet i kulturlivet

Projektet ”Lyssna till mitt öga”, Studieförbundet Vuxenskolan Västra Götaland

Tillsammans med användare av ögonstyrningsdatorer ska projektet undersöka hur personer med funktionsnedsättning spelar musikinstrument med ögonstyrning och hur man kan lära ut det på bästa sätt med hjälp av befintlig teknik och musikpedagogiska metoder. Syftet är att öka målgruppens delaktighet i kulturlivet genom att möjliggöra för dem att spela och skapa musik mer självständigt. Arbetet, som ska bedrivas i studiecirklar, bygger på tre spår: improvisation, komposition och samspel tillsammans med traditionella instrument, hela vägen från nybörjare fram till inspelning i studio. I projektet kommer man även att utbilda studiecirkelledare. De kunskaper och metoder som projektet kommer fram till ska sammanställas i ett metodmaterial där bl.a. instruktionsfilmer på svenska ingår. Metodmaterialet ska tillgängliggöras på webben och användas inom olika kulturverksamheters ordinarie verksamhet. I projektet ska Studieförbundet Vuxenskolan samarbeta med bl.a. RSIS (Rett Syndrom i Sverige), Nationellt center för Rett syndrom och närliggande diagnoser, Klangfärg resurscenter vid förvaltningen för kulturutveckling i Västra Götalandsregionen, Kulturskolerådet och Kungliga Musikhögskolan.

4.1.9 Stärka förutsättningarna för nyanländas mottagande och etablering

Projektet ”Starka mammor – trygga barn”, Rädda Barnen

Projektets syfte är att bidra till att nyanlända barn till ensamstående mammor ska få växa upp i en trygg och utvecklande miljö, känna till sina rättigheter och delta i sociala aktiviteter tillsammans med sin mamma. Målen i projektet är att utveckla ett målgruppsanpassat stöd för ensamstående mammor i migration och deras barn samt öka kunskapen om målgruppens situation. Inledningsvis genomförs intervjuer med barnen

och mammorna för att kartlägga deras intressen och behov. Mammorna kommer att få föräldraskapsstöd på både grupp- och individnivå. Genom seminarier, föreläsningar, utbildningar och en podcast bidrar projektet till att fylla den kunskapslucka som finns kring behoven bland ensamstående mammor i migration. Efter projekttiden kommer barnen i projektet att få en tryggare uppväxt och familjen kan utveckla ett större socialt nätverk. Det kommer även att finnas ett anpassat föräldraskapsstöd till nyanlända ensamstående mammor som är utformat efter barnens behov. Verksamheten kommer att drivas vidare av Rädda Barnen tillsammans med kommuner eller andra lokala aktörer. I projektet kommer Rädda Barnen att samarbeta med bl.a. Sundsvalls kommun, Örnsköldsviks kommun, Avesta kommun (socialtjänsten), Rädda Barnens öppna förskola i Avesta och Uppsala universitet.

4.1.10 Stärka inflytandet för barn och unga

Projektet ”Guide till sång i skolan – Barnen visar vägen”, Kungl. Musikaliska Akademien

I projektet vill man utveckla modeller som ökar barnens inflytande över musikundervisningen och ta fram en webbaserad guide till sång i skolan i syfte att öka sångmotivation och bidra till förbättrad sångundervisning för barn mellan 6 och 12 år. Arbetet bedrivs inom tre repertoarområden: 1) Alla barns sångskatt där fokus ligger på att lyfta fram sångskatter från olika kulturer, urfolk och minoriteter, 2) Sång i gång, där man vill utveckla modeller för att identifiera professionell musikkompetens nära barnen, främja lokal musiksamverkan på mindre orter och stödja eleverna och lärarna i undervisningen i traditionella sånger och 3) Ny musik för unga röster, där man vill ta fram en metod för samarbete mellan barnkörer och tonsättare när ny musik för barnrösten ska skrivas med barnen som medskapare. Projektet ska genomföras med barn, musikpedagoger och kyrkomusiker i samverkan med grundskolor, lärosäten och musikförlag. De erfarenheter som har gett ny kunskap, nya nätverk och ny metodik ska efter projektet samlas i en gratis sångguide på Kungl. Musikaliska Akademiens webbplats. Sångguiden ska användas som en levande utbildningsbank och spridas till befintliga och kommande generationer av barn och lärare. I projektet ska Kungl. Musikaliska Akademien samarbeta med bl.a. Svenska kyrkan, Föreningen Svenska Tonsättare, Stockholms konstnärliga högskola och Sameskolstyrelsen.

4.1.11 Ökad jämställdhet och jämlikhet

Projektet ”Kosmosklubbens tjejprojekt unga ledare”, Kosmosklubben

Målet är att utveckla verksamhet som skapar en arena för integration och möten där intresse och färdigheter för matematik och programmering utvecklas. Målgruppen är tjejer i åldern 9–18 år. Projektet ska drivas av en kärngrupp med tjejer i åldern 14–18 år. De kommer att starta upp verksamhet i nya områden genom att utbilda nya unga ledare som kan vara med och hålla i aktiviteterna. De unga tjejerna från olika områden i

Stockholm ska tillsammans utveckla och testa nya aktiviteter inom teknik och programmering. De ska utforska olika områden inom t.ex. design, hållbarhet och mode för att forma dynamiskt och nyskapande innehåll. Efter att projektet är avslutat ska kurser och aktiviteter ingå i föreningens och samarbetsorganisationers ordinarie verksamhet. De unga ledarna skapar nya förutsättningar för fortsättning av verksamheten och aktiviteter inom teknik och programmering. I projektet samarbetar föreningen med Lillängsskolan samt föreningen Logati som bl.a. arbetar för ökad social och kulturell jämlikhet och att förstärka sociala nätverk i samhället.

4.1.12 Öka delaktighet och stärka demokratin

Projektet ”Motorgården Young Wheels”, Kramfors Motorsportsklubb

Projektet syftar till att starta en motorgård för ungdomar och personer med funktionsnedsättning i Kramfors. På motorgården ska målgrupperna exempelvis kunna skruva med bilar, umgås, spela spel och gå utbildningar. En särskild metod, ”Kramforsmodellen”, ska tas fram och testas. Den syftar till att deltagarna successivt tar större ansvar för olika delar av projektets aktiviteter. Efter projekttidens slut ska motorgården och arbetsättet drivas vidare med hjälp av bl.a. Kramfors kommun. I projektet samarbetar Kramfors Motorsportsklubb med bl.a. Studieförbundet Vuxenskolan, Motorförarnas Helykterhetsförbund, Förbundet Vi unga, Polisen och Svenska Bilspportförbundet.

5 Kontroll av medelsanvändning ur Allmänna arvsfonden

5.1 Projekten kontrolleras i flera steg

För att säkerställa att medel ur Allmänna arvsfonden används på rätt sätt genomförs kontroller av den organisation som söker finansiering och av det aktuella projektet, både inför och efter beslut om stöd.

I följande avsnitt beskrivs det arbete som genomförs löpande samt de särskilda insatser som har genomförts under 2023 för att säkra hög kvalitet i handläggningen, bidra till god kontroll av arvsfondsmedlens användning och ge målgruppsanpassat stöd till sökande och stödmottagande organisationer.

5.1.1 Allmänna arvsfondens generella villkor

De generella villkoren som Arvsfondsdelegationen har beslutat om beskriver de allmänna kraven för genomförande av projekt som har beviljats stöd ur Allmänna arvsfonden. De generella villkoren beskriver bl.a. vad medel ur fonden får och inte får användas till samt hur medel ur fonden ska tas om hand och bokföras. Vid ansökan om stöd ur fonden

krävs att sökande organisationer bekräftar att de generella villkoren har lästs och att villkoren godkänns. Om en stödmottagande organisation bryter mot de generella villkoren kan den bli återbetalningsskyldig. Under 2023 togs det fram en ny version av de generella villkoren. De projekt för vilka det har beviljats stöd ur fonden före den 1 april 2023 omfattas fortfarande av de äldre villkoren, som gällde vid de besluten om stöd. Som komplement till de generella villkoren har det tagits fram förtydligande riktlinjer om jäv och demokrati.

5.1.2 Demokrativillkor

För stöd ur Allmänna arvsfonden finns inte något författningsreglerat demokrativillkor, men Arvsfondsdelegationen tillämpar demokrativillkor i sin beslutspraxis. Vid ansökan om stöd ur fonden måste en sökande organisation bekräfta att den egna organisationen och det planerade projektets verksamhet inte strider mot Arvsfondsdelegationens beslutade krav på demokratisk grund och demokratisk struktur. Med demokratisk grund avses att den sökande organisationens verksamhet och verksamheten i projektet inte får strida mot grundläggande värderingar om allas lika värde eller mot demokratiska idéer som exempelvis yttrandefrihet. Med demokratisk struktur avses bl.a. att den sökande i organisationens stadgar och årsmötesprotokoll måste respektera majoritetsbeslut, att rösträtten ska vara likvärdig för medlemmarna samt att det ska finnas en vald styrelse och en oberoende revisor. Medlemskapet måste också vara öppet och frivilligt.

5.1.3 Kontroll inför beslut om stöd

Innan Arvsfondsdelegationen fattar beslut om stöd genomför delegationens kanslistöd hos Kammarkollegiet kontroll av den stödsökande organisationen och den planerade verksamheten.

Bakgrundskontroll

Kanslistödet kontrollerar om den sökande organisationen tidigare har sökt och beviljats medel ur Allmänna arvsfonden. Det görs också en kontroll av vad som anges om och av organisationen i olika offentliga källor, t.ex. på internet. Den sökande organisationens stadgar, årsredovisning och verksamhetsberättelse går igenom.

Referenstagning

Om den sökande organisationen inte har sökt medel från Allmänna arvsfonden tidigare, tar kanslistödet referenser på organisationen genom kontakt med t.ex. den kommun som den sökande organisationen är verksam i eller någon annan etablerad samhällsaktör. Om organisationen har ansökt om stöd ur fonden tidigare, görs en jämförelse med den tidigare ansökan samt kontrolleras hur ett eventuellt tidigare projekt har genomförts.

Behörighetskontroll

Kanslistödet kontrollerar att den eller de som har skrivit på ansökan också är behörig att företräda den sökande organisationen.

Budgetkontroll

Kanslistödet gör en bedömning av den ansökta projektbudgeten i relation till den planerade verksamheten i projektet, i jämförelse med andra arvsfondsprojekt och i förhållande till gällande riktlinjer och praxis.

Skatte- och skuldkontroll

Kanslistödet kontrollerar organisationens skatteregistrering. Vidare kontrolleras om organisationen har några obetalda skulder eller betalningsanmärkningar.

Dialog med den sökande och projektets samarbetsorganisationer

Innan ett bifallsbeslut fattas av Arvsfondsdelegationen har ansvarig handläggare vid kanslistödet alltid en dialog med den sökande organisationen och projektets centrala samarbetsorganisationer. Viktiga delar i dialogen är målgruppens delaktighet i projektet, förutsättningarna för att genomföra projektet, hur verksamheten är tänkt att leva vidare efter projektets slut och projektets finansiering.

5.1.4 Kontroll efter beslut om stöd

Efter att en organisation har beviljats stöd ur Allmänna arvsfonden görs olika kontroller av projektet och den stödmottagande organisationen.

Obligatorisk introduktionsdag för nya projekt

När ett nytt projekt har beviljats stöd ur Allmänna arvsfonden ska representanter för projektet genomgå en obligatorisk introduktion. Syftet är att handläggarna vid kanslistödet ska få en närmare kontakt med representanterna och att representanterna ska få tillfälle att ställa frågor till handläggarna vid kanslistödet.

Den obligatoriska introduktionen är uppdelad på två tillfällen för varje projekt: en allmän introduktion och en individuell genomgång med projektets handläggare. Den allmänna introduktionen innehåller information om bl.a. Allmänna arvsfondens generella villkor, uppföljningsverksamheten, de viktigaste ekonomiska aspekterna av att genomföra ett projekt och hur kanslistödets controllerfunktion arbetar med kontrollbesök. Efter den allmänna introduktionen kallas projektens representanter till en obligatorisk individuell genomgång med handläggare vid kanslistödet.

Årlig kontroll av fleråriga projekt

Arvsfondsdelegationen fattar både ettåriga och fleråriga beslut för projektstöd. Vid fleråriga beslut får projektet en budgetram för hela projektperioden, normalt upp till tre år. Efter varje genomfört projektår ska

stödmottagaren skicka in en årsrapport och en ekonomisk redovisning samt en plan för nästkommande år. Då görs samma typ av kontroller som inför det första beslutet, vilket exempelvis inkluderar kontroll av obetalda skulder, kontroll av vad som anges av och om organisationen på internet och direktavstämning med samarbetsorganisationer i projektet. Vid större förändringar i projektet krävs ett tilläggsbeslut från Arvsfundsdelegationen. Efter det sista projektåret görs en särskild slutrapport, som ska godkännas av ansvarig enhetschef vid kanslistödet.

Lokalstödsprojekt redovisar sina projekt när byggnationen är klar, senast tre år efter beslutet om stöd. I samband med att slutrapporten har kommit in stämmer controllerfunktionen av utbetalda medel mot intygade kostnader och intäkter med revisorn. Eventuell mellanskillnad återbetalas av stödmottagaren till fonden.

Projektet granskas av en revisor

Samtliga projekt granskas av en godkänd eller auktoriserad revisor utifrån Allmänna arvsfondens anvisningar för revisorer. Av granskningsrapporterna framgår bl.a. om projektens rapporterade kostnader stämmer överens med budgetposterna i Arvsfundsdelegationens beslut. Revisorerna ska även göra iakttagelser när det gäller om det inte finns en fastställd attestordning, om de utbetalda medlen inte hållits avskilda eller om det finns kostnader som inte är stödberättigande enligt Allmänna arvsfondens villkor.

Controllerfunktionen går igenom samtliga inkomna granskningsrapporter för att säkerställa att alla iakttagelser följs upp. En kontroll görs även mot Revisorsinspektionens register för att säkerställa att revisorn är godkänd eller auktoriserad. Controllerfunktionen går även igenom och kontrollerar att det belopp och den period som revisorn har intygat överensstämmer med lämnad ekonomisk årsrapport.

Kontrollbesök och skrivbordskontroller

I kontrollerande och uppföljande syfte gör controllerfunktionen vid kanslistödet besök på plats hos projekt för att försäkra sig om att projektets verksamhet genomförs i den omfattning den ska och att produkterna och tjänsterna som köpts in inom ramen för projektet har levererats och är stödberättigande. Syftet är att säkerställa goda interna rutiner för styrning och kontroll hos stödmottagande organisationer genom att granska bl.a. att det finns rutiner för attest som också efterföljs och att det inte förekommer finansiering av kostnader som inte är stödberättigande. Kontrollerna har även ett förebyggande syfte när det gäller fusk och bedrägerier i och med att kontrollerna också ger kanslistödet förutsättningar att upptäcka eventuella oegentligheter. Urvalet av vilka projekt som kontrolleras sker delvis slumpmässigt och delvis utifrån en risk- och väsentlighetsbedömning.

Under 2023 genomförde controllerfunktionen 44 kontroller, varav sju på plats (kontrollbesök) och resterande på distans (skrivbordskontroller). Det innebär att controllerfunktionen genomförde kontroll av 12 procent av projektpopulationen, dvs. av antalet projekt som under 2022 fick antingen

ett bifallsbeslut för ett nytt projekt eller ett godkännande att fortsätta med ett pågående projekt under 2023.

Under 2023 hade controllerfunktionen ett riktat fokus på att genomföra kontroller av stiftelser. Anledningen är att organisationsformen stiftelse har varit överrepresenterad vad gäller återkravsärenden de senaste två åren. Controllerfunktionen har vid denna riktade kontroll granskat 13 projekt som drivs av stiftelser under året. I sex (46 procent) av projekten gjordes iakttagelser som åtgärdades av stödmottagaren efter controllerfunktionens påpekande.

Proaktiva och stödjande insatser har gjorts vid i stort sett samtliga kontroller. Proaktiviteten har bestått i att mindre felaktigheter som upptäckts har åtgärdats innan redovisningen har granskats av revisor och lämnats in till Arvsfondsdelegationen. De stödjande insatserna har bestått av exempelvis rådgivning i bokföring, stöd i fråga om hantering av medel på separat bankkonto, stöd inför redovisning och stöd vid omDispositionering av budget.

Vartannat år genomförs en enkätundersökning av hur organisationer som har haft kontrollbesök upplevde dessa. En enkätundersökning genomfördes under 2023 och vände sig till dem som haft en kontroll under perioden sedan den förra enkätundersökningen skickades ut i september 2021 till september 2023. Enkäten skickades ut till totalt 67 organisationer, varav 37 svarade. Den övergripande slutsatsen är att organisationernas upplevelse av kontrollbesöken är positiv.

Projektbesök på plats samt löpande kontakt med pågående projekt

Handläggare vid kanslistödet genomför årligen projektbesök på plats. Under 2023 besökte handläggarna 49 projekt på plats runt om i landet. Det motsvarar 13 procent av antalet projekt som under 2022 fick bifall eller godkänt att fortsätta sitt projekt. Utöver detta har handläggarna tagit del av projektaktiviteter på distans och hållit digitala träffar med representanter för projekten.

Handläggarna vid kanslistödet har också kontakt med representanter för projekten under hela projekttiden, för att stämma av och besvara frågor. Frågor som tas upp kan t.ex. handla om behov av att göra förändringar i projektens budget eller i planerade aktiviteter. I de fall det gäller ekonomiska frågor kopplas controllers vid kanslistödet in vid behov för att ge vägledning.

Transparens om projekten

Alla pågående projekt- och lokalstöd finns presenterade på Allmänna arvsfondens webbplats. Syftet är att informera allmänheten om vilka projekt som har fått medel ur arvsfonden, vad projekten ska syfta till och vilken verksamhet som ska bedrivas inom projekten.

5.1.5 Överlämnande av ärenden

Arvsfondsdelegationen ska överlämna ett ärende om stöd ur Allmänna arvsfonden till Kammarkollegiet om det finns skäl att överväga ett åläggande för mottagaren att betala tillbaka stödet ur fonden. Under 2023

gjordes fyra överlämnanden till Kammarkollegiet. Under 2023 prövades också två av Kammarkollegiets beslut om återkrav i domstol. Förvaltningsrätten fann i båda målen att Kammarkollegiets beslut om återkrav var korrekt. Kamrätten meddelade inte prövningstillstånd i något av målen. Båda domarna från förvaltningsrätten har fått laga kraft.

5.1.6 Lokalstödsuppföljning

Samtliga organisationer som får lokalstöd ur Allmänna arvsfonden förbindet sig att bedriva verksamheten i minst tio år. Uppföljningen av lokalstöden sker vid två tillfällen: efter fyra år och efter tio år. Uppföljningen görs genom en enkät som skickas till de stödmottagande organisationerna.

Tioårsuppföljningen, som 2023 omfattade 45 organisationer, visade att samtliga organisationer utom två fortfarande bedriver den verksamhet som organisationen beviljats medel för. Av de två undantagen använder den ena organisationen lokalen för andra målgrupper än den ursprungliga på grund av förändrad efterfrågan och förändrat behov på orten. Den andra organisationen har fått ändra viss verksamhet på grund av förändrade samarbeten, men fortsätter att bedriva verksamhet för målgruppen. Uppföljningen visade också att samtliga organisationer utom en planerar att fortsätta bedriva sin verksamhet i lokalen/anläggningen även framöver. Den organisation som svarat avvikande ska dock fortsätta bedriva verksamhet i lokalen/anläggningen, men den specifika utrustningen som organisationen beviljades medel för ska flyttas till en annan lokal.

Fyraårsuppföljningen, som 2023 omfattade 66 organisationer, visade att samtliga organisationer utom en fortfarande bedriver den verksamhet som de fått bidrag för och att man planerar att fortsätta göra det hela förbindelsetiden ut, dvs. i tio år. Den organisation som har svarat nej på dessa två frågor har ännu inte färdigställt anläggningen och kommer att följas upp i särskild ordning.

5.2 Utvecklingsarbete

Under 2023 fortsatte kanslistödet arbetet med att utveckla rutiner och arbetsprocesser för att möjliggöra ett digitalt arbetssätt, vilket inkluderar utvecklandet av e-tjänster för ansökningar och redovisningar. Under 2024 kommer de första e-tjänsterna att sättas i drift. En ny mall för ansökan om projektstöd har lanserats. Nya funktioner har utvecklats i kanslistödets ärendehanteringssystem, vilket bl.a. har underlättat uppföljning av deltagande i den obligatoriska introduktionen för nya projekt och har möjliggjort framtagande av bättre statistik. Under 2023 arbetade kanslistödet också med att spela in nya informationsfilmer och att utöka informationen som tillhandahålls vid introduktionstillfället.

Kontroll- och granskningsfunktioner utvecklades under 2023. Nya kontrollmoment har införts vid beredning av nya ansökningar och mallar för detta har tagits fram. Ett större utvecklingsarbete kring riktlinjerna för projektstödet har inletts och även när det gäller lokalstödet har utveckling skett inom flera praxisområden. En ny checklista för en än mer

genomgripande kontroll av den sökande organisationens demokratiska struktur började användas 2023. Det sker också löpande en utveckling av regler och praxis för bedömning av budget.

Kanslistödet har tidigare år sett att andelen granskade projekt där revisorn lämnar en avvikande iakttagelse minskar. Revisorns iakttagelser kan vara en viktig källa till om kanslistödet behöver följa upp projektytterligare. Under 2022 genomfördes därför uppdateringar av instruktionerna till revisorer till följd av ändringar i granskningsstandarden för den typ av rapport som revisorerna ska lämna. Vidare fördes en dialog med branschorganisationen Föreningen auktoriserade revisorer (FAR) kring utformningen av rapporteringen och tillhörande anvisningar. I början av 2023 publicerades de nya rapporterna på Allmänna arvsfondens webbplats. Under 2023 ses en effekt av de vidtagna åtgärderna. I 35 procent av de inkomna granskningsrapporterna under 2023 har revisorerna lämnat avvikande iakttagelser (motsvarande andel var 19 procent under 2022, 22 procent under 2021 och 24 procent under 2020). En av de vanligaste av revisorernas avvikande iakttagelser är att lönenivåerna inte stämmer med beviljad budget. Den nya granskningsåtgärden kring löner ger kanslistödet ytterligare information från revisorernas granskning jämfört med tidigare år.

Under 2023 genomförde controllerfunktionen en kartläggning av det befintliga kontrollsystemet för att få en överblick över samtliga kontrollmoment och för att identifiera eventuella ineffektiva kontroller samt om det finns brister. De föreslagna åtgärderna kommer att hanteras under 2024. Utöver detta har en förstudie genomförts i syfte att initiera arbetet med att genomföra en digitaliserad utbetalningsprocess av projektbidrag. Controllerfunktionen utökades också från tre till fyra årsarbetskrafter under 2023.

Under 2023 genomförde Riksrevisionen en effektivitetsrevision av stödgivningen ur Allmänna arvsfonden för perioden 2020–2022. Riksrevisionens rekommendationer, som överlämnades till riksdagen i mars 2024, förväntas vara ett viktigt underlag för Arvsfondsdelegationens kvalitets- och effektivitetshöjande åtgärder fortsättningsvis.

6 Kommunikation, uppföljning och utvärdering

6.1 Kommunikation

Arvsfondsdelegationen och kanslistödet hos Kammarkollegiet arbetade under 2023 med och utvecklade kommunikationen kring Allmänna arvsfonden i syfte att öka kännedomen om och förtroendet för fonden. I följande avsnitt redogörs för vissa av de kommunikationsinsatser som har gjorts under året.

6.1.1 Allmänna arvsfondens webbplats

I juni 2020 lanserades Allmänna arvsfondens webbplats www.arvsfonden.se. På webbplatsen finns information om Allmänna arvsfonden och de projekt som får stöd. Där finns även information om vad som krävs för att söka stöd ur fonden samt mallar och andra verktyg för pågående projekt. På flertalet sidor på webbplatsen finns frågan ”Hjälpte informationen på denna sida dig?” med svarsalternativen Ja och Nej samt möjlighet att lämna ett fritextsvar om man svarar Nej. Under 2023 valde 2 594 användare att besvara frågan. Av dessa var 74 procent nöjda med besöket på webbplatsen.

6.1.2 Allmänna arvsfonden i sociala medier

Under 2023 fortsatte kanslistödet med omvärldsbevakning av teknisk och juridisk utveckling som kan påverka Allmänna arvsfondens närvaro på sociala medier. Det kan exempelvis handla om ny lagstiftning i fråga om myndigheters hantering av konton och annonsering i sociala medier. Det betalda innehållet på arvsfondens konton i sociala medier har under 2023 nått ut med samma resultat som tidigare. Under det gångna året användes drygt hälften av den totala budgeten för annonseringskampanjer i anslutning till den årliga projektbarometern. Syftet var bl.a. att med hjälp av nyproducerade filmklipp driva trafik till en specifik webbsida som beskriver Allmänna arvsfondens syfte. Delar av kampanjen riktades speciellt till geografiska områden i Sverige med få pågående arvsfondsprojekt och till aktörer med intresse för fondens nya målgrupp, personer som är 65 år och äldre.

Under 2023 ökade Facebook-kontots räckvidd med 36,5 procent jämfört med 2022. Instagram-kontot tappade i spridning med 30,8 procent i jämförelse med det föregående året. Samtidigt har antalet interaktioner med inläggen som gjorts på Instagram-kontot fördubblats, vilket möjligtvis är en indikation på att innehållet engagerar dem som kontot når ut till. Under 2023 ökade antalet följare på Allmänna arvsfondens sociala medier enligt följande:

- Arvsfondens Facebook-konto ökade med 470 följare. Totalt hade kontot 11 400 följare vid slutet av 2023.
- Arvsfondens Instagram-konto ökade med 266 följare. Totalt hade kontot 3 400 följare vid slutet av 2023.
- Arvsfondens X-konto (tidigare Twitter) är vilande och mäts inte.

Sedan våren 2022 är Allmänna arvsfonden också aktiv på plattformen LinkedIn, främst med fokus på erfarenhetsspridning. Syftet är att nå personer som i sin yrkesroll eller via sitt ideella engagemang möter fondens målgrupper och som kan ha nytta av de erfarenheter, metoder och verktyg som har tagits fram inom arvsfondsprojekt. LinkedIn-kontot ökade under 2023 från 866 till 2 008 följare.

6.1.3 Allmänna arvsfondens nyhetsbrev

Syftet med Allmänna arvsfondens nyhetsbrev är att öka kännedomen och kunskapen om samt förtroendet för Allmänna arvsfonden och hur fondens medel används. Nyhetsbrevet skickas vanligtvis ut en vecka efter Arvsfondsdelegationens sammanträde, som hålls sex gånger per år. Under 2023 skickades sex nummer av nyhetsbrevet ut.

I slutet av 2023 hade antalet prenumeranter av nyhetsbrevet minskat från 5 916 till 5 580. Troligtvis kan en del av minskningen härledas till en mer frekvent rensning av felaktiga e-postadresser. Det kan i sin tur förklara att öppningsfrekvensen av nyhetsbrevet, som mäter hur stor andel av det totala antalet utskickade mejl innehållande nyhetsbrevet som öppnades av mottagaren, har ökat något under 2023. Vid slutet av 2023 uppgick öppningsfrekvensen till 45,3 procent, att jämföra med det föregående årets öppningsfrekvens på 43 procent. En ny upphandling av verktyg för nyhetsbrev genomfördes under 2023. Det nya verktyget ska börja användas under 2024. Leverantören av det nya verktyget har både huvudkontor och servrar med lagring i Sverige, vilket inte var fallet när det gäller den tidigare leverantören.

6.1.4 Allmänna arvsfonden i medierna

Under 2023 publicerades för åttonde året i rad Allmänna arvsfondens projektbarometer. Projektbarometerens syfte är att visa hur fördelningen av projektstöd ser ut länsvis och på så vis öka kännedomen om fonden och möjligheten att söka medel ur fonden. Kanslistödets proaktiva information om 2023 års projektbarometer (pressmeddelanden och länsdebattartiklar) resulterade i 120 publiceringar av redaktionella medier, jämfört med 67 publiceringar 2022. Det mediala genomslaget för projektbarometern har således ökat med 80 procent från det föregående året.

Som framgår av tabell 6.1 har Allmänna arvsfondens exponering och genomslag i redaktionella medier varit fortsatt hög, trots att det minskat något jämfört med de senaste två åren. Allmänna arvsfonden väcker störst intresse hos redaktioner för lokala medier. Drygt 97 procent av publiceringarna bedöms som neutrala alternativt positiva. Endast 3 procent bedöms som negativa.

Tabell 6.1 Allmänna arvsfondens exponering och genomslag i redaktionella medier

	2023	2022	2021
Antal artiklar om Allmänna arvsfonden	2 277	2 640	2 648
Räckvidd (miljoner personer)	123	171,2	146,6

Källa: Statistisk årsanalys 2023 och 2022 framtagen av Infomedia. Årsanalys 2021 framtagen av Retriever.

6.1.5 Förtroende- och kännedomsmätning

Varje år genomförs en förtroende- och kännedomsmätning hos allmänheten vad gäller Allmänna arvsfonden. 2023 års mätning visar på en

marginell minskning av kännedomen om Allmänna arvsfonden hos allmänheten jämfört med 2022, se tabell 6.2. Den visar också att förtroendet för Allmänna arvsfonden 2023 låg på en liknande nivå som det föregående året, där andelen personer med en positiv eller neutral attityd till fonden var 82 procent jämfört med 83 procent 2022. Både andelen personer med en negativ attityd till fonden och andelen personer med en positiv attityd till fonden minskade för andra året i rad. Andelen personer med en neutral attityd till fonden var samma som 2022. Det bör betonas att resultaten som redovisas i tabellen nedan visar allmänhetens kännedom och förtroende för Allmänna arvsfonden i sin helhet och inte specifikt Arvsfondsdelegationens delar av fondens verksamhet.

Tabell 6.2 Kännedom om och förtroende för Allmänna arvsfonden, procent av antalet svarande

	2023	2022	2021
Kännedom om Allmänna arvsfonden	79	81	84
Positiv attityd till Allmänna arvsfonden	37	38	46
Negativ attityd till Allmänna arvsfonden	7	8	10
Neutral attityd till Allmänna arvsfonden	45	45	38
Vet ej (attityd till Allmänna arvsfonden)	12	11	7

6.1.6 Informationsträffar

Under året har handläggare vid kanslistödet deltagit vid träffar som arrangerats av föreningar, organisationer, studieförbund och offentliga aktörer med syfte att få in fler ansökningar och att öka kännedomen om möjligheterna som Allmänna arvsfonden kan ge. Informationsträffar med personer som arbetar med, engagerar eller tillhör fondens målgrupper har skett digitalt eller på plats hos bl.a. Bygdegårdarnas riksförbund, SmåKom (De små kommunernas samverkan), Folkets Hus och Parker, Sparbanksstiftelsernas nationella nätverk, Funktionsrätt nationellt, Enköpings kommun, Region Gotland och RF/SISU Gotland, Trelleborgs kommun, Kristinehamns kommun, Friluftsrådet, Örebro universitet och Västra Götalandsregionen.

Under 2023 deltog kanslistödet som utställare på Folk och Kultur, Träffpunkt idrott och MR-dagarna samt besökte Frihamnsdagarna och Barnrättsdagarna. Dessutom kunde föreningar och åhörare, i samband med konferenser anordnade av Allmänna arvsfonden för att sprida erfarenheter, ta del av information om kriterierna för att beviljas stöd från fonden.

6.1.7 Målgruppen äldre

En arbetsgrupp vid kanslistödet har arbetat med att ta fram riktade kommunikationsinsatser och material till organisationer som kan ha

intresse att driva projekt till förmån för målgruppen personer som är 65 år eller äldre. Skr. 2023/24:162

Arbetsgruppen genomförde under 2023 ett flertal riktade aktiviteter mot målgruppen äldre. Exempelvis har det arrangerats ett flertal informations-träffar och workshops med studieförbund och deras samverkande föreningar. Webinarier har hållits tillsammans med SPF Seniorerna och dess lokalföreningar. Under våren och hösten 2023 publicerades annonser om Allmänna arvsfonden i SPF-tidningen Senioren och PRO-tidningen Pensionären. Därutöver har artiklar och pressmeddelanden om beviljade projekt riktade till målgruppen äldre spridits via Allmänna arvsfondens webbplats och nyhetsbrev.

6.2 Uppföljning och utvärdering

Arvsfondsdelegationen ska enligt förordningen (2021:403) om Allmänna arvsfonden ha en samlad strategi för uppföljning och utvärdering av beviljade stöd. I förordningen anges också att vid större utvärderingar ska som huvudregel vetenskaplig expertis anlitas. I följande avsnitt redovisas de årliga uppföljningarna av projektstöd och lokalstöd samt de utvärderingar av arvsfondsprojekt som har färdigställts och publicerats under 2023.

I december 2023 beslutade Arvsfondsdelegationen en ny strategi för uppföljning och utvärdering. Den nya strategin beskriver ramarna för Arvsfondsdelegationens uppföljnings- och utvärderingsverksamhet. Syftet med uppföljnings- och utvärderingsverksamheten är att ge underlag för att kunna fatta välgrundade beslut i verksamheten och bidra till ett kontinuerligt lärande internt inom Arvsfondsdelegationen och externt. Den övergripande målsättningen med uppföljnings- och utvärderingsverksamheten är att bidra till att Allmänna arvsfondens mål att främja verksamhet av ideell karaktär till förmån för fondens målgrupper nås.

6.2.1 Uppföljning av överlevnad efter projektslut hos enskilda projekt

För att ett projekt ska beviljas stöd ur Allmänna arvsfonden ska resultatet av projektet ha förutsättningar att främja den avsedda målgruppen efter det att stödet ur fonden har upphört. Detta villkor följs årligen upp genom en bedömning av slutredovisade projekts överlevnad efter projektslut. Med överlevnad avses att verksamheter, aktiviteter, metoder och arbetssätt lever vidare och därmed fortsatt främjar arvsfondens målgrupp i fråga även efter att projektfinansieringen ur fonden har upphört.

Bedömningen av överlevnad baseras dels på en granskning av den slutredovisning som samtliga projekt behöver lämna vid projektslut, dels på en särskild uppföljning av det slutredovisade projektet. Den särskilda uppföljningen sker efter det att slutredovisningen har godkänts och görs sedan 2022 genom att den stödmottagande organisationen får besvara en enkät. Arvsfondsdelegationens bedömning av överlevnaden baseras på de uppgifter som organisationen har lämnat i sitt enkätsvar. Uppföljningen av överlevnad avser enbart avslutade projekt som har beviljats projektstöd

och vars slutredovisningar har godkänts under det år som uppföljningen avser. Projekt som har beviljats lokalstöd följs upp genom särskilda uppföljningar fyra respektive tio år efter det att stödet har beviljats.

I 2023 års uppföljning ingick 109 projekt som hade beviljats projektstöd och vars slutredovisningar godkänts under året. Projekten delas in i tre kategorier, baserat på vad som lever vidare efter projektslut.

Kategori 1 – Projekt som inte kunnat genomföra det stödmottagaren beviljats medel för

I kategori 1 ingår projekt som inte har kunnat genomföra den verksamhet som den stödmottagande organisationen beviljats medel för. En vanligt förekommande anledning till att verksamheten inte har kunnat genomföras är att projektet inte har varit tillräckligt förankrat i t.ex. samarbetsorganisationer. Under de år som Allmänna arvsfonden har kategoriserat överlevnaden för slutredovisade projekt är det endast ett fåtal projekt som har tillhört denna kategori. Arvsfondsdelegationen bedömer att en sannolik förklaring till detta är att det görs en gedigen ”förkontroll” och beredning av ärenden innan nya projekt beviljas medel samt att projekt därefter årligen behöver redovisa sitt arbete och då har en dialog med kanslistödet om projektplanen för det fortsatta arbetet innan projektet kan fortsätta.

Kategori 2 – Projekt vars resultat inte lever vidare på ett tydligt sätt

I kategori 2 finns projekt som har genomförts enligt projektmålen, men vars resultat inte på ett tydligt sätt lever vidare efter projektets slut. Att resultaten inte lever vidare på ett tydligt sätt kan exempelvis innebära att metodmaterial finns tillgängligt på en webbplats och därigenom kan spridas, men att det är oklart i vilken utsträckning som materialet används och är till fortsatt nytta för målgruppen. Det kan också handla om att finansieringen eller ansvaret för det fortsatta arbetet är oklart, vilket gör att det inte är tydligt hur resultaten från projektet lever vidare och fortsätter att vara till nytta för målgruppen.

Även om verksamheter, aktiviteter, metoder eller arbetssätt inte lever vidare på ett tydligt sätt efter projektets slut kan dessa under projekttiden ha varit, och efter projektslut fortsätta vara, av stor betydelse för de målgrupper som projektet har vänt sig till.

Kategori 3 – Projekt vars resultat lever vidare på ett tydligt sätt

I denna kategori samlas projekt vars verksamheter, aktiviteter, metoder eller arbetssätt lever vidare på ett tydligt sätt. För att tillhöra denna kategori behöver resultat från projektet, t.ex. metoder och arbetssätt, fortsatt tydligt användas av målgruppen, andra aktörer, verksamheter eller organisationer, och därmed vara till nytta för målgruppen efter projektslut.

6.2.2 Resultat från 2023 års uppföljning av överlevnad hos enskilda projekt

Skr. 2023/24:162

I tabell 6.3 redovisas Arvsfondsdelegationens indelning av de 109 slutredovisade projekten som granskades under 2023 i de tre överlevnadskategorierna. Inga projekt har bedömts tillhöra kategori 1 och 45 projekt har bedömts tillhöra kategori 2. Arvsfondsdelegationen har vidare bedömt att 64 projekt tillhör kategori 3, där projekten alltså lever vidare i någon form efter det att finansieringen ur Allmänna arvsfonden har upphört. Det motsvarar 59 procent av de granskade projekten. I *bilaga 3* finns kortfattade beskrivningar av samtliga projekt som bedömts tillhöra kategori 3 och som därmed bedömts ha en tydlig överlevnad.

Tabell 6.3 Arvsfondsdelegationens indelning av projektens överlevnad 2023

Överlevnadskategori	Antal	Andel (%)
Kategori 1	0	0
Kategori 2	45	41
Kategori 3	64	59
Totalt antal granskade slutredovisningar	109	100

Vid sidan av organisationernas beskrivning av överlevnaden efter projektslut har den enkät som används vid uppföljningen också omfattat frågor om hur projektens resultat lever vidare, på vilket sätt och med vilken finansiering. Frågorna har haft flersvarsalternativ och fler än ett alternativ har kunnat väljas.

På frågan hur verksamheter, aktiviteter, metoder och/eller arbetssätt lever vidare efter det att projektfinansieringen från Allmänna arvsfonden upphört är det vanligaste svaret, som vid uppföljningen 2022, att resultaten ”fortlever i den stödmottagande organisationens egen verksamhet” (83 procent). I svaren på samma fråga har organisationerna också angett på vilka sätt resultaten fortlever. Det vanligaste svaret är, likt det föregående året, ”som metod” (73 procent). Därefter följer svarsalternativet ”som material (digitalt/tryckt)” (62 procent).

I enkäten har organisationerna även fått svara på hur finansieringen ser ut för de delar av projektet som lever vidare efter att projektfinansieringen från Allmänna arvsfonden upphört. Det vanligaste svaret är, som vid 2022 års uppföljning, att finansieringen sker ”genom stödmottagande organisation” (70 procent). Även finansiering ”genom offentlig aktör” (t.ex. kommun, region, statlig myndighet, universitet/högskola) är vanligt bland de organisationer som svarat (45 procent).

6.2.3 Vad påverkar projektens överlevnad?

De projekt som har ingått i 2023 års uppföljning har i sina slutredovisningar redovisat framgångsfaktorer i genomförandet av projekten. Engagemang och förankring har återkommit som viktiga framgångsfaktorer för flera av projekten, även i tidigare års uppföljningar. Det handlar om engagemang hos såväl projektmedarbetare som den målgrupp

som projektet vänder sig till. Förankring av projektets inriktning och aktiviteter hos målgruppen och hos andra aktörer, däribland samverkansparter, har också lyfts fram. En annan viktig och återkommande framgångsfaktor är samsyn i projektet, vilket hänger ihop med tydlig rollfördelning och ledning samt med en fungerande samverkan såväl inom projektet som med aktörer och samverkansparter.

Stödmottagande organisationer har i slutredovisningarna också beskrivit hinder i genomförandet av projekten. Covid-19-pandemin har, i likhet med vid de två föregående årens uppföljningar, varit det enskilt största hindret och har för många projekt gjort det svårare att nå målgrupper och genomföra aktiviteter. Samtidigt har pandemin också tvingat fram lösningar som av vissa projekt beskrivits som framgångsfaktorer för projektets genomförande.

Under den senaste sjuttonårsperioden (2007–2023) har 2 222 avslutade projekt kategoriserats utifrån vad som händer med projektens resultat efter det att Allmänna arvsfondens finansiering har upphört. Tabell 6.4 visar att av dessa projekt är det 53 procent som vid tiden för den särskilda uppföljningen har haft resultat som tydligt levtt vidare efter projektslut.

Tabell 6.4 Arvsfondsdelegationens kategorisering av projektens överlevnad 2007–2023

Överlevnadskategori	Antal	Andel (%)
Kategori 1	53	2
Kategori 2	1 001	45
Kategori 3	1 168	53
Totalt antal granskade slutredovisningar	2 222	100

Över tid framträder flera bidragande faktorer till att verksamheter, aktiviteter, metoder eller arbetssätt lever vidare efter projektslut. En sådan bidragande faktor är förankring hos målgruppen, inom den egna organisationen och externt med bl.a. samarbetsparter. En annan bidragande faktor är att det finns tid att förankra och genomföra en projekttid, liksom tid att genomföra utvecklingsarbetet och börja tillämpa resultaten.

6.2.4 Forskarnas kategorisering av projektens överlevnad

På uppdrag av Arvsfondsdelegationen genomför forskare vid svenska universitet och högskolor utvärderingar av arvsfondsprojekt. I utvärderingsuppdragen ingår bl.a. att göra bedömningar av överlevnaden hos avslutade projekt som har ingått i utvärderingen. Forskarna kategoriserar då avslutade projekt på samma sätt som Arvsfondsdelegationen, i de tre överlevnadskategorierna. De forskare som har utvärderat projekten har som underlag använt sig av projektens dokumentation och enkäter eller intervjuer samt i vissa fall gjort projektbesök.

Under 2023 färdigställdes och publicerades fyra utvärderingar (se avsnitt 6.2.7). I tabell 6.5 redovisas bedömningarna av överlevnaden efter projektslut som forskarna har gjort inom ramen för dessa fyra

utvärderingsuppdrag. Överlevnadsgraden för de slutredovisade projekten som har ingått i de fyra utvärderingarna uppgår till 73 procent. Skr. 2023/24:162

Tabell 6.5 Forskarnas kategorisering av projektens överlevnad, utvärderingar avslutade 2023

Överlevnadskategorier	Antal	Andel (%)
Kategori 1	1	1
Kategori 2	19	25
Kategori 3	55	73
Totalt antal granskade slutredovisningar	75	100

De senaste sju åren har överlevnaden hos 1 419 slutredovisade projekt bedömts av forskare som genomfört utvärderingar på uppdrag av Arvsfondsdelegationen. De projekt som har utvärderats av forskarna har fått stöd ur Allmänna arvsfonden under perioden 1994–2023. Tabell 6.6 visar att 748 projekt (53 procent) av de slutredovisade projekten som ingått i utvärderingarna vid tidpunkten för forskarnas bedömning i respektive utvärdering har haft resultat som levt vidare efter projektslut.

Forskarna har funnit en överlevnadsgrad som ligger nära den överlevnadsgraden som Arvsfondsdelegationen har kommit fram till i sin analys över tid. Det tyder på att resultat från projekt lever vidare en lång tid efter det att finansieringen ur Allmänna arvsfonden upphört, eftersom ett betydande antal av de projekt som forskarna har följt upp avslutades flera år innan respektive utvärdering genomfördes.

Tabell 6.6 Forskarnas kategorisering av projektens överlevnad, utvärderingar avslutade 2007–2023

Överlevnadskategorier	Antal	Andel (%)
Kategori 1	76	6
Kategori 2	595	42
Kategori 3	748	53
Totalt antal granskade slutredovisningar	1 419	100

6.2.5 Arvsfondsdelegationens projekt ur ett jämställdhetsperspektiv

I Arvsfondsdelegationens strategi för uppföljning och utvärdering ingår ett jämställdhetsperspektiv. Inom ramen för detta följer Arvsfondsdelegationen upp könsfördelningen bland projektledare i slutredovisade projekt och annan jämställdhetsstatistik för de två respektive stödformerna. Delegationen följer även upp projekt som riktar sig enbart till pojkar/män respektive flickor/kvinnor.

Könsfördelning bland projektledare i slutredovisade projekt

För de projekt som fick projektstöd och vars slutredovisning granskades under 2023 var ca 70 procent av projektledarna kvinnor, vilket motsvarar tidigare års könsfördelning. I fem av projekten delades projektledarskapet

mellan en kvinna och en man. För två projekt uppgavs att projektledaren hade annan könsidentitet.

För de lokalstödsprojekt vars slutredovisningar godkändes under 2023 gäller det omvända förhållandet och drygt 70 procent av projektledarna var män. I ett av projekten delades projektledarskapet mellan en kvinna och en man.

Jämställdhetsstatistik projektstöd

Jämställdhetsstatistiken för slutredovisade projekt som beviljats projektstöd och som granskades under 2023 bygger på den rapportering som de stödmottagande organisationerna har lämnat i sina slutredovisningar. Organisationerna har redovisat totalt antal aktiva deltagare per målgrupp, inklusive könsfördelning, för hela projekttiden. Med aktiva deltagare menas personer ur Allmänna arvsfondens målgrupper som har inflytande över projektets planering och genomförande och som återkommande eller över en längre tid medverkat i projektets aktiviteter. Under 2023 slutredovisades totalt 109 projekt. För 19 projekt saknas statistik över aktiva deltagare alternativt är statistiken ofullständig och svårtolkad. Statistiken baseras följaktligen på 90 projekt. Statistiken baseras på organisationernas egna skattningar.

En sammanställning av uppgifterna som organisationerna har lämnat visar att könsfördelningen bland aktiva deltagare i arvsfondsprojekten är relativt jämn bland målgrupperna barn och ungdomar. Skillnaden är större inom målgruppen vuxna med funktionsnedsättning, där andelen kvinnor överväger. Störst är skillnaden i målgruppen äldre, där majoriteten i projekten varit kvinnor.

Slutsatserna baseras på ett genomsnitt, vilket innebär att fördelningen mellan könen kan vara mycket ojämn i enskilda projekt. Antalet aktiva deltagare varierar stort mellan olika projekt, från några få till flera tusen personer. Skillnaderna kan bero på inriktningen av projekten, men också på hur man tolkar vilka som omfattas av uttrycket aktiva deltagare. Dessa tolkningar får betydelse för vilka uppgifter som lämnas i slutredovisningen. Med anledning av dessa osäkerheter i redovisningen bör statistiken tolkas med försiktighet.

Jämställdhetsstatistik lokalstöd

Jämställdhetsstatistiken för slutredovisade lokalstödsprojekt är baserad på den uppföljning som Allmänna arvsfonden genomför fyra respektive tio år efter att berörda organisationer fått lokalstöd. 2023 års uppföljning har omfattat projekt som beviljades lokalstöd 2013 respektive 2019. Uppföljningen har genomförts genom en enkät som skickats till stödmottagande organisationer. Tioårsuppföljningen har omfattat 45 projekt och fyraårsuppföljningen har omfattat 66 projekt.

I enkäten har de stödmottagande organisationerna fått besvara en fråga om vad för slags verksamhet organisationen har beviljats stöd för. De organisationer som har uppgett att de beviljats stöd för att bygga en lokal/anläggning för att bedriva organiserad verksamhet (helt eller delvis) har fått uppskatta det totala antalet personer (unika individer) som använder lokalen/anläggningen för den organiserade verksamheten i

genomsnitt per vecka under ordinarie säsong samt könsfördelningen bland dessa personer. Statistiken baseras på organisationernas egna skattningar. Flera organisationer har uppgett att det har varit svårt att göra skattningar eftersom sådan statistik i många fall inte finns tillgänglig eller inte kan kvalitetssäkras. Det gäller såväl det uppskattade antalet personer som har deltagit som könsfördelningen. Därför bör statistiken tolkas med försiktighet.

Resultatet från uppföljningen visar bl.a. att verksamheter med en hög andel kvinnor drivs av exempelvis ryttarföreningar/ridklubbar, medan verksamheter med en hög andel män drivs av exempelvis motorsportklubbar och golfklubbar. Tioårsuppföljningen (2013 års lokal- och anläggningsstöd) visar att andelen flickor/kvinnor som har tagit del av de lokaler eller anläggningar som ingått i uppföljningen som lägst har varit 5 procent och som högst 100 procent, medan motsvarande siffror för pojkar/män är från 0 till 95 procent. Fyraårsuppföljningen (2019 års lokal- och anläggningsstöd) visar att andelen flickor/kvinnor varierar mellan 3 och 90 procent, medan motsvarande för pojkar/män är mellan 10 och 97 procent. När det gäller könsfördelningen har det dock i flera fall varit svårt för organisationerna att göra en uppskattning av andelen kvinnor respektive män. Könsfördelningen redovisas på aggregerad nivå och baseras på ett medelvärde där verksamheter med såväl hög andel kvinnor som hög andel män ingår.

Projekt riktade främst till flickor eller kvinnor

Av de nya projekt som fick stöd ur Allmänna arvsfonden under 2023 är det två projekt som främst riktar sig till flickor eller kvinnor. Detta är samma antal projekt som 2022.

Det ena projektet är Hållbar väg mot jämställd fotboll, som drivs av IK Uppsala Fotboll. Genom projektet vill föreningen skapa bättre förutsättningar för en mer jämställd fotbollsverksamhet. Målet är att skapa en integrerad modell för flickor att utvecklas i sitt idrottsutövande och framtida ledarskap. Den primära målgruppen för projektet är flickor i åldern 8–19 år.

Det andra projektet är Tjejerna tar & ger plats!, som drivs av Svenska Settlementförbundet. Inom ramen för projektet ska förbundet utveckla metoder, arbetssätt och stödstrukturer för att stärka tjejers platstagande i lokalt områdesarbete. Genom projektet vill förbundet stärka unga tjejers röster, ge tjejer möjligheter att påverka den lokala miljön och fritiden samt uppmärksamma unga tjejers behov i det offentliga rummet.

Projekt riktade främst till pojkar eller män

Av de nya projekt för vilka Arvsfondsdelegationen beviljade stöd under 2023 är det ett projekt som främst riktas till pojkar eller män. Det är en minskning jämfört med 2022, då två sådana projekt beviljades stöd.

Det projekt som har beviljats stöd 2023 är projektet Stadsmissionens Pappabarnforum, som drivs av Stiftelsen Göteborgs kyrkliga stadsmission. Projektet har som syfte att förbättra barns livsvillkor. Detta ska göras genom att stärka pappor i socioekonomiskt utsatta områden i deras

6.2.6 Uppföljning av målgruppens delaktighet i arvsfondsprojektet

Vid bedömningen av om ett projekt ska beviljas medel ur Allmänna arvsfonden ska hänsyn tas till om målgruppen deltar i planeringen eller genomförandet av projektet. I slutredovisningarna för de projekt som har beviljats projektstöd redovisar projekten vilka roller målgruppen haft i planeringen och i genomförandet av projektet och vilka roller målgruppen förväntas ha efter att projektet har avslutats och projektfinansieringen från arvsfonden har upphört. De stödmottagande organisationerna redogör också för vilken betydelse som projekten haft för målgruppen och om det har funnits grupper som projektet velat men inte kunnat nå under projekttiden.

Målgruppernas roller i planeringen av projektet

Vilken roll som målgruppen eller målgrupperna har haft i planeringen av projektet varierar. Personer ur målgruppen kan ha varit initiativtagare till projektet och ha tagit fram projektidén, och därmed ha haft en aktiv roll i planeringen av projektet. För vissa projekt har projektidén formulerats genom att målgruppens egna erfarenheter, önskemål och behov har undersökts genom t.ex. förstudier, intervjuer eller enkäter.

Många projekt uppger att planeringen av projektet har skett tillsammans med målgruppen men målgruppen kan också ha involverats först när det finns en projektidé, som då förankras hos målgruppen. Även om personer ur målgruppen inte har tagit initiativ till projektet är det vanligt att projektidéer testas och förankras hos målgruppen under planeringsfasen, t.ex. genom möten, träffar, workshops, referensgrupper eller förstudier.

Det är vanligt förekommande att det är företrädare för målgruppen, exempelvis anhöriga, som har tagit initiativ till och planerat upplägget av projektet. Det finns också exempel på projekt som har initierats utifrån enskilda personers egna erfarenheter, där personerna antingen tillhör målgruppen eller på andra sätt har kunskap om målgruppen, t.ex. genom sitt yrke. Dessa personer/organisationer har identifierat behov hos målgruppen som har resulterat i en projektidé. Behovet kan vara mer eller mindre uttalat av målgruppen. Exempelvis beskriver några projekt hur projektidén i stället vuxit fram utifrån de erfarenheter som organisationen har av målgruppen och där behov av stöd kunnat identifieras genom dessa erfarenheter.

Målgruppers roller under genomförandet av projektet

Målgruppernas roller skiljer sig åt vid genomförandet av projekten, från att vara aktivt delaktiga och medskapare till att delta i projektens aktiviteter och vara mottagare av projektens insatser. Vilken roll målgruppen har beror på projektens syfte och inriktning liksom målgruppens förutsättningar att vara delaktig. Målgruppens roll kan också förändras under projektets genomförande.

I vissa projekt har personer ur målgruppen varit involverade i både styrning och genomförande av projektet. Det kan handla om att det är personer ur målgruppen som under projektets gång har bestämt vilka aktiviteter som ska genomföras och på vilket sätt. Målgruppen kan ha involverats aktivt och fått tycka till och påverka utformningen av aktiviteter och aktiviteterna kan under projekttiden ha anpassats till målgruppen önskemål och behov. Målgruppen kan också ha varit involverad genom att testa hjälpmedel och verktyg eller genom att dela med sig av sina erfarenheter och ge feedback på metodmaterial och stödsatser. Vissa projekt har mer uttalat haft som mål att involvera målgruppen, medan det i andra fall snarare har handlat om att projektet ska lösa ett problem eller fylla ett behov av stöd, verktyg, metoder eller andra insatser som målgruppen ska få ta del av.

Målgruppers roller i den fortsatta verksamheten efter projektslut

Precis som när det gäller planering och genomförande av projekten beskrivs målgruppens roller efter projektslut på olika sätt. Vanligt är att målgruppen förväntas ha samma roller som under projekttiden, men det kan vara mer vagt formulerat då det fortsatta arbetet inte alltid är tydligt formulerat eller bestämt när slutredovisningen lämnas. Det kan handla om att målgruppen fortsätter att delta i de verksamheter som har skapats genom projektet, fortsätter att sprida kunskap om metoder och arbetssätt som exempelvis ambassadörer eller är fortsatt engagerade som medlemmar i den stödmottagande organisationen. Det kan också handla om att målgruppen efter projektslut ska använda t.ex. den app som har tagits fram under projektet, där målgruppens roll går från att vara medskapare till att vara användare. I vissa fall har inte målgruppen någon tydlig roll efter projektslut, även om t.ex. metoder eller hjälpmedel lever vidare.

I den särskilda uppföljningen (enkätuppföljningen) som har gjorts av överlevnaden hos slutredovisade projekt efter projektslut har de stödmottagande organisationerna fått svara på en fråga om vilken eller vilka roller personer ur projektets målgrupp eller målgrupper har i de delar av projektet som lever vidare efter att projektfinansieringen från Allmänna arvsfonden upphört. Frågan har haft flersvarsalternativ och fler än ett alternativ har kunnat väljas. Det vanligaste svaret är ”som deltagare i de aktiviteter och verksamheter som fortsätter efter projektslut” (82 procent). Vanligt är också att personer ur målgruppen är ledare (55 procent) eller fortsatt engagerade som medlemmar efter projektslut (40 procent).

Projektens betydelse för målgruppen och grupper som projekten inte kunnat nå

I stort sett alla stödmottagande organisationer framhåller att projekten har haft betydelse för de personer ur målgruppen eller målgrupperna som projekten vänt sig till. Ofta beskrivs betydelsen ur ett individperspektiv. Av projektens slutredovisningar framgår bl.a. att projekten har stärkt deltagarna som individer och skapat utrymme för dem att göra sin röst hörd, att bli lyssnade på och att bli tagna på allvar. Projekten har också bidragit till en ökad tilltro till den egna förmågan, ett ökat välbefinnande

och en minskad ensamhet och isolering, genom att t.ex. erbjuda gemenskap och trygga mötesplatser eller en meningsfull fritid. Projekten har även gett deltagare ur målgrupperna verktyg att hantera olika livssituationer och har inneburit att metoder, stödinsatser och utbildningar har utvecklats till gagn för målgruppen. Genom projekten kan målgruppen ha fått förutsättningar att ta mer plats i samhället. Projekten kan även ha gjort olika verksamheter tillgängliga, t.ex. idrotts- eller kulturverksamheter.

Projekten beskrivs också ha haft betydelse genom att öka kunskapen hos målgruppen, exempelvis om hur man kan leva ett aktivt liv med en viss funktionsnedsättning. Projekten kan även ha inneburit konkret stöd och vägledning, t.ex. för att förbereda barn i vårdsituationer eller för att skapa trygghet i föräldrarollen. Vissa projekt beskrivs ha haft en livsförändrande och omvälvande betydelse för personer ur målgruppen.

Även på organisatorisk nivå har projekten haft betydelse för målgruppen, bl.a. genom kunskaps- och erfarenhetsspridning till professioner och verksamheter kring t.ex. psykisk ohälsa. Betydelsen för målgruppen beskrivs också i termer av att insatser inte hade kunnat nå målgruppen om inte arvsfondsprojektet hade genomförts.

I slutredovisningarna har organisationerna även fått redogöra för om det finns grupper som projektet hade velat men inte lyckats nå. Redovisningarna visar att det ofta handlar om svårigheter att nå specifika grupper inom Allmänna arvsfondens målgrupper eller att projektet velat nå fler i den målgrupp som projektet riktat sig till. Bland grupper som har varit svåra att nå eller där projektet hade velat nå fler ur gruppen kan nämnas personer med utländsk bakgrund och nyanlända med funktionsnedsättning. Vissa projekt hade önskat en jämnare könsfördelning. Flera projekt nämner också svårigheter att nå andra målgrupper för projektet, som beslutsfattare, kommunala och regionala verksamheter, statliga myndigheter och professioner. Uppföljningen visar även att covid-19-pandemin har inneburit svårigheter att nå målgrupper i den utsträckning som projektägare hade velat. Det gäller särskilt för projekt som vänt sig till grupper som varit särskilt sårbara under pandemin.

Lokalstödsprojektens betydelse för målgrupperna

En av frågorna i enkäten för den årliga uppföljningen av projekt som beviljats lokalstöd, som genomförs för projekt som beviljades stöd för fyra respektive tio år sedan, är om organisationen har nått den eller de målgrupper som var syftet med stödet från Allmänna arvsfonden. I tioårsuppföljningen har tre organisationer som beviljats lokalstöd 2013 svarat nej på frågan. Anledningen angavs vara att man möter målgruppen på ett annat sätt än planerat och/eller i mindre skala än vad man hade planerat för. I fyraårsuppföljningen har fyra av organisationerna som beviljats lokalstöd 2019 svarat nej på frågan. För tre av organisationerna angavs det handla om förseningar att få i gång verksamheten på grund av bl.a. covid-19-pandemin. För en organisation har anläggningen ännu inte färdigställts.

De stödmottagande organisationerna har också i enkäten fått beskriva vilken betydelse lokalstödet har fått för de målgrupper som projekten riktats till. Många av organisationerna menar att det har varit avgörande

för att en viss lokal/anläggning skulle kunna byggas och att verksamhet för en viss målgrupp eller för nya målgrupper skulle kunna bedrivas eller utvecklas. Organisationerna nämner bl.a. att stödet har gjort verksamheter och aktiviteter tillgängliga för fler målgrupper, exempelvis för personer med funktionsnedsättning, samt underlättat för målgrupper, t.ex. ungdomar, att delta i aktiviteter genom att man exempelvis har kunnat erbjuda samlingsplatser för dem. Lokalstödsprojekten har också haft betydelse för att kunna bedriva verksamheter i större omfattning, erbjuda ett mer varierat utbud av aktiviteter och bedriva verksamheter året runt. Stödet har bl.a. bidragit till social sammanhållning och inkludering samt till ökad fysisk aktivitet hos olika målgrupper. Det har även inneburit fler aktiva i de föreningar som driver verksamheterna.

6.2.7 Arvsfondsdelegationens utvärderingsverksamhet

Som nämnts i avsnitt 6.2.4 ger Arvsfondsdelegationen i uppdrag till forskare vid svenska universitet och högskolor att genomföra utvärderingar av arvsfondsprojekt. Utvärderingarna genomförs inom olika områden och med skilda teman och kan omfatta såväl pågående som avslutade projekt. Ett övergripande syfte med utvärderingarna är att ta tillvara och sprida kunskaper och erfarenheter från projekten. Utvärderingarna har huvudsakligen genomförts genom dokumentstudier, enkäter och intervjuer.

Sedan 2006 har 63 utvärderingar som Arvsfondsdelegationen finansierat färdigställts och publicerats. I december 2023 fattade Arvsfondsdelegationen ett beslut om en ny utvärdering av metodprojekt riktade till skolan. Utvärderingen påbörjas våren 2024 och beräknas vara klar sommaren 2026.

Fyra utvärderingar färdigställdes och publicerades under 2023. Nedan ges en sammanfattande beskrivning av dessa utvärderingar. Alla utvärderingsrapporter publiceras på Allmänna arvsfondens webbplats och sprids genom sociala medier.

Barn, idrott och delaktighet – utvärdering av stöd till Allmänna arvsfondens målgrupper genom rörelserelaterade projekt

Utvärderingen omfattade 28 projekt med fokus på barn och unga, idrott och delaktighet. Tre av projekten studerades mer djupgående. Några av resultaten från utvärderingen var att projekten i hög grad bidragit till att barn och ungdomar fått ökade möjligheter att delta i idrott eller fysisk aktivitet. Barns och ungdomars reella delaktighet före, under och efter projektet var dock begränsad. I mer än hälften av projekten hade nya metoder utvecklats för att motverka stilla-sittande. Av de 24 projekt som var avslutade när utvärderingen genomfördes bedömde utvärderaren att resultat levde vidare på ett tydligt sätt i 20 (kategori 3).

Att göra för och att göra med – verksamhet, erfarenheter och delaktighet i kulturprojekt för barn och unga

Utvärderingen omfattade 21 arvsfondsprojekt som beviljats projektstöd, med fokus på barns och unga, kultur och delaktighet. En av slutsatserna

var att barn och ungas delaktighet påverkades av vilka kulturaktiviteter som genomfördes, hur dessa aktiviteter organiserades och platsen för projektets genomförande. Bland de studerade projekten fanns projekt där kultur skapades för målgruppen, projekt där målgruppen var utövare eller publik och projekt där målgruppen i mötet med vuxna kulturaktörer var med och formade vilka kulturaktiviteter som skulle genomföras i projektet. Utvärderaren konstaterade att Allmänna arvsfonden möjliggör projekt som leder till att fondens målgrupper synliggörs genom att de får känna en delaktighet och uppleva ett erkännande. Av de 21 projekten, som alla var avslutade när utvärderingen genomfördes, bedömde utvärderaren att resultat levde vidare på ett tydligt sätt i 14 (kategori 3).

Sträva efter jämställdhet – att skapa samhörighet och utmana normer

Utvärderingen omfattade 25 projekt inriktade på jämställdhet där målgrupperna var barn och ungdomar. Tre av projekten studerades mer djupgående. En av slutsatserna i utvärderingen var att tjejer/kvinnor respektive killar/män framställdes på olika sätt i projektansökningarna. Medan tjejer/kvinnor beskrevs som utsatta på olika sätt och i behov av stöd, hjälp och sammanhang, framställdes killar/män bl.a. som de som utsätter andra (exempelvis tjejer och andra killar). En annan slutsats var att svårigheter att nå en viss grupp inte behöver handla om gruppen själv, utan om vilka det är som försöker nå dem och på vilka sätt. Även om syftet med projektet var att utgå från deltagarnas behov för att ge dem inflytande och röst, visade det sig vara svårt att tillämpa i praktiken i vissa projekt. Av de 24 projekt som var avslutade när utvärderingen genomfördes bedömde utvärderarna att resultat levde vidare på ett tydligt sätt i 17 (kategori 3).

I skuggan – och ljuset – av en pandemi – en utvärdering av 39 projekt inriktade på äldre med funktionsnedsättning

Utvärderingen omfattade 39 projekt riktade till äldre med funktionsnedsättning och var en del av Allmänna arvsfondens tidigare äldresatsning. Utvärderingen visade att flera av projekten hade utmaningar med att rekrytera deltagare, vilket bl.a. berodde på hur projektet eller målgruppen beskrevs av projekten. En annan utmaning var att rekrytera män till projekten. Verksamheter riktade enbart till män och ledda av män visade sig vara en möjlig väg att nå ut till grupper av äldre män. En övergripande slutsats var att kreativitet i projektledningen, kombinerat med förmåga att anpassa verksamheten till oförutsedda omständigheter blev en viktig framgångsfaktor, både när det gällde att hantera utmaningar relaterade till covid-19-pandemin och utmaningar att nå målgruppen och göra den delaktig. En förutsättning för detta har varit att projekten haft en kontinuerlig dialog med kanslistödet, som möjliggjort en flexibilitet och förståelse för att en projektplan kan behöva ändras under tidens lopp. Av de 6 projekt som var avslutade när utvärderingen genomfördes bedömde utvärderaren att resultat levde vidare på ett tydligt sätt i 4 (kategori 3).

De organisationer som beviljas medel ur Allmänna arvsfonden samarbetar och samverkar med en rad olika aktörer. Det är enbart i något enstaka lokalstödsprojekt som projektet genomförs av en ensam organisation. Kunskaper, erfarenheter och metoder som utvecklas i ett arvsfondsprojekt sprids därigenom inte bara inom den projektägande organisationen, utan även till projektets samarbetsorganisationer.

De pågående arvsfondsprojekten finns över hela landet och det är inte ovanligt att ett arvsfondsprojekt har mellan fem och tio samarbetsorganisationer. Givet detta blir den totala erfarenhetsspridningen från samtliga projekt betydande. Utöver detta genomför många projekt betydande erfarenhetsspridningsinsatser som riktar sig till andra än projektens samarbetsorganisationer. Exempel på detta är konferenser, webinarier och utbildningar under projektens sista år. Mottagare för sådan erfarenhetsspridning är främst Allmänna arvsfondens fyra målgrupper och praktiker som arbetar med dessa målgrupper.

Målsättningen för arbetet med erfarenhetsspridning är att arvsfondsprojekt och deras resultat ska komma fler till gagn. Utifrån Arvsfondsdelegationens beslut har arbetet med erfarenhetsspridning under 2023 fokuserat på två teman: Barns och ungas psykiska och fysiska hälsa och Sociala mötesplatser för äldre och personer med funktionsnedsättning.

Erfarenhetsspridning från enskilda arvsfondsprojekt

Under 2023 ökade många organisationer sitt spridningsarbete och arrangerade fler fysiska och större slutkonferenser jämfört med 2022, detta som en följd av covid-19-pandemins avtagande påverkan på projekten. Flera projekt har också bedrivit påverkansverksamhet och spridit kunskap direkt till makthavare, där ett flertal projekt exempelvis har blivit inbjudna till riksdagen för att hålla olika hearings och seminarier. Rädda Barns projekt *Starka mammor* – trygga barn höll ett frukostseminarium om situationen för ensamstående nyanlända mammor. De berättade om studien där de lyfter mammors egna berättelser och tankar om sin situation samt rekommendationer framåt. Ett annat projekt som bjöds in till riksdagen var projektet *Neighbourhood* som Ulriksbergskyrkan i Växjö drev. De berättade om sitt brottsförebyggande projekt för unga i Araby i Växjö, som visat goda resultat. Den metod som utvecklats inom projektet har spridits och fortsatt att användas runt om i Sverige. En del av metoden består av en app som bygger på teorier om gamification och KASAM (en teori och bedömningsmetod som bl.a. används för att mäta känsla av sammanhang). Projektet har jobbat med effektmätningar tillsammans med Linnéuniversitetet.

Ett annat projekt som visar goda resultat och har lyckats med sitt spridningsarbete är föreningen *Arts & Hearts* projekt *Operation prevention Linköping*, vars syfte är att genom preventiva lösningar bli en bidragande kraft till att möta aktuella hälsoutmaningar för unga i dagens digitala samhälle. Föreningen sprider och tillämpar metoden ”Det syns inte”, som utvecklats inom ramen för projektet, i olika kommuner. Den redan är etablerad i Linköpings kommun. Metoden utvärderas tillsammans med Karolinska Institutet och inom ramen för projektet sker samarbete med

Institutionen för klinisk neurovetenskap på Karolinska Institutet och Sveriges forskningsinstitut RISE. Som en del av forskningen utvärderas effekten av att använda materialet i högstadieskolor i Linköping. Forskningen finansieras av Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd.

Ett projekt med målgruppen äldre med funktionsnedsättning som lyckats väl med att sprida sin metod är Skellefteå kommuns projekt Rörelsebingo. Projektet syftade till att utveckla metoden Dutt n go, en webbapplikation för Rörelsebingo. Metoden lockar till fysisk aktivitet, vilket i sin tur ska skapa bättre fysisk och psykisk hälsa för målgruppen och även motverka skullskador. Metoden är väldigt uppskattad och har spridits till flera olika aktörer, inom både den privata och den kommunala sektorn. Ett annat äldreprojekt som har fått mycket medial uppmärksamhet är SPF Seniorernas projekt Hemtjänstindex. Hemtjänstindex skapar ett samlat mått på kvaliteten i hemtjänsten, vilket gör det möjligt att jämföra hemtjänsten i olika kommuner. Hemtjänstindex gör det också enklare att avgöra om reformer och satsningar resulterar i en bättre hemtjänst. Hemtjänstindex är en uppskattad och väldigt efterfrågad funktion från målgruppen. Projektet pågår till 2025. Projektet ska resultera i en tjänst riktad till landets kommuner.

Externa aktiviteter 2023

Förutom den erfarenhetsspridning som sker genom arvsfondsprojekten har Arvsfondsdelegationen genomfört ett antal aktiviteter för att ytterligare öka erfarenhetsspridningen.

Under 2023 genomförde Arvsfondsdelegationen två konferenser med syfte att sprida och uppmärksamma resultat från framgångsrika arvsfondsprojekt. Fokus för konferenserna har varit Barns och ungas psykiska och fysiska hälsa och Sociala mötesplatser för äldre och personer med funktionsnedsättning. Syftet med konferenserna har varit att skapa ett sammanhang för att mötas och sprida och dela erfarenheter. Ett annat syfte har varit att öka kännedom om Allmänna arvsfonden hos intresserade aktörer i civilsamhället och potentiella slutanvändare i offentlig förvaltning. Att skapa ett tematiskt forum för arvsfondsprojekt, civilsamhället, forskare och relevanta aktörer från offentlig förvaltning där man kan träffa handläggare och annan personal från Arvsfondsdelegationens kanslistöd hos Kammarkollegiet har länge varit efterfrågat från många organisationer som driver arvsfondsprojekt. Under 2023 utvecklades det arbetet och har hittat en form och ett upplägg som visat sig fungera väl. Under konferenserna har sammanlagt ett tjugotal arvsfondsprojekt, som uppvisat goda resultat, fått en arena att sprida sina erfarenheter, metoder, material och resultat på. Vidare har de fyra utvärderingarna som färdigställdes och publicerades under 2023 (se avsnitt 6.2.7) presenterats på erfarenhetsspridningskonferenserna.

Utöver konferenserna genomfördes en mängd andra externa aktiviteter med fokus på erfarenhetsspridning under 2023. Det har gjorts exempelvis i form av deltagande i olika myndighetsövergripande nätverk och kunskapsutbyten med fokus på erfarenhetsspridning, utvärdering och uppföljning. Arvsfondsdelegationen har även funnits representerad på olika mässor, konferenser och webinarier, både som deltagare och åhörare.

Under 2023 påbörjades ett större utvecklingsarbete kopplat till erfarenhets-spridning. Utifrån det arbetet kommer ett nytt stöd för erfarenhets-spridning att lanseras under 2024, där organisationer kommer att kunna ansöka om ytterligare medel ur fonden för pågående arvsfonds-projekt. Stödet kommer att kunna sökas för upp till ett år utöver beslutad projekttid för grundprojektet för att möjliggöra erfarenhets-spridning och genom-förande, så att fler gynnas av projektens resultat. Syftet är att erfarenheter, resultat och metoder från enskilda arvsfondsprojekt i större utsträckning ska kunna spridas till, användas av och gynna Allmänna arvsfondens målgrupper och berörda samhällsaktörer. De som beviljas stöd för erfarenhets-spridning kommer också att få information från kanslistödet om hur de kan arbeta utifrån s.k. smarta mål för att bättre kunna redovisa projektens resultat och effekter.

7 Regeringens bedömning av Arvsfondsdelegationens verksamhet och utveckling

Regeringens bedömning: Arvsfondsdelegationen fullgör i allt väsentligt sitt uppdrag och har sammantaget fördelat medel i enlighet med Allmänna arvsfondens ändamål och de prioriterade områdena.

Det arbete som görs för att säkerställa att Allmänna arvsfondens medel används på rätt sätt kräver ytterligare utveckling. Att fondmedlen används korrekt är centralt för att bibehålla Allmänna arvsfondens legitimitet. Det är angeläget att Arvsfondsdelegationen fortsätter att förstärka kontroll- och granskningsfunktioner. Det redan pågående arbetet med att höja kvaliteten i handläggningen för god kontroll av fondmedlens användning behöver fortsätta med ökad styrka och åtgärder behöver vidtas för att säkerställa en god kontroll av stödmottagande organisationer och arvsfondsärenden såväl före som efter beslut om stöd ur fonden.

Det är positivt att kommunikationsinsatserna likt det föregående året i hög grad varit fokuserade på den nya målgruppen äldre personer. Det är positivt att de beviljade medlen till målgruppen har ökat, men det finns behov av fortsatta insatser för att sprida information om att äldre nu är en av målgrupperna. Arbetet med att sprida information om erfarenheter, resultat och metoder från framgångsrika arvsfondsprojekt har intensifierats under året. Det är viktigt att detta arbete fortsätter att utvecklas.

Antalet inkomna ansökningar och beviljade projektmedel ökade under 2023 och börjar nu att nå nivåerna före covid-19-pandemin, vilket är en viktig utveckling. Det är positivt att en stor andel av projekten lever vidare även efter det att finansieringen ur fonden har upphört. En ökad fördelning av medel ur Allmänna arvsfonden får inte ske på

Skälen för regeringens bedömning

Förvaltning och administration

Kammarkollegiet är värdmyndighet för Arvsfondsdelegationen och de stödjande resurserna är samlade under en arvsfondsavdelning. Regeringen anser att det är angeläget att den administrativa verksamheten är kostnadseffektiv samt att kostnaderna är välmotiverade och hålls på en rimlig nivå.

Mellan 2022 och 2023 ökade de totala kostnaderna för arvsfondsverksamheten vid Kammarkollegiet med 4,8 miljoner kronor. Kostnaderna för fondförvaltning ökade med 2,2 miljoner kronor, kostnaderna för dödsboavveckling m.m. ökade med 1,6 miljoner kronor, kostnaderna för utbetalning av beviljat stöd ökade med 0,1 miljoner kronor och kostnaderna för Arvsfondsdelegationens kanslistöd ökade med 0,9 miljoner kronor. Bakom de ökade kostnaderna för kanslistödet ligger i huvudsak kostnader för personal, bl.a. som en följd av att verksamheten förstärktes med en ytterligare controller. Kanslistödets kostnader inom posten övriga kostnader har minskat. Posten stod för den största kostnadsökningen under 2022. Den tillfälliga ökningen förklaras av ett ackumulerat behov av informationsinsatser efter covid-19-pandemin.

För att följa hur effektivt verksamheten bedrivs finns det ett antal indikatorer. Bland annat mäts kostnader för kanslistödets verksamhet (driftskostnader) i förhållande till beslutade medel och antal beslut. Under 2023 ökade volymen beslutade medel, mätt som ettåriga beslut, med 22 miljoner kronor. Driftskostnaden i förhållande till beslutade medel är i princip oförändrad jämfört 2022. Under 2023 minskade dock antalet beslut som fattats av Arvsfondsdelegationen jämfört året före. Som beslut räknas både beslut om ansökningar om stöd ur fonden och beslut om pågående projekts redovisningar och projektplaner. Driftskostnaden per beslut ökade från 42 800 kronor till 45 300 kronor, vilket är den högsta uppmätta driftskostnaden per beslut under den senaste femårsperioden. Antalet pågående projekt var under 2023 lägre än normalt som en följd av pandemin, vilket förklarar en del av den ökningen. Att kontrollverksamheten förstärkts med ytterligare personalresurser har också påverkat utvecklingen. Regeringen bedömer att det är viktigt att kontinuerligt följa hur driftskostnaderna i förhållande till fördelade medel och per beslut utvecklas och ser det som särskilt angeläget att driftskostnaderna per beslut stabiliseras när effekterna från pandemin helt klingat ut och kontrollverksamheten är fullt utbyggd.

Vidare visar uppföljningen av verksamhetens effektivitet att riktmärken för fastställda indikatorer för avveckling av dödsbon och godkända redovisningar inte uppnåddes under 2023. Effektivitetsgraden för dessa indikatorer har dessutom försämrats jämfört med 2022. En orsak till detta uppges vara att verksamheten under 2023 fokuserade på handläggning och avslut av ärenden samt därtill ett nytt ärendehanteringssystem vid Kammarkollegiet som inte ger handläggare adekvat stöd i arbetet. Regeringen ser det som angeläget att Kammarkollegiet framöver når uppsatta riktmärken för verksamhetens effektivitet. Det är därför viktigt

Fördelning av medel

Både den totala volymen beslutade medel och antalet ansökningar om stöd ur Allmänna arvsfonden ökade under 2023. Regeringen anser att det är viktigt att medel kommer alla målgrupper till del. Sett till den totala fördelningen av beslutade medel per målgrupp har verksamhet till förmån för målgruppen ungdomar tilldelats nästan hälften av de beviljade medlen (46 procent). Näst mest har fördelats till verksamhet till förmån för målgruppen barn (27 procent) och en dryg femtedel har fördelats till verksamhet till förmån för målgruppen personer med funktionsnedsättning (21 procent). Av totalt beviljat stöd har andelen stöd till verksamhet till förmån för målgruppen äldre personer dubblerats jämfört med 2022, från 4 till 8 procent.

Högst en tiondel av de medel som regeringen årligen beslutar är tillgängliga för utdelning ur Allmänna arvsfonden får fördelas till verksamhet till förmån för målgruppen äldre. Under 2023 fördelades 60 miljoner kronor till verksamhet till förmån för målgruppen äldre och tillgängliga medel för utdelning var 1 600 miljoner kronor. Det innebär att till målgruppen äldre fördelades 5 procent av tillgängliga medel för utdelning under 2023. Det finns således utrymme att fördela ytterligare medel till den målgruppen.

Under 2023 finansierade Allmänna arvsfonden projekt i samtliga län utom Gotlands län. Idrottsföreningar var likt föregående år den kategori av organisationer som beviljades stöd till flest projekt. En stor andel av projekten som bedrivs av idrottsföreningar avser lokaler. Funktionshindersorganisationer var liksom tidigare år den kategori av organisationer som hade näst flest projekt med finansiering ur Allmänna arvsfonden. Därefter följer kulturföreningar. Likt de senaste åren har en majoritet av organisationerna som beviljades stöd under 2023, 65 procent, inte fått stöd ur Allmänna arvsfonden tidigare.

Av de medel som Arvsfondsdelegationen beviljade i stöd under 2023 gick samtliga till projekt inom de av regeringen prioriterade områdena. Liksom tidigare år har en mycket stor andel av projekten fokus på att främja psykisk och fysisk hälsa. I regeringens skrivelse Redovisning av fördelning av medel från Allmänna arvsfonden under budgetåret 2022 (skr. 2022/23:134) utökades antalet prioriterade områden. Det innebär att Arvsfondsdelegationen även ska prioritera projekt som syftar till att främja arbete med att stödja brottsoffer inom målgrupperna. Projekt inom detta prioriterade område kommer att redovisas först i Arvsfondsdelegationens verksamhetsberättelse för 2024.

Sammanfattningsvis bedömer regeringen att medel ur Allmänna arvsfonden under 2023 har fördelats på ett väl genomfört sätt i enlighet med fondens ändamål och inom ramen för de av regeringen prioriterade områdena. Stöd ur Allmänna arvsfonden har sedan fondens inrättande 1928 finansierat tiotusentals projekt. Projekt som finansierats av Allmänna arvsfonden har utgjort grunden till verksamheter som t.ex. allmän förskola, mödra- och barnavårdscentraler, färdtjänst och personlig assistans. Under 2023 fortsatte Allmänna arvsfonden, genom Arvsfondsdelegationens

fördelning av medel ur fonden, att vara en viktig aktör för möjliggörandet av betydelsefullt arbete och engagemang inom det civila samhället till förmån för Allmänna arvsfondens målgrupper.

Det är särskilt positivt att lokalstödet under 2023 uppnådde den hittills högsta volymen av beslutade medel. Det finns ett stort behov av ändamålsenliga lokaler och anläggningar i Sverige för att utöva idrott, kultur och annan verksamhet. Det finns även behov av anpassning av lokaler och anläggningar för personer med funktionsnedsättning, för att därigenom öka målgruppens tillgång till olika verksamheter och aktiviteter. Regeringen bedömer att Allmänna arvsfondens lokalstöd fyller en viktig funktion för att möta vissa av de behov som finns av ny-, om- och tillbyggnad av lokaler och anläggningar.

Det är också positivt att det har fördelats en större andel av beviljade medel jämfört med tidigare år till verksamhet till förmån för målgruppen äldre personer. Målgruppen tar dock emot en liten andel av beviljade medel jämfört med resterande målgrupper. Till målgruppen hade det, inom ramen för regelverket, kunnat fördelas dubbelt så mycket medel under 2023. Det är angeläget att fortsätta att sprida information om att äldre har tillkommit som målgrupp.

Det är vidare angeläget att Arvsfondsdelegationen fortsätter sitt arbete med att sprida information om möjligheterna till stöd ur Allmänna arvsfonden för att få in fler ansökningar på samtliga områden och till förmån för samtliga målgrupper. Projekt till förmån för personer med funktionsnedsättning har minskat under de senaste två åren och det är särskilt viktigt att Arvsfondsdelegationen vidtar åtgärder för att vända denna utveckling. Ett ökat antal ansökningar om stöd ger förutsättningar att öka det totala fördelade beloppet ur fonden. Detta är särskilt viktigt med hänsyn till det ökande inflödet av medel till fonden. En ökad fördelning av medel ur fonden får inte ske på bekostnad av projektens kvalitet eller en fullgod kontroll, såväl före som efter beslut om stöd, av att stödmottagare använder arvsfondsmedel i enlighet med villkoren för stöd.

Kontroll av fondmedlens användning

En organisation som söker finansiering och det projekt som ansökan avser ska kontrolleras både inför och efter beslut om stöd ur Allmänna arvsfonden. Kontrollerna genomförs av handläggare och controllers vid Arvsfondsdelegationens kanslistöd och av godkända respektive auktoriserade revisorer. I enlighet med de generella villkoren för stöd ur fonden ska de stödmottagande organisationerna aktivt arbeta för att förebygga felaktig användning av stödet, exempelvis genom att motverka jäv eller annan användning som kan skada förtroendet för Allmänna arvsfonden eller stödmottagaren. Om någon sådan omständighet föreligger eller senare skulle uppstå, ska stödmottagaren skyndsamt informera Arvsfondsdelegationen om detta.

Den kontroll av sökande organisationer som görs inför beslut om stöd, s.k. förkontroll, inkluderar bl.a. bakgrundskontroll, referenstagning, behörighetskontroll samt skatte- och skuldkontroll. Arvsfondsdelegationen uppger att förkontrollen av sökande organisationer och bedömningen av projektbudgetar utvecklades under 2023. Därtill beslutades under 2023 en ny version av de generella villkoren för stöd ur Allmänna

arvsfonden, där det bl.a. beskrivs vad medel ur fonden får och inte får användas till. Vidare har controllerfunktionen utökats. Controllerfunktionen genomför bl.a. fördjupade kontroller av projekt. Antalet fördjupade kontroller har ökat jämfört med 2022. Under 2023 gjordes fördjupade kontroller av 12 procent av de projekt som under 2022 beviljades stöd eller fick godkänt att fortsätta sitt projekt.

Under 2023 lämnade Arvsfondsdelegationen över fyra ärenden om stöd ur Allmänna arvsfonden till Kammarkollegiet. Detta görs när det finns skäl att överväga ett åläggande för mottagaren att betala tillbaka stödet till fonden. Under 2023 prövades också två av Kammarkollegiets beslut om återkrav i domstol. Förvaltningsrätten fann i båda fallen att Kammarkollegiets återkrav var korrekta och domarna har fått laga kraft.

Regeringen bedömer att det arbete som genomförs för att säkerställa att arvsfondens medel används på rätt sätt behöver utvecklas. Det är angeläget att Arvsfondsdelegationen fortsätter sitt arbete med att förstärka kontroll- och granskningsfunktioner kopplade till fördelningen av medel ur Allmänna arvsfonden. Det är positivt att controllerfunktionen har utökats och att fler fördjupade kontroller av projekt har genomförts jämfört med 2022, men ytterligare insatser krävs för att säkerställa en fullgod kontroll av arvsfondens medel.

Riksrevisionen har i sin granskning av Allmänna arvsfonden (RiR 2024:2) uppmärksammat brister i kontroll- och granskningsfunktionerna. Regeringen tar Riksrevisionens granskning och kritik på stort allvar. Regeringens bedömning av Riksrevisionens iakttagelser samt vidtagna och planerade åtgärder med anledning av granskningen kommer att redovisas i en separat skrivelse till riksdagen som ska lämnas senast den 5 september 2024.

Organisationer och föreningar som tar emot medel ur Allmänna arvsfonden ska använda dessa medel på ett korrekt sätt med tydlig resultatredovisning. Regeringen anser att det är nödvändigt att ytterligare åtgärder vidtas för att säkerställa en effektiv verksamhet med både god kvalitet i handläggningen och en fullgod kontroll av stödmottagande organisationer och arvsfondsärenden såväl före som efter beslut om stöd ur fonden. Detta bör ske utan att en onödigt betungande administrativ börda läggs på de sökande organisationerna.

Riksrevisionens årliga granskning av förvaltningen av Allmänna arvsfonden

Regeringen anser att det är viktigt att förvaltningen av Allmänna arvsfondens egendom är transparent och att det finns en väl fungerande kvalitets-säkring när det gäller hur förvaltade medel redovisas. Det är därför av stor vikt att redovisningen av förvaltningen av Allmänna arvsfonden sker på ett transparent och rättssäkert sätt.

Allmänna arvsfondens egendom förvaltas av Kammarkollegiet som en särskild fond. Kammarkollegiet ska varje år lämna en redovisning till regeringen av förvaltningen av Allmänna arvsfonden som avser det senast avslutade räkenskapsåret (se *bilaga 1* för resultat- och balansräkning samt kassaflödesanalys). Riksrevisionen ska granska redovisningen.

Riksrevisionen har lämnat en s.k. ren revisionsberättelse för Kammarkollegiets redovisning för förvaltningen av Allmänna arvsfonden 2023.

De primära målen för kommunikationen enligt kommunikationsstrategin för Allmänna arvsfonden är att öka inflödet av ansökningar med potential att få stöd, skapa förtroende genom att visa på resultat och samhällsnytta samt sprida erfarenheter.

Under 2023 genomfördes kommunikationsinsatser via bl.a. sociala medier, nyhetsbrev, informationsträffar och webinarier. Likt det föregående året har kommunikationen i hög grad fokuserat på målgruppen äldre personer för att på så sätt få in fler kvalitativa ansökningar om stöd för verksamheter till förmån för den målgruppen. Kommunikationsinsatser har också riktats exempelvis till geografiska områden i Sverige med få pågående arvsfondsprojekt. Allmänna arvsfondens exponering och genomslag i redaktionella medier var fortsatt hög under 2023, främst i lokala medier som lyft fram pågående lokala arvsfondsprojekt. Drygt 97 procent av publiceringarna om Allmänna arvsfonden under 2023 bedöms ha varit neutrala eller positiva.

Varje år genomför Arvsfondsdelegationen en kännedoms- och förtroendemätning hos allmänheten. Den kännedoms- och förtroendemätning som genomfördes 2023 visar en marginell minskning av kännedom hos allmänheten om Allmänna arvsfonden. Mätningen visar också att förtroendet för Allmänna arvsfonden ligger på i princip samma nivå som vid mätningen 2022, andelen med positiv eller neutral attityd till Allmänna arvsfonden har minskat från 83 till 82 procent och andelen med negativ attityd har minskat från 8 till 7 procent.

Regeringen ser positivt på att arbetet för att öka kunskapen om och förtroendet för Allmänna arvsfonden fortsatte under 2023. Allmänhetens förtroende för Allmänna arvsfonden är viktigt för fondens legitimitet. Regeringen bedömer att fortsatta kommunikationsinsatser riktade till målgruppen äldre personer är angelägna, samtidigt som kommunikationsinsatser också bör riktas mot de andra målgrupperna och civilsamhället i stort i syfte att få in fler ansökningar av hög kvalitet. Regeringen anser också att det nya prioriterade området om stöd till brottsoffer bör vara ett särskilt fokus i Arvsfondsdelegationens fortsatta externa kommunikation.

Uppföljning, utvärdering och erfarenhetsspridning

Regeringen anser att det är av stor vikt att följa upp och utvärdera projekt som har beviljats stöd ur Allmänna arvsfonden för att säkerställa att syftet med fonden uppnås. Arvsfondsdelegationen ska ha en samlad strategi för uppföljning och utvärdering av beviljade stöd. Arvsfondsdelegationen beslutade i december 2023 om en ny sådan strategi. Strategin beskriver ramarna för Arvsfondsdelegationens uppföljnings- och utvärderingsverksamhet, där målet är att bidra till att Allmänna arvsfondens ändamål att främja verksamhet av ideell karaktär till förmån för fondens målgrupper uppnås.

Arvsfondsdelegationen genomför årligen uppföljningar av arvsfondsprojekts överlevnad i syfte att följa upp i vilken utsträckning verksamheter, aktiviteter, metoder eller arbetssätt som utvecklats inom ramen för arvsfondsprojekt fortsatt används av fondens målgrupper eller andra aktörer när finansieringen ur fonden har upphört. Den uppföljning som gjordes under 2023 visar att 59 procent av de granskade projektens resultat

lever vidare på ett tydligt sätt även efter det att finansieringen ur Allmänna arvsfonden har upphört. Sett över perioden 2007–2023 har 53 procent av de granskade projekten levt vidare i någon form.

Arvsfondsdelegationen finansierar varje år utvärderingar av arvsfondsprojekt som externa forskare genomför. Under 2023 redovisades fyra utvärderingar av arvsfondsprojekt inom olika områden och med skilda teman. Inom ramen för utvärderingarna mäts bl.a. överlevnaden av de projekt som ingår i utvärderingen. Utvärderingarna visar att 73 procent av de avslutade projekten som har ingått i de fyra utvärderingarna fortsätter att vara till nytta för fondens målgrupper även efter det att stödet ur Allmänna arvsfonden har upphört. Information om pågående utvärderingar och forskarnas utvärderingsrapporter finns tillgänglig på Allmänna arvsfondens webbplats.

Arvsfondsdelegationen påbörjade under 2023 ett större utvecklingsarbete kopplat till erfarenhetsspridning. Utifrån det arbetet kommer ett nytt stöd för erfarenhetsspridning att lanseras under 2024, där organisationer kommer kunna ansöka om ytterligare medel ur fonden för pågående arvsfondsprojekt. Organisationer kommer att kunna få medel för upp till ett år utöver tidigare beslutad projekttid för grundprojektet för att möjliggöra erfarenhetsspridning och genomförande så att fler gynnas av projektens resultat. Därutöver har två konferenser genomförts under året på temat erfarenhetsspridning i syfte att sprida och uppmärksamma resultat från framgångsrika arvsfondsprojekt. Under konferenserna har erfarenheter från sammanlagt ett tjugotal arvsfondsprojekt kunnat spridas.

Regeringen anser att det är positivt att arvsfondsprojekt uppvisar en hög grad av överlevnad enligt de uppföljningar som gjordes 2023. De utvärderingar som har genomförts eller finansierats av Arvsfondsdelegationen fokuserar dock ofta på projekt som har slutredovisats nära i tid till det att utvärderingarna inleds. Regeringen ser ett behov av att hämta in kunskap om och utvärdera arvsfondsprojekts överlevnad och resultat även efter att en längre tid har passerat sedan finansieringen ur fonden har upphört.

Regeringen ser också positivt på att arbetet med erfarenhetsspridning intensifierades under 2023. Det är viktigt att fler personer, organisationer och andra berörda samhällsaktörer ges möjlighet ta del av erfarenheter, resultat och metoder från framgångsrika arvsfondsprojekt. Det är därför viktigt att erfarenhetsspridningen fortsätter att utvecklas.

Projekt ur ett jämställdhetsperspektiv

Det är viktigt att synliggöra Allmänna arvsfondens verksamhet och de projekt som finansieras med stöd ur fonden ur ett jämställdhetsperspektiv, inte minst mot bakgrund av de jämställdhetspolitiska målen. Det övergripande målet för jämställdhetspolitiken är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv.

De uppföljningar som genomfördes ur ett jämställdhetsperspektiv under 2023 visar att en majoritet av projektledarna för projekt som fått projektstöd var kvinnor och att det omvända gällde för projekt som fått lokalstöd, där en majoritet av projektledarna var män.

Könsfördelningen bland de aktiva deltagarna i projekten som fått projektstöd var relativt jämn under 2023, enligt Arvsfondsdelegationens

uppföljning. Uppgifterna bör dock tolkas med viss försiktighet, bl.a. eftersom de bygger på den rapportering som de projektansvariga organisationerna själva har lämnat i sina slutredovisningar. När det gäller lokalstöden tycks nyttjandet av lokalerna också vara relativt jämnt fördelat mellan könen. Även dessa uppgifter är osäkra då de till stor del baseras på uppskattningar.

Av de nya projekt som beviljades stöd ur fonden under 2023 riktades två projekt till främst flickor eller kvinnor, samma antal som 2022, och ett projekt till främst pojkar eller män, en minskning med ett projekt jämfört med det föregående året.

Regeringen anser att det är positivt att flickor och kvinnor och pojkar och män i lika stor utsträckning tycks få ta del av de verksamheter och lokaler som finansieras med hjälp av medel ur Allmänna arvsfonden.

Allmänna arvsfondens utveckling framöver

Arvsfondsdelegationen och Kammarkollegiet har under de senaste åren bedrivit ett omfattande arbete med att utveckla verksamheten kopplad till Allmänna arvsfonden, dels för att anpassa verksamheten till det nuvarande regelverket om Allmänna arvsfonden som trädde i kraft den 1 juli 2021, dels för att utveckla verksamheten i fråga om bl.a. digitalisering. Sedan en tid har myndigheterna också lagt ett stort fokus på att förbättra kontroll- och granskningsfunktioner i förhållande till fördelning av medel ur fonden. Regeringen anser att detta arbete behöver fortsätta framöver.

Regeringen beslutade i Kammarkollegiets regleringsbrev för 2024 (Fi2023/03284) att öka förvaltningsresurserna för Kammarkollegiets arbete med Allmänna arvsfonden med 23 895 000 kronor. Medlen ska användas för att stärka det pågående utvecklingsarbetet vid kanslistödet, vilket bland annat inkluderar att öka det belopp som fördelas i stöd ur fonden och samtidigt förstärka myndighetens arbete med kontroll och granskning i arvsfondsärenden. Regeringen kommer att noga följa upp hur dessa medel har använts inom verksamheten.

Regeringen överlämnade i april 2024 propositionen Statens stöd till trossamfund och civilsamhället – enhetliga och rättssäkra villkor (prop. 2023/24:119) till riksdagen. I propositionen föreslår regeringen att ett lagreglerat demokrativillkor ska gälla för stöd ur Allmänna arvsfonden. Arvsfondsdelegationen tillämpar redan i dag ett demokrativillkor i sin stödgivning, vilket dock är något annorlunda utformat än förslaget i propositionen. Ett förtydligt och lagreglerat demokrativillkor som utgår från grundläggande värderingar fastslagna i regeringsformen och i internationella konventioner om mänskliga rättigheter kan bidra till att stärka allmänhetens förtroende och legitimiteten för Allmänna arvsfonden. Med det föreslagna demokrativillkoret blir det tydligare för såväl den stödgivande myndigheten som de stödsökande organisationerna vad som omfattas av villkoret. Regeringen kommer att följa upp hur Arvsfondsdelegationen anpassar verksamheten till följd av den nya regleringen om demokrativillkor när den har trätt i kraft.

Riksrevisionen har granskat Allmänna arvsfonden och överlämnade i mars 2024 granskningsrapporten Allmänna arvsfonden – pengar som söker mening (RiR 2024:2). Senast den 5 september 2024 kommer regeringen att överlämna en skrivelse till riksdagen med anledning av

granskningen. Arvsfondsdelegationen uppger att Riksrevisionens granskningsrapport förväntas bli ett viktigt underlag för kommande kvalitets- och effektivitetshöjande arbete. Regeringen kommer att noga följa Arvsfondsdelegationens och Kammarkollegiets arbete med frågor som rör kontroll och effektivitet i hanteringen av Allmänna arvsfonden.

Skr. 2023/24:162

8 Inriktning och prioriterade områden 2024

8.1 Allmänna utgångspunkter

Enligt lagen (2021:401) om Allmänna arvsfonden ska regeringen ange den kommande inriktningen av fondens stöd. Det gör regeringen genom att i denna årliga skrivelse till riksdagen med redovisning för hur Allmänna arvsfonden har förvaltats och hur stöd har fördelats under det föregående räkenskapsåret även ange inriktningen för funktionshinderspolitiken, barnrättspolitiken, ungdomspolitiken och äldrepolitiken.

Regeringen anger i skrivelsen även sådana områden som är angelägna att utveckla och som därför bör prioriteras vid medelsfördelningen som beslutas av Arvsfondsdelegationen.

8.2 Funktionshinderspolitik

Regeringens funktionshinderspolitik utgår från Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter. Funktionshinderspolitiken är en del i arbetet för ett mer jämlikt samhälle, där människors olika bakgrund eller förutsättningar inte ska avgöra möjligheten till delaktighet i samhället.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund (prop. 2016/17:188, bet. 2017/18:SoU5, rskr. 2017/18:86). Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas. För att nå målet ska genomförandet inriktas mot följande fyra områden:

- principen om universell utformning,
- befintliga brister i tillgängligheten,
- individuella stöd och lösningar för individens självständighet, och
- att förebygga och motverka diskriminering.

Områdena är ömsesidigt beroende av varandra. Syftet är att de tillsammans ska bidra till ett tillgängligt och jämlikt samhälle oavsett funktionsförmåga. Principen om universell utformning innebär att samhället utformas med medvetenhet om den variation som finns i befolkningen och möjliggör för personer med funktionsnedsättning att verka i vardagen på samma villkor som människor utan funktionsnedsättning.

8.3 Barnrättspolitik

Barnrättspolitiken utgår från de mänskliga rättigheter som ska tillförsäkras barn enligt FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen), som gäller som lag i Sverige, och andra internationella överenskommelser som Sverige har ingått. Målet för regeringens barnrättspolitik är att barn och unga ska respekteras och ges möjlighet till utveckling och trygghet samt delaktighet och inflytande (prop. 2008/09:1 utg.omr. 9, bet. 2008/09:SoU1, rskr. 2008/09:127). Målet grundar sig bl.a. på de åtaganden som Sverige har gjort genom att ratificera barnkonventionen och syftar till att främja och skydda barnets rättigheter och intressen i samhället. Målet innebär att alla barn, oavsett bl.a. ålder, kön och funktionsnedsättning, ska få sina rättigheter tillgodosedda.

Barnrättspolitiken är sektorsövergripande, vilket innebär att barnets rättigheter och intressen ska genomsyra all politik och alla verksamheter som berör barn. Riksdagen godkände i december 2010 en strategi för att stärka barnets rättigheter i Sverige i enlighet med regeringens förslag i propositionen Strategi för att stärka barnets rättigheter i Sverige (prop. 2009/10:232, bet. 2010/11:SoU3, rskr. 2010/11:35). Strategin utgår från de mänskliga rättigheter som varje barn ska tillförsäkras enligt internationella överenskommelser, särskilt de åtaganden som följer av barnkonventionen. Principerna i strategin uttrycker grundläggande förutsättningar och tillvägagångssätt för att stärka barns rättigheter. Avsikten är att strategin ska vara en utgångspunkt och ledning för offentliga aktörer på statlig och kommunal nivå när dessa i sina verksamheter ska säkerställa de rättigheter barn har.

Lagen (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter innebär att domstolar och andra rättstillämpare ska beakta de rättigheter som följer av barnkonventionen vid avvägningar och bedömningar som görs i mål och ärenden som rör barn.

8.4 Ungdomspolitik

Målet för statliga beslut och insatser som berör ungdomar mellan 13 och 25 år är att alla ungdomar ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen (prop. 2013/14:191, bet. 2013/14:KrU9, rskr. 2013/14:354). Arbetet inom ungdomspolitiken ska syfta till att offentlig verksamhet som rör unga har ett ungdomsperspektiv, bedrivs utifrån kunskap om ungas levnadsvillkor och samordnas mellan olika sektorer. Frågor om såväl inflytande och meningsfull fritid som etablering i arbets- och samhällslivet spänner över flera politikområden. Ungdomspolitiken spelar därmed en särskild roll genom sin sektorsövergripande karaktär med utgångspunkt i ungdomars levnadsvillkor.

Som en del i regeringens arbete med unga som varken arbetar eller studerar har bl.a. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor i uppdrag att stödja aktörer, i första hand kommuner, som arbetar med verksamheter som bidrar till etableringen av unga som varken arbetar eller studerar.

Riksdagen har beslutat fem nationella mål för äldrepolitiken (prop. 1997/98:113, bet. 1997/98:SoU24, rskr. 1997/98:307, prop. 2008/09:1 utg.omr. 9 avsnitt 3.4, bet. 2008/09:SoU1, rskr. 2008/09:127 och prop. 2019/20:1 utg.omr. 9 avsnitt 6.4, bet. 2019/20:SoU1, rskr. 2019/20:135). Dessa innebär att äldre ska

- kunna leva ett aktivt liv och ha inflytande i samhället och över sin vardag,
- kunna åldras i trygghet och med bibehållet oberoende,
- bemötas med respekt,
- ha tillgång till god vård och omsorg, och
- erbjudas en jämställd och jämlik vård och omsorg.

Med att leva ett aktivt liv och ha inflytande i samhället och över sin vardag avses bl.a. att den enskilde ska ha inflytande i samhället som boende, patient, mottagare av hemtjänst eller i andra sammanhang. Med att kunna åldras i trygghet och med bibehållet oberoende avses bl.a. att den som så önskar ska kunna bo kvar i sin ursprungliga bostad och så långt som möjligt få sina vårdbehov tillgodosedda i hemmet. Att äldre ska mötas med respekt innebär bl.a. att äldre ska behandlas rättvist, jämlikt och med aktning oavsett ålder, kön, funktionsförmåga, ekonomiska förutsättningar eller etnisk bakgrund. Att ha tillgång till god vård och omsorg inbegriper att människovärde, individuella behov och önskemål, integritet, självbestämmande och värdighet respekteras. Att erbjudas en jämställd och jämlik vård och omsorg innebär bl.a. att känna sig trygg med att välfärden är till för alla oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

8.6 Prioriterade områden

8.6.1 De tretton prioriterade områdena

Regeringen anser att de nuvarande tretton områdena som har bedömts som prioriterade vid Arvsfondsdelegationen medelsfördelning bör kvarstå, med följande förtydligande. Tidigare har regeringen angett att Arvsfondsdelegationen ska prioritera projekt som stärker barnets rättigheter (område 1) och projekt som stärker rättigheterna för personer med funktionsnedsättning (område 9). Det som ska stärkas är emellertid åtnjutandet av barnets rättigheter och åtnjutandet av rättigheterna för personer med funktionsnedsättning (jfr exempelvis barnkonventionen och FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning). Prioriteringarna justeras därför i enlighet med detta.

För kommande år ska Arvsfondsdelegationen vid medelsfördelningen prioritera projekt som syftar till att

1. stärka åtnjutandet av barnets rättigheter,
2. öka delaktigheten och stärka demokratin,
3. förebygga våld, mobbning och trakasserier,
4. främja arbete med att stödja brottsoffer,

5. främja ett stärkt föräldraskap,
6. främja psykisk och fysisk hälsa,
7. öka delaktigheten i kulturlivet,
8. främja etableringen på arbetsmarknaden,
9. stärka åtnjutandet av rättigheterna för personer med funktionsnedsättning,
10. öka delaktighet och tillgänglighet för äldre personer med funktionsnedsättningar,
11. stärka förutsättningarna för nyanländas mottagande och etablering,
12. öka jämställdheten och jämlikheten, och
13. stärka inflytandet för barn och unga.

Regeringen redogör mer ingående för prioriteringarna i avsnitt 8.6.2–8.6.14.

De prioriterade områdena har många beröringspunkter och ett projekt kan innehålla delar som rör flera områden. Målgrupperna har mycket gemensamt och ett projekt kan röra fler än en av målgrupperna.

Utöver de angivna prioriterade områdena bör medel liksom tidigare kunna ges till utvecklingsprojekt inom områden som för närvarande inte kan förutses. Det är angeläget att ge utrymme för organisationernas egna initiativ till utvecklingsprojekt inom helt nya områden.

8.6.2 Projekt som syftar till att stärka åtnjutandet av barnets rättigheter

Det är angeläget med stöd till projekt som syftar till att främja åtnjutandet av och skydda barnets rättigheter och intressen. Det kan handla om projekt som ökar kännedomen om barnkonventionen och dess intentioner men framför allt projekt som ökar den praktiska tillämpningen av barnkonventionen på alla nivåer i samhället, exempelvis i förskola och skola, socialtjänst, hälso- och sjukvård, samhällsplanering, idrott, fritid, kulturliv och rättsväsende. Det som avses är projekt som syftar till att säkerställa att barn faktiskt åtnjuter de rättigheter som fastställs i barnkonventionen, särskilt i artikel 22–34. Det är särskilt angeläget att prioritera projekt som syftar till att stärka rättighetsperspektivet för barn i deras vardag, i verksamheter och miljöer där barn befinner sig eller som berör barn.

Det är därtöver angeläget med stöd till projekt som syftar till att stärka och stödja barn till föräldrar som har missbruksproblem och barn till föräldrar med psykisk ohälsa eller till föräldrar som är allvarligt sjuka, för att säkerställa att dessa barn har möjligheter att åtnjuta sina rättigheter.

8.6.3 Projekt som syftar till att öka delaktigheten och stärka demokratin

Möjligheten till full delaktighet i samhället är central för samtliga av Allmänna arvsfondens målgrupper. Projekt som syftar till att utveckla nya former för engagemang och att engagera personer som inte annars deltar i föreningslivet bör ges särskild prioritet. Det är också angeläget att upp-

märksamma projekt som syftar till att stärka målgruppernas representation i demokratiska beslutsprocesser och möjligheter att påverka förhållanden i såväl den personliga sfären som samhället i stort. Exempelvis bör både unga, personer med funktionsnedsättning och äldre finnas representerade bland förtroendevalda. Ungdoms-, funktionshinders- och pensionärsorganisationernas möjlighet att medverka i processer inför beslut som rör respektive målgrupps förhållanden i kommuner och regioner bör också tas tillvara. Det är därutöver särskilt viktigt att utveckla, sprida och använda metoder för att ta tillvara de yngre barnens åsikter och de åsikter som barn med funktionsnedsättning har. Projekt som verkar för att förebygga att barn och ungdomar utvecklar ett antidemokratiskt beteende eller ansluter sig till antidemokratiska grupperingar bör uppmärksammas särskilt.

8.6.4 Projekt som syftar till att förebygga våld, mobbning och trakasserier

Arbetet med att förebygga alla former av våld, mobbning och trakasserier bör prioriteras vid fondens medelstildelning, framför allt när det gäller projekt som syftar till att utveckla nya metoder på området. Projekt som syftar till att motverka mäns och pojkars våld mot flickor och unga kvinnor bör särskilt uppmärksammas. Det gäller även projekt som syftar till att motverka våld mot personer i målgrupperna i samkönade relationer eller mot personer med funktionsnedsättning och projekt som vänder sig till barn som bevittnar våld i hemmet. Vidare bör projekt som syftar till att motverka våld mot äldre prioriteras. Även projekt som syftar till att motverka rasism och liknande former av fientlighet och hatbrott mot personer i målgrupperna bör prioriteras.

8.6.5 Projekt som syftar till att främja arbete med att stödja brottsoffer

Det är av stor vikt att brottsoffer får ökad upprättelse och att rättigheterna för den som har utsatts för brott stärks. Projekt som syftar till att främja arbetet med brottsoffer inom målgrupperna för Allmänna arvsfonden ska därför vara en särskild prioritet vid fördelning av medel ur fonden.

Trots att barn har rätt till en trygg och säker uppväxt växer många upp med våld i sin vardag, både i hemmet och i andra miljöer. Att barn och unga utsätts för eller växer upp i våldets närhet kan få konsekvenser på både kort och lång sikt. Projekt som syftar till att stödja och stärka barn och unga som har blivit utsatta för brott bör därför särskilt uppmärksammas. Även projekt som syftar till att skapa trygghet för brottsoffer, exempelvis genom stödsatser, mötesplatser eller genom trygghetskapande åtgärder i särskilt utsatta miljöer, bör uppmärksammas. Insatser för barn och unga som har bevittnat brott mot andra barn eller unga kan också inkluderas.

Vidare är det viktigt att uppmärksamma äldre personer som brottsoffer och även förebygga brott mot den målgruppen. Äldre personer är särskilt sårbara för vissa brott, där gärningspersoner utnyttjar såväl fysisk svaghet som bristande digitala kunskaper. Projekt som syftar till att dels lindra

konsekvenserna för äldre personer som utsatts för brott, dels minska oron för brott inom målgruppen bör därför prioriteras.

Arbete med att stödja brottsoffer kan också fungera brottsförebyggande, exempelvis kan stöd till brottsoffer och anhöriga förebygga en upprepad utsatthet för brott. Det är angeläget att arbete för stöd till brottsoffer i brottsförebyggande syfte beviljas stöd, varför projekt med detta syfte bör prioriteras.

8.6.6 Projekt som syftar till att främja ett stärkt föräldraskap

För att främja barns och ungas hälsa behöver nya metoder för föräldraskapsutbildning och föräldraskapsstöd utvecklas och prövas. Stöd och hjälp i föräldraskapet kan öka andelen barn som har goda relationer med föräldrarna, vilket i sin tur kan leda till ökade möjligheter till god hälsa och ett gott liv.

Det är särskilt angeläget att uppmärksamma projekt som syftar till att utveckla former för ett universellt förebyggande föräldraskapsstöd, dvs. att alla föräldrar erbjuds samma möjligheter till stöd och hjälp. Vidare är det angeläget att uppmärksamma att föräldrars behov av stöd kan skifta under olika perioder av barnets uppväxt. En särskilt utsatt grupp är föräldrar till barn med funktionsnedsättning. De föräldrarna rapporterar genomgående sämre värden för livsvillkor, levnadsvanor och hälsa jämfört med föräldrar till barn som inte har en funktionsnedsättning. Unga föräldrar, utrikes födda föräldrar, ensamstående föräldrar och föräldrar med funktionsnedsättning kan också vara i behov av särskilt stöd.

8.6.7 Projekt som syftar till att främja psykisk och fysisk hälsa

Projekt som främjar målgruppernas fysiska, psykiska och sociala välbefinnande bör ges prioritet. Hälsofrämjande och förebyggande insatser har även upp i höga åldrar positiva effekter på hälsan och livskvaliteten. Det går inte att undvika det naturliga åldrandet, men det går att stärka hälsan för att förlänga de friska levnadsåren.

Även om hälsan i huvudsak utvecklas positivt i Sverige rapporterar exempelvis personer med funktionsnedsättning sämre livsvillkor, sämre levnadsvanor och sämre hälsa jämfört med den övriga befolkningen. Förekomsten av psykisk ohälsa, definierad som nedsatt psykiskt välbefinnande, har också ökat bland ungdomar sedan början av 1990-talet.

Ofrivillig ensamhet orsakar lidande för enskilda personer och innebär stora kostnader för samhället. År 2022 uppgav nästan var fjärde person att de hade besvärats av ensamhet och isolering under året.

Anhöriga står för en stor del av vården och omsorgen om äldre och personer med funktionsnedsättning i Sverige. Omkring var femte svensk ger stöd eller omsorg till en närstående och en majoritet av dessa hjälper en äldre person (Anhöriga som vårdar eller stödjer närstående äldre personer – underlag till en nationell strategi, Socialstyrelsen 2020). Det är

därför viktigt med en proaktiv och förebyggande ansats i arbetet med att uppmärksamma och ge stöd till anhöriga.

Mot denna bakgrund är det högst angeläget att ideella organisationer, på egen hand eller tillsammans med offentliga samhällsorgan, kan utveckla verksamhet för att främja psykisk och fysisk hälsa samt förebygga psykisk och fysisk ohälsa hos Allmänna arvsfondens alla målgrupper. Levnadsvanor och mönster som grundläggs i tidig ålder följer ofta med och påverkar resten av livet, vilket gör det särskilt angeläget att främja goda levnadsvanor tidigt i livet.

För att kunna genomföra verksamheter som främjar psykisk och fysisk hälsa krävs i många fall ändamålsenliga lokaler och anläggningar. Genom tillgång och tillträde till lokaler och anläggningar för fysisk aktivitet, idrott, kultur eller annan verksamhet skapas tydliga förutsättningar för att främja den psykiska och fysiska hälsan bland fondens målgrupper. Projekt som avser stöd till ny-, om- eller tillbyggnad av lokaler och anläggningar, där verksamhet som främjar målgruppernas psykiska och fysiska hälsa ska ta plats, bör därför prioriteras och uppmärksammas särskilt.

8.6.8 Projekt som syftar till att öka delaktigheten i kulturlivet

Att verka för ett rikt kulturliv som är tillgängligt för alla människor samt att bevara och tillgängliggöra kulturarvet är viktiga uppgifter för hela samhället. Alla som bor i Sverige ska oberoende av ålder, bakgrund och funktionsförmåga ha möjlighet att delta i kulturlivet och ta del av kulturarvet. Alla ska kunna få och skapa kulturupplevelser och uppleva en bredd av kulturella uttrycksformer och få utveckla den egna förmågan att uttrycka sig. Det är därför angeläget att stödja projekt som utvecklar målgruppernas möjlighet till delaktighet i kulturlivet, kulturupplevelser och eget skapande. Även projekt som syftar till att utveckla långsiktig samverkan mellan kulturinstitutioner och ideellt föreningsliv bör uppmärksammas. Det är också angeläget med stöd till projekt som syftar till att främja barns och ungas språkutveckling.

Projekt som avser stöd till lokaler och anläggningar för kulturutövande som kan användas av målgrupperna och därigenom öka möjligheten till delaktighet i kulturlivet är också angelägna.

8.6.9 Projekt som syftar till att främja etableringen på arbetsmarknaden

Arbete ger egen försörjning och stärker oberoendet och självkänslan, samtidigt som en hög sysselsättning utgör grunden för samhällets välfärd. Ungdomar och personer med funktionsnedsättning är grupper som generellt sett har svårare att ta sig in på arbetsmarknaden och som ofta drabbas först i en konjunkturedgång. Andelen arbetslösa är också betydligt större bland utrikes födda unga än bland inrikes födda unga. Det kan finnas olika orsaker till svårigheterna att ta sig in på arbetsmarknaden, men för personer med funktionsnedsättning har exempelvis var tredje person inom målgruppen känt sig diskriminerad i arbetslivet. Vid medelsfördelningen

ur Allmänna arvsfonden bör projekt som syftar till att motverka diskriminering i arbetslivet av personer med funktionsnedsättning prioriteras. Vidare bör projekt som syftar till att öka tillträdet till arbetsmarknaden för personer med funktionsnedsättning och ungdomar som löper särskilt hög risk för långtidsarbetslöshet, t.ex. gruppen unga som varken arbetar eller studerar, prioriteras. Det är också angeläget med stöd till projekt som tidigt ger barn och ungdomar, med eller utan funktionsnedsättning, kunskap om och erfarenhet av entreprenörskap och arbetslivet. Projekt som syftar till att främja etableringen på arbetsmarknaden som genomförs i samverkan med företag och relevanta branscher bör därför uppmärksammas särskilt.

8.6.10 Projekt som syftar till att stärka åtnjutandet av rättigheterna för personer med funktionsnedsättning

FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning syftar till att undanröja hinder för personer med funktionsnedsättning och att säkerställa att de, på samma villkor som andra, kan åtnjuta eller utöva alla mänskliga rättigheter och grundläggande friheter. Medel ur Allmänna arvsfonden kan användas för att bidra till att öka kännedomen om och tillämpningen av konventionen. Det kan handla om att hitta former för och vidareutveckla metoder och arbetssätt som ger kvinnor och män, flickor och pojkar med funktionsnedsättning möjlighet till självständighet och inflytande både över den egna vardagen och samhället i stort. Projekt som leder till uppfyllandet av det nationella målet för funktionshinderspolitiken utifrån principen om universell utformning, åtgärdande av befintliga brister i tillgängligheten, stöd och lösningar för individens självständighet och förebyggande och motverkande av diskriminering bör särskilt prioriteras.

8.6.11 Projekt som syftar till att öka delaktighet och tillgänglighet för äldre personer med funktionsnedsättningar

Den positiva utvecklingen som innebär att vi lever allt längre leder till att fler personer lever med åldersrelaterade sjukdomar och funktionsnedsättningar. Oavsett enskildas funktionsförmåga och ålder bör hinder för deras delaktighet i samhället rivas. Allt fler äldre personer har god kunskap och förmåga att kunna klara sig i det alltmer digitaliserade samhället. Fortfarande har dock många svårigheter att följa med i samhällets snabba förändring. De som inte längre deltar i arbetslivet blir inte heller lika delaktiga i den pågående digitaliseringen som de som i sitt arbete får stöd för att kunna använda nya digitala verktyg. Digitalisering och annan teknikutveckling sker snabbt och riskerar att lämna äldre personer med funktionsnedsättning efter eller utanför samhället. Projekt som riktar sig till äldre personer med funktionsnedsättning och som utvecklar metoder och åtgärder för ökad delaktighet och ökad tillgänglighet bör därför prioriteras.

8.6.12 Projekt som syftar till att stärka förutsättningarna för nyanländas mottagande och etablering

Skr. 2023/24:162

De civilsamhällesorganisationer som har fokus på verksamhet snarare än etnicitet har en viktig roll när det gäller att bidra till samhällets mottagande av nyanlända barn, unga och äldre. Föreningslivet, som bygger på ett aktivt och frivilligt deltagande, skapar i många fall goda förutsättningar för integration genom att organisationer stöder och inkluderar nyanlända i sin verksamhet. Det kan handla om generella insatser för en god start i Sverige såsom utbildningsinsatser, samhällsinformation, språkträning och etablerandet av sociala nätverk, eller mer specifik kunskap om exempelvis individuella fri- och rättigheter, psykisk ohälsa, hbtqi eller funktionsnedsättningar. Medel ur Allmänna arvsfonden kan bidra till att skapa bättre förutsättningar för att fler nyanlända ska lära sig svenska, komma in på arbetsmarknaden och bli delaktiga i samhället. Projekt som syftar till att stärka, stödja och öka förutsättningar för etablering i samhället för nyanlända inom målgrupperna bör därför prioriteras.

8.6.13 Projekt som syftar till att öka jämställdheten och jämlikheten

Kvinnor och män, flickor och pojkar inom målgrupperna för Allmänna arvsfonden ska ha samma möjligheter att forma samhället och sina egna liv. Det ska finnas en jämn fördelning av makt och inflytande samt en jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet. Ekonomisk jämställdhet ska råda och mäns våld mot kvinnor ska upphöra.

Det är angeläget att stödja projekt som ökar förutsättningarna för att flickor och pojkar, kvinnor och män inom målgrupperna ska kunna delta i samhället på samma villkor som andra och utvecklas utan att hindras av strukturer, fördomar och stereotypa föreställningar. På så sätt kan samhället och den enskilda människan nå sin fulla potential. Medel ur Allmänna arvsfonden kan bidra till att skapa arbetssätt och metoder för att öka jämställdheten och jämlikheten mellan flickor och pojkar, kvinnor och män inom målgrupperna.

8.6.14 Projekt som syftar till att stärka inflytandet för barn och unga

Varje barn som är i stånd att bilda sina egna åsikter har enligt artikel 12 i barnkonventionen rätt att fritt uttrycka dessa i alla frågor som rör honom eller henne, varvid barnets åsikter ska tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad. Enligt FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning ska medlemsstaterna säkerställa att barn med funktionsnedsättning ska utöva denna rättighet, erbjuds stöd anpassat till funktionsnedsättning och ålder. Barn ska därför ges förutsättningar att uttrycka sina åsikter genom olika uttrycksmedel i frågor som rör dem.

Artikel 12 i barnkonventionen innebär att även mycket små barn har rätt att uttrycka sina åsikter. Rättigheten innebär dock också att barnet inte ska tvingas att framföra sin åsikt om han eller hon inte vill det. För att barnet

Skr. 2023/24:162 eller den unge ska kunna vara delaktig krävs att han eller hon får information som är anpassad efter hans eller hennes individuella förutsättningar.

Det är angeläget att prioritera projekt som stärker förutsättningarna för barns och ungas inflytande och inkludering. Det gäller både i den egna vardagen och i samhället i stort.

Resultat- och balansräkning samt kassaflödesanalys

Skr. 2023/24:162
Bilaga 1

Resultaträkning

(tkr)	Not	2023	2022
Verksamhetens intäkter			
Tillfallna arv mm.	2	1 122 258	991 332
Aktieutdelningar	3	362 588	347 064
Övriga finansiella intäkter		30 970	2 317
Övriga intäkter		360	0
Summa verksamhetens intäkter		1 516 176	1 340 713
Verksamhetens kostnader			
Övriga externa kostnader	4	-99 669	-92 299
Personalkostnader	5	-102	-91
Övriga verksamhetskostnader	6	-31 092	-25 994
Summa verksamhetens kostnader		-130 863	-118 384
Verksamhetsresultat		1 385 313	1 222 329
Resultat från finansiella poster			
Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar	7	393 139	42 616
Ränteintäkter och liknande resultatposter	8	5 198	145 523
Summa finansiella intäkter		398 337	188 139
Räntekostnader och liknande resultatposter	9	-5	-151
Nedskrivningar/återföring av nedskrivningar		45 722	-52 098
Summa resultat från finansiella poster		45 717	-52 249
Resultat efter finansiella poster		1 829 367	1 358 219
Årets resultat		1 829 367	1 358 219

Balansräkning

(tkr)	Not	2023-12-31	2022-12-31
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
<u>Finansiella</u>			
<u>anläggningstillgångar</u>			
Andra långfristiga värdepappersinnehav	10, 11	9 592 796	8 474 657
Summa anläggningstillgångar		9 592 796	8 474 657
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Övriga fordringar		392	7 152
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	12	1 233 012	1 105 628
Kassa och bank			
Bank		125 090	224 774
Summa omsättningstillgångar		1 358 494	1 337 554
Summa tillgångar		10 961 290	9 812 211
Eget kapital och skulder			
Eget kapital	13		
Bundet eget kapital		5 589 745	5 169 983
Fritt eget kapital		4 717 783	4 032 030
Summa eget kapital		10 307 528	9 202 013
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		104	371
Skuld avseende beslutade, ej utbetalda bidrag		630 226	595 992
Övriga kortfristiga skulder		5	3 901
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	14	13 427	9 933
Summa kortfristiga skulder		643 762	610 198
Summa eget kapital och skulder		10 951 290	9 812 211

Kassaflödesanalys

Skr. 2023/24:162

Bilaga 1

(tkr)	Not	2023	2022
Den löpande verksamheten			
Årets resultat		1 829 367	1 358 219
<u>Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet</u>			
Återförda			
nedskrivningar/Nedskrivningar	10	-45 722	52 098
Beslutade bidrag	13	-718 935	-732 502
Återförda/Återbetalda bidrag	13	32 401	26 542
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av verksamhetskaptal		1 097 110	704 357
Förändring av verksamhetskaptalet			
Förändring av kortfristiga fordringar		-120 597	-136 013
Förändring av kortfristiga skulder		33 537	3 644
Förändring av eventalförpliktelser villkorade bidrag	15	-37 317	-55 027
Kassaflöde från den löpande verksamheten		-124 377	-187 395
Investeringsverksamheten			
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar		-1 770 171	-2 082 018
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar		697 754	1 584 064
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-1 072 417	-497 954
Årets kassaflöde		-99 684	19 008
Likvida medel vid årets början		224 774	205 766
Likvida medel vid årets slut		125 090	224 774

Kassaflödesanalysen upprättas enligt indirekt metod. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medfört in- eller utbetalningar. Som likvida medel klassificeras endast kassa- och banktillgodohavanden.

Noter

Belopp i tusental kronor där ej annat anges. Summeringsdifferenser kan förekomma p.g.a. avrundningar.

Not 1 Redovisningsprinciper

Allmänna upplysningar

Enligt 3 kap. 9 § i lagen (2021:401) om Allmänna arvsfonden ska Kammarkollegiet varje år till regeringen lämna en redovisning för förvaltningen av Allmänna arvsfonden som avser det senast avslutade räkenskapsåret. Enligt 4 kap. 10 § i förordningen (2021:403) om Allmänna arvsfonden ska redovisningen som föreskrivs i 3 kap. 9 § lagen om Allmänna arvsfonden även innefatta en balansräkning, en resultaträkning och noter upprättade i enlighet med årsredovisningslagen. Vid upprättandet av balansräkning, resultaträkning och noter ska Allmänna arvsfonden betraktas som en sådan stiftelse som tillgodoser sitt syfte genom att ur avkastningen lämna bidrag (avkastningsstiftelse).

Årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys och noter är upprättade i enlighet med årsredovisningslagen och BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Från och med kvartal 4 2022 dras förvaltningsavgifterna i NAV vilket utgör en lägre kostnad i bokföringen jämfört med föregående år.

Fondrabatt genereras i samband med att Allmänna arvsfonden får nya andelar som kompensation i och med en högre förvaltningsavgift. Detta har redovisats som en Övrig finansiell intäkt.

Från och med maj 2022 utger bankerna intäktsränta på inestående medel som redovisas i not 8.

Redovisningsprinciperna är oförändrade jämfört med föregående år.

Övriga resultat- och balansposter

Intäktsredovisning

Endast det inflöde av ekonomiska fördelar som Allmänna arvsfonden erhållit eller kommer att erhålla för egen räkning redovisas som intäkt.

Intäkter från arv redovisas i två steg. *Influtna arvsmedel* redovisas löpande till det verkliga värdet av vad som inbetalats till fonden. Detta kompletteras med att vid bokslutstillfället intäktsredovisa *erhållna arv i pågående ärenden*, det vill säga den samlade behållningen (tillgångar och skulder) i de ärenden där bouppteckning ägt rum men där medlen ännu ej betalats in till fonden. Det innebär att erhållna arv i pågående ärenden värderas enligt Skatteverkets anvisningar för bouppteckning.

Det finns flera omständigheter som kan inträffa mellan tidpunkt för bouppteckning och tidpunkt för inbetalning som innebär att tillgångarna i bouppteckningen inte tillfaller Allmänna arvsfonden. Det görs därför en individuell bedömning av erhållna arv i pågående ärenden. I de fall det till exempel inkommit ansökan om avstående, framkommit ett testamente eller en släktarvinge och arven bedöms som osäkra, tas de inte upp som

intäkt. Den individuella bedömningen görs på ärenden med bobehållning över 500 tusen kronor en gång per år i samband med bokslut.

Skr. 2023/24:162

Bilaga 1

Intäkter från metallåtervinning redovisas löpande till det verkliga värde som inbetalas till fonden. Vid bokslutstillfället redovisas en upplupen intäkt för metallåtervinning till det värde som huvudman för begravningsverksamheten uppger som utestående skuld till Allmänna arvsfonden.

Allmänna Arvsfonden har inga intäkter som klassificeras som bidrag

Finansiella anläggningstillgångar

Anskaffnings-/ inlösenvärdet för andelar i aktiekonsortierna och alternativa investeringsfonder är marknadsvärdet vid anskaffnings-/inlösentidpunkten. Anskaffnings- och inlösenvärdet för andelar i Räntekonsortiet och Företagsobligationskonsortiet är marknadsvärdet exklusive upplupen utdelning vid anskaffnings-/inlösentidpunkten.

Skulder och Eget kapital

Beviljade bidrag redovisas direkt mot eget kapital. Bidragen skuldförs i perioden för beslutet då samtliga villkor från mottagaren är uppfyllda. Den villkorade delen av de bidrag som beviljats under året förs om till eventalförpliktelse medan de beviljade bidrag från föregående år, som inte längre är villkorade, återförs till fritt eget kapital. De medel som inte har förbrukats i projekten läggs åter till fondens fria egna kapital.

Eget kapital delas in i bundet och fritt eget kapital. Bundet eget kapital utgörs av ursprungligt kapital samt ackumulerade kapitaliseringar, realisationsvinster/-förluster och nedskrivningar. Fritt eget kapital utgörs av balanserade vinstmedel och årets resultat justerat för omföringar till/från bundet eget kapital och eventalförpliktelser.

Disposition av årets resultat sker enligt följande. Den del av årets resultat som avser realisationsvinst/-förlust samt eventuella nedskrivningar /återföringar av nedskrivningar omförs mot bundet eget kapital. Resterande del av årets resultat redovisas som fritt eget kapital.

Not 2 Tillfallna arv m.m.

	2023	2022
Influtna arvsmedel	889 637	742 001
Erhållna arv i pågående ärenden	103 884	109 861
Metallåtervinning	128 737	139 470
Summa	1 122 258	991 332

Not 3 Utdelningar

	2023	2022
Utdelning Aktieindexkonsortiet Sverige	85 859	83 112
Utdelning Aktieindexkonsortiet Utland	104 333	104 434
Utdelning Aktieindexkonsortiet Äpplet	2 864	0
Utdelning Aktiekonsortiet Spiran	71 890	75 394
Utdelning Aktier	2 260	0

	2023	2022
Utdelning Fastighetsfonder	12 704	39 105
Utdelning Private Equity	-20	0
Utdelning Företagsobligationskonsortiet	32 940	20 136
Utdelning Företagsobligationskonsortiet FRN	31 865	10 938
Köpt/såld utdelning		
Företagsobligationskonsortiet FRN	289	-76
Utdelning Räntekonsortiet	16 720	11 634
Köpt/såld utdelning Räntekonsortiet	584	-515
Utdelningen Småbolagskonsortiet		
Kronan	0	2 598
Utdelning aktier och andelar	302	304
Summa	362 588	347 064

Not 4 Övriga externa kostnader

Kammarkollegiet	2023	2022
Kanslistöd åt Arvsfondsdelegationen	51 265	50 305
Bevakning av Allmänna arvsfondens rätt	25 724	24 120
Bevakning av återkrav projektmedel	135	204
Fondförvaltning, baserad på marknadsvärde	18 000	12 492
Ekonomiadministration, timtaxa	2 134	2 015
Management fee, alternativa investering	1 903	2 411
Summa	99 161	91 547
Övriga förvaltningskostnader	175	504
Revision	333	247
Summa	99 669	92 299

Not 5 Personal m.m.

	2023	2022
Arvode Arvsfondsdelegationen	82	70
Sociala avgifter	20	21
Summa	102	91
Styrelseledamöter		
Antal styrelseledamöter på balansdagen		
Kvinnor	5	6
Män	4	3
Totalt	9	9

Not 6 Övriga verksamhetskostnader

Skr. 2023/24:162

Bilaga 1

	2023	2022
Restituerade arvsmedel		
Testamente och bättre rätt	9	6 551
Avstående av arv	5 324	1 658
Dödsboförvaltning	24 877	15 644
Rättegångskostnader	175	1 413
Fastighetsskatt	707	707
Summa	31 092	25 973
Rättegångskostnader återkrav	0	21
Summa	31 092	25 994

Not 7 Resultat från övriga värdepapper och fordringar som är anläggningstillgångar

	2023	2022
Realisationsresultat Aktieindexkonsortiet Sverige	134 691	3 239
Realisationsresultat Aktieindexkonsortiet Utland	199 442	56 461
Realisationsresultat Aktieindexkonsortiet Äpplet	0	2 735
Realisationsresultat Aktiekonsortiet Spiran	59 051	8 469
Realisationsresultat Aktiekonsortiet Sverige	0	39 436
Realisationsresultat Aktieterminer	2 341	0
Realisationsresultat Fastighetsfonder	8 256	4 992
Realisationsresultat Private Equity	1 722	398
Realisationsresultat Företagsobligationskonsortiet	-907	-304
Realisationsresultat Företagsobligationskonsortiet FRN	-625	0
Realisationsresultat Räntekonsortiet	-21 675	-1 755
Valutakursdifferenser	10 842	-71 054
Summa	393 139	42 616

Not 8 Ränteintäkter och liknande resultatposter

	2023	2022
Ränteintäkter SEB	859	495
Ränteintäkter bank	4 339	737
Realisationsresultat Aktieterminer*	0	144 291
Summa	5 198	145 523

* Flyttad till Not 7 år 2023

Not 9 Räntekostnader och liknade resultatposter

	2023	2022
Räntekostnad	-5	-151
Summa	-5	-151

Not 10 Andra långfristiga värdepappersinnehav

	2023-12-31	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärde	8 583 511	8 085 557
Årets förvärv	1 770 171	2 082 018
Årets försäljningar	-697 754	-1 584 064
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	9 655 928	8 583 511
Ingående ackumulerade nedskrivningar	-108 854	-56 756
Återförda nedskrivningar/nedskrivningar*	45 722	-52 098
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-63 132	-108 854
*Stor nedskrivning för att spegla marknadsvärdet i Räntekonsortiet på bokslutsdagen		
Summa långfristiga värdepappersinnehav	9 592 796	8 474 657

Not 11 Värdepappersinnehav

	Anskaffnings- värde	Bokfört värde	Marknads- värde
Andelar i			
Aktieindexkonsortiet			
Sverige	1 568 426	1 568 426	2 726 250
Andelar i			
Aktieindexkonsortiet			
Utland	1 200 742	1 200 742	2 838 027
Andelar i			
Aktiekonsortiet Äpplet	69 568	69 568	88 668
Andelar i			
Aktiekonsortiet Spiran	1 295 231	1 295 231	2 491 295
Andelar i Aktier	467 416	467 416	523 373
Andelar i			
Fastighetsfonder*	1 745 940	1 745 940	2 050 040
Andelar i Private Equity	328 867	328 867	419 420
Andelar i			
Företagsobligationskonsortiet	1 367 225	1 367 225	1 341 740
Andelar i			
Företagsobligationskonsortiet FRN	718 907	718 907	706 365

	Anskaffnings- värde	Bokfört värde	Marknads- värde
Andelar i Räntekonsortiet	893 606	830 475	830 475
Belopp vid årets utgång	9 655 928	9 592 769	14 015 651

*Marknadsvärde fastställs tidigast under mars 2024.

Not 12 Upplupna intäkter*

	2023	2022
Erhållna arv i pågående ärenden	1 165 512	1 061 628
Metallåtervinning	67 500	44 000
Summa	1 233 012	1 105 628

*I not 1 beskrivs redovisningsprinciper för erhållna arv i pågående ärende och upplupen intäkt för metallåtervinning under rubrik Intäktsredovisning

Not 13 Förändring av eget kapital

	Bundet eget kapital	Fritt eget kapital	Summa eget kapital
Eget kapital 2022-12-31	5 169 983	4 032 030	9 202 013
Under året beslutade bidrag	-	-718 935	-718 935
Eventualförpliktelser villkorade beslutade bidrag	-	467 278	467 278
Återföring föregående års eventualförpliktelser villkorade beslutade bidrag	-	-504 596	-504 596
Återförda ej förbrukade bidrag	-	24 753	24 753
Återbetalda ej utnyttjade bidrag	-	7 647	7 647
Omföring återföring nedskrivning	45 722	-45 722	-
Omföring av realisationsvinster	374 040	-374 040	-
Årets resultat	-	1 829 367	1 829 367
Eget kapital 2023-12-31	5 589 745	4 717 783	10 307 528

Not 14 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2023-12-31	2022-12-31
Kanslistöd åt Arvsfondsdelegationen	5 452	5 881
Bevakning av Allmänna arvsfondens rätt	2 650	2 461
Bevakning av återkrav av projektmedel	0	17
Fondförvaltningsavgift	4 500	641
Ekonomiadministration	485	404
Revision	240	230
Beslut avstående arv	100	300

	2023-12-31	2022-12-31
Summa	13 427	9 933

Not 15 Ställda säkerheter, eventalförpliktelser och eventaltillgångar

	2023-12-31	2022-12-31
Ställda säkerheter		
SEB, säkerhetskonto terminer	10 550	20 415
Summa	10 550	20 415
Eventalförpliktelser		
Villkorade beslutade bidrag	467 278	504 596
Avstående inbetalda arv	63 263	30 166
Återbetalda medel rättstvist	1 732	0
Valutatermin EUR 31 Mars 2024	517 074	-
Valutatermin USD 28 Feb 2023	-	102 150
Valutatermin USD 28 Feb 2023	-	-91 863
Valutatermin USD 28 Feb 2023	-	249 920
Valutatermin USD 31 Mars 2024	229 942	-
Summa	1 279 289	1 296 459
Summa ställda säkerheter och eventalförpliktelser	1 289 839	1 316 874
Eventaltillgångar		
Fordringar under bevakning	1 998	1 879
Summa	1 998	1 879
Summa eventaltillgångar	1 998	1 879

Tilldelade medel per organisation 2023

Skr. 2023/24:162

Bilaga 2

Funktionshindersorganisation	Antal bifallsbeslut	Beviljat belopp (kr)
Afasiförbundet i Sverige	1	3 655 440
Afasiföreningen i Stockholms län	1	1 403 250
Arbetskamraterna	1	1 057 832
Attention Göteborg	1	1 168 914
Attention Stockholms stad	1	1 483 124
Autism Stockholms län	3	3 256 747
Autism Östergötland	1	701 624
Bara Vanlig Hälsa	1	1 089 260
DHR	1	2 118 644
Forum Skill	1	2 162 188
Funktionsrätt Sverige	2	6 613 146
Funktionsrätt Västra Götaland	1	1 605 900
Funktionsrätt Östergötland	1	2 690 866
Föreningen Furuboda	1	1 550 523
Hjärnskadeförbundet Hjärnkraft	2	4 749 578
Hörselskadades Riksförbund	1	2 072 540
Jönköpings Läns Dövas och Teckenspråkigas Förbund	1	3 246 590
Lunds Fontänhus	1	1 851 408
Länsföreningen FUB i Uppsala län	1	3 138 060
Mind	2	7 135 970
MyRight - Empowers people with disabilities	1	1 301 504
Nationell kvinnojour och stöd på teckenspråk	1	2 786 914
Nationell Samverkan för Psykisk Hälsa	2	4 706 780
NSPH Stockholms län	1	2 061 263
Parkinsonförening Norrort	1	277 252
Personskadeförbundet RTP	1	1 033 325
Reacta	1	2 049 035
RG Aktiv Rehabilitering	1	2 293 552
Riksförbundet Attention	3	8 546 682
Riksförbundet Cystisk Fibros	1	1 146 950
Riksförbundet DHB	1	2 197 250
Riksförbundet FUB	1	2 169 728
Riksförbundet för Social och Mental Hälsa	1	2 029 719
Riksförbundet HOBS - Hälsa oberoende av storlek	1	2 733 968
Riksförbundet Huntingtons sjukdom	1	2 617 175
RHS		
Riksförbundet Sällsynta diagnoser	1	2 210 432

Funktionshindersorganisation	Antal bifallsbeslut	Beviljat belopp (kr)
Riksorganisationen Unga Med Synnedsättning	1	1 409 120
Rörelsefolkhögskolornas intresseorganisation/RIO	1	2 539 731
Stamningsförbundet	1	1 051 981
Svenska Downföreningen	2	4 065 750
Sveriges Dövas Riksförbund	3	7 018 937
Tala om tystnad - Föreningen för selektiv mutism	1	2 020 285
Teckenpedagogerna	1	2 250 480
	54	113 269 417

Idrottsförening	Antal bifallsbeslut	Beviljat belopp (kr)
Aspen Vi Unga, Björka Smådjurstall	1	5 015 000
Bangolfklubben MGK 49 Nyköping	1	4 161 000
Belganet-Hallabro IF	1	302 000
Borås Skidlöparklubb	1	6 015 000
Braås Golf	1	4 109 000
Brunflo IF	1	3 256 000
Cykelklubben Sävast	1	4 387 000
Dannike Idrottsklubb	1	261 000
Engelholms BMX Klubb	1	5 952 000
Eslövs Idrottsförening	1	239 000
Football Club Bellevue	2	1 823 612
Fornåsa IF	1	2 046 000
Forserums Idrottsförening	1	6 015 000
Friluftsförbundet i Norrtälje	1	6 015 000
Föreningen Bryggeriet	1	735 657
Föreningen Idrott för Handikappade	1	5 015 000
Föreningen Sätters Udda Sporter	1	6 015 000
Föreningen Örebro Skateboard	1	903 746
Gränna-Bygdens orienteringsklubb	1	915 000
Gäddeholm Stigcyklister	1	540 000
Hinton Golf Club	1	1 716 024
Hittarps idrottsklubb	1	1 341 663
HJS-Vansbro OK	1	1 373 000
Hova Idrottsförening	1	5 015 000
Häggenås Sportklubb	1	6 015 000
Idrottsföreningen För Alla Handikappade	1	1 211 756
Idrottsföreningen Kamraterna Umeå	1	701 552
IF Hudik Alpin	1	4 774 000
IFK Holmsund	1	1 129 300
IK Uppsala Fotboll	1	811 037

Idrottsförening	Antal bifallsbeslut	Beviljat belopp (kr)
Jönköpings Segelsällskap	1	1 399 000
Kramfors Motorsportklubb	1	975 400
Kristianstads damfotbollsförening	1	1 748 042
Liatorps Jakttskytteklubb (LJSK)	1	244 000
Linköping Parasportförening	1	0
Lunnarps Bollklubb	1	772 000
Långhems Idrottsförening	1	5 015 000
Löparakademin	1	2 314 017
Marma Sportklubb	1	5 574 000
Mjölby Bågskyttesällskap	1	4 652 000
Mälarhöjdens IK Fotboll	1	577 781
Mörbylånga Gymnastik och Idrottsförening	1	6 015 000
Nacka HI (Handikappidrott)	1	2 224 299
Narva Boxningsklubb	1	1 197 491
Norrbottens Fotbollsförbund	1	1 919 852
Norrby Jakt o Sportskytteklubb	1	3 543 000
Norrbärke Skidklubb Alpin	1	5 015 000
Nätra GIF	1	1 228 000
Offerdals SK	1	1 855 000
Parasport Jämtland-Härjedalen	1	2 414 664
Pingvin Rugby Club	1	5 284 000
Real Fighter Sällskap	1	1 025 555
Rehns Bandyklubb	1	1 000 896
Skellefteå Bangolfklubb	1	5 015 000
Skogs IF	1	305 000
Skolidrottsförbundet i Skåne	1	2 712 662
Skånes Basketbollförbund	1	2 480 446
Skärhamns Idrottsklubb	1	1 808 000
Stockholms Paddlarklubb	1	5 292 000
Spårvägens Bordtennisklubb	1	1 589 108
Stora Ekeby Ridklubb	1	4 083 000
Surahammars Golfklubb	1	602 000
Svenska handbollförbundet	1	2 301 631
Svenska Parasportförbundet och Sveriges Paralympiska Kommitté	1	2 513 760
Svenska Triathlonförbundet	1	2 373 480
Svärdsjö Skid och Orienteringsklubb	1	4 081 000
Sälens Idrottsförening	1	6 015 000
Särö Golf Club	1	715 000
Team Thorengruppen Ungdom SK	2	1 467 307
Timrå Golfklubb	1	1 390 000
Tranås Cykelklubb	1	1 767 000
Uddevalla Golfklubb	1	1 286 000

Skr. 2023/24:162
Bilaga 2

Idrottsförening	Antal bifallsbeslut	Beviljat belopp (kr)
Ullfors Idrottsklubb	1	213 000
Valfjällets Slalomklubb	1	1 619 000
Vara-Bjertorp Golfklubb	1	5 015 000
Varbergs Förenade Surfare	1	5 015 000
Vinslövs Idrottsförening	1	5 015 000
Värnamo Gymnastik Klubb	1	5 526 000
Wermdö Parkour & Gymnastik Förening	1	2 840 110
Åseda IF	1	5 015 000
Åsele Idrottsklubb	1	5 015 000
Örebro Fältrittklubb	1	1 060 000
Örestads golfklubb	1	3 624 000
Örnsköldsviks Skidskytteförening	1	5 015 000
	86	236 572 848

Kulturförening	Antal bifallsbeslut	Beviljat belopp (kr)
ARNA	3	478 101
Arts & Hearts	1	3 050 113
Bräcke Folkets Hus upa	1	696 157
Centrum för urban konst	1	2 149 717
DramaMera	2	943 952
Drömmarnas hus Ekonomisk förening	1	1 708 484
Eksjö kommuns Slöjdförening	1	748 000
Emma Ricklunds stiftelse	1	938 184
Föreningen Adolf Fredriks musikklasser	1	2 102 600
Föreningen Artikel 31	1	3 068 212
Föreningen Folkets Bio	1	1 319 481
Ideella Föreningen Karavan med firma Karavan	1	1 537 294
Konstfrämjandet Bergslagen	2	3 215 607
Kultur och Kvalitet	1	2 483 048
Kulturskolan i Rimbo, ekonomisk förening	1	2 229 906
Livet Bitch! Scenkonst	1	2 835 849
Professor Apa	1	0*
Riksföreningen Svenska Gospelverkstaden	1	2 338 381
Stiftelsen K.A. Almgren sidenväveri & museum	1	774 640
Stiftelsen Konsthall Tornedalen	1	4 012 000
Sveriges Kulturskoleråd	2	4 999 239
Sveriges Orkesterförbund	1	2 199 701
Turning Tables Sweden	1	2 843 177
Xclusive Idrott & Kulturförening	1	1 861 244

Kulturförening**Antal bifallsbeslut** **Beviljat belopp (kr)**
29 **48 533 087**Skr. 2023/24:162
Bilaga 2**Offentlig huvudman****Antal bifallsbeslut** **Beviljat belopp (kr)**
Göteborgs Stad Funktionsstöd 1 1 877 783
Halmstad kommun 1 1 896 852
Helsingborgs stad 2 1 039 974
Hälsinglands Utbildningsförbund 1 1 181 440
Region Stockholm 3 7 122 936
Region Västmanland 1 808 919
Stockholms stad 1 303 390
Sölvesborgs kommun 1 0
Västra Götalandsregionen 1 2 397 985
12 **16 629 279****Organisation bildad på etnisk grund****Antal bifallsbeslut** **Beviljat belopp (kr)**
Somalilands Förening i Malmö 2 2 210 177
2 **2 210 177****Social organisation**Acting4change 1 1 896 526
Allas lika värde föreningen 1 1 205 639
Awesome people 1 1 096 909
Brottsofferjouren Sverige 1 2 603 363
Byrån mot diskriminering i Östergötland 1 2 032 880
Fair Action 2 3 317 999
Göteborgs Räddningsmission 1 1 042 883
Käpplunda-Skövde Blåbandsförening 1 1 383 900
LajvVerkstaden Sverige Ekonomisk Förening 2 1 095 373
Mackens Vänner 1 2 067 600
Posithiva Gruppen 1 1 896 107
Rädda Barnens Riksförbund 4 13 886 501
Rädda Barnens Ungdomsförbund 1 1 628 460
Svenska med baby 1 2 410 441
Spånga Blåbandsförening 1 2 422 802
Tallåsens Byalag 1 3 694 000
Träsk - Övered - Ry byförening 1 580 000
Unga själar, ideell förening 1 1 359 152
Verdandi 1 2 357 961
24 **47 978 496****Stiftelse****Antal bifallsbeslut** **Beviljat belopp (kr)**
Insamlingsstiftelsen Rapatac 1 1 216 222

Stiftelse	Antal bifallsbeslut	Beviljat belopp (kr)
Moomsteatern	1	1 888 174
Reach for Change	1	1 629 254
Stiftelsen Botildenborg	1	2 409 335
Stiftelsen Bräcke Diakoni	1	2 791 473
Stiftelsen ChildX	1	968 083
Stiftelsen Fryshuset	4	6 746 087
Stiftelsen Göteborgs kyrkliga stadsmission	1	1 430 551
Stiftelsen Hälsinglands museum	1	1 748 575
Stiftelsen Institutet för Independent Living	1	2 658 408
Stiftelsen Johannesdalsinitiativet	1	2 213 424
Stiftelsen Nordens Ark	1	796 713
Stiftelsen Näskottshallen	1	5 015 000
Stiftelsen Spinalis	1	1 219 186
	17	32 730 485

Studieförbund	Antal bifallsbeslut	Beviljat belopp (kr)
ABF FyrBoDal	1	1 053 720
ABF Halland	1	1 400 772
ABF MittSkåne	4	3 840 535
ABF Södra Småland	3	4 541 137
ABF Sörmland	1	2 193 276
ABF Värmland	1	1 300 346
Folkuniversitetet, Stiftelsen Kursverksamheten vid Lunds universitet	1	2 785 015
Kulturens Bildningsverksamhet	1	0*
Sensus studieförbund region Skåne- Blekinge	2	4 161 752
Sensus Studieförbund Stockholm - Gotland	1	2 064 736
Studieförbundet Uppsala Västmanland	2	3 476 389
Studieförbundet Östergötland	1	2 581 491
Studieförbundet Vuxenskolan i Stockholm	1	2 164 501
Studieförbundet Vuxenskolan Jönköpings län	1	1 585 271
Studieförbundet Vuxenskolan Värmland	1	1 609 030
Studieförbundet Vuxenskolan Väst	1	1 557 911
Studieförbundet Vuxenskolan Västra Götaland	3	6 294 897

Trossamfund

Bureå församling	1	1 978 910
Solna församling	1	1 455 210
	2	3 434 120

Ungdomsorganisation

Drivkraft Malmö Ideell Förening	1	1 205 985
Elevernas riksförbund	1	924 240
Flamman Socialt förebyggande centrum	3	11 841 274
FreeZone Sweden	1	1 333 351
Föreningen KFUK-KFUM i Ystad	1	1 863 276
KFUM Infinite	1	1 653 647
KFUM-KFUK Central	1	1 746 623
Kompis Sverige	1	1 273 926
Kosmosklubben Stockholm	1	1 413 106
Landsrådet för Sveriges barn- och ungdomsorganisationer	1	2 716 800
Malmö mot Diskriminering	1	3 399 599
Motivationslyftet by Star for Life	1	1 016 977
Rewilding Sweden	1	1 597 379
Right by me	1	2 316 425
Riksförbundet Sveriges 4H	1	1 741 188
Rise - Riksföreningen mot incest och andra sexuella övergrepp i barndomen	1	1 655 940
Scouterna	1	2 412 923
Svenska Settlementförbundet	1	1 897 020
Sveriges ungdomsråd	1	2 771 420
Södra Skånes Scoutdistrikt av Scouterna	1	939 000
Tamam	1	1 652 330
Together Against Diabetes	2	1 622 607
Unga Örnar Moskosel	1	1 076 000
	26	50 071 036

Äldreorganisation

Pensionärernas riksorganisation	1	1 293 201
PRO Pajala	1	510 000
PRO Västmanland	1	1 095 063
PRO Uppsala län	1	2 120 559
Ryssby SPF	1	692 000
SPF Seniorerna	1	1 795 536

SPF Seniorerna Sörbygden	1	818 000
SPF Seniorerna Sörmalandsdistriktet	1	703 770
Sveriges Kommunalpensionärs förbund avd 41	1	1 083 540
	9	10 111 669

Övrig organisation	Antal bifallsbeslut	Beviljat belopp (kr)
Alvesta Motorklubb	1	1 695 671
Amanah	1	2 852 824
Barkeryds Hembygdsförening	1	413 000
Berga Hembygdsförening Lagan	1	1 465 000
BLING	1	2 175 326
Bokenäs Bygdegårdsförening	1	2 876 000
Buff Sverige	2	2 631 332
BUNT, Barn Upptäcker Naturvetenskap och Teknik	1	1 839 878
Changers Hub	1	2 093 466
Coompanion Göteborgsregionen ekonomisk förening	2	2 179 720
Demokratipiloterna	1	1 729 704
Den ideella föreningen Intize	2	1 384 206
ECPAT Sverige	1	3 670 879
Egnahemsfabriken Tjörn	1	1 966 973
Ensamkommandes förbund	1	1 498 707
Falkenbergs Fontänhus Vänner	1	1 472 430
Fritidsbanken Sverige ideell förening	1	2 780 250
Föreningen Röjsmohallen i Järpen	1	4 110 000
Föreningen SHEDO	1	930 860
Föreningen Tidigt Föräldrastöd	1	1 831 654
Föreningen Urkraft	1	1 836 726
Föreningsalliansen Bollnäs	2	2 360 364
Göteborgs Föreningscenter	1	1 447 712
Hallaryds Sockenråd	1	1 239 000
Handöls Byalag	1	1 376 000
Hangool Foundation	1	1 161 246
Here 4U	2	2 131 560
Hero Of The Talk Sweden	1	974 800
Hushållningsällskapet Västra	1	2 168 498
Internationella Kvinnoföreningen i Malmö	1	1 972 384
Internationella vänner	1	1 256 239
Jämlikt.nu	1	3 081 200
Klimataktion Stockholm	1	427 493
Kungl. Musikaliska Akademien	1	2 816 177
Kungshaga 4H	1	1 487 000

LARM	3	3 693 067
Lekfrämjandet IPA Sweden	1	1 585 197
Lesbisk Makt	1	2 437 971
Locker Room Talk	1	2 501 440
Läsa för Livet	1	774 702
Maktsalongen	1	2 482 319
MiM Kunskapscentrum	1	2 159 679
MOD - Mer Organdonation	1	1 296 917
Muskö Bygdegård Ek. för.	1	2 522 000
Män för Jämställdhet	2	7 144 260
Naturskyddsföreningen i Mora	1	1 127 928
Norrbärke Hembygdsförening	1	5 015 000
Piteå Motorsällskap	1	877 000
Porrfri Barndom	1	2 761 277
RFSL Stockholm	1	2 116 628
RFSU Stockholm	1	2 778 593
Röstånga Tillsammans	1	1 940 641
Samhällsföreningen Amnehärad Södra Råda	1	734 000
Skog Hembygds- & Intresseförening	1	1 968 000
Stockholms Schackförbund	2	1 034 564
Stöckebygdens utveckling ekonomisk förening	2	2 491 390
Suicide Zero	1	3 335 900
Svenska FN-förbundet	1	1 775 944
Avdelningen för lokalt engagemang		
Svenska Freds- och Skiljedomsföreningen	1	1 996 538
Svenska Service- och signalhundsförbundet (SoS)	1	1 973 795
Sverok	2	4 052 066
Sätt färg på Göteborg ekonomisk förening	1	2 009 500
Tollar ö Seiel	1	332 000
Transammans - förbundet för transpersoner och närstående	2	4 354 823
Treskabinoll Sverige	1	2 185 285
Unga innovatörer	1	1 287 404
UNICEF Sverige	1	2 870 027
Vattenverkstaden ekonomisk förening	1	2 057 700
Vilhelmina Folkets Hus förening u.p.a.	1	1 161 899
Vojmådalens Vänner	1	749 000
Vägen ut! - kooperativens intresseförening	2	2 841 511
Växtväcket Malmö ideell Förening	1	1 630 401
Yeshin Norbu	1	2 131 983

Skr. 2023/24:162
Bilaga 2

Skr. 2023/24:162	Yoga för alla Sverige	1	551 671
Bilaga 2	Ätbart	1	2 419 580
	Österängs Bygdegårdsförening	1	2 227 000
		89	158 720 879

Totalt		376	762 872 272
---------------	--	------------	--------------------

*Arvsfondsdelegationens kanslistöd har godkänt att organisationen får använda kvarvarande medel i det pågående projektet i 7 – 12 månader efter planerat projektslut. Inga extra projektmedel har dock tillförts projektet.

Redovisning av slutredovisade projekt som har granskats 2023 och vars verksamheter har överlevt (kategori 3)

I bilagan redovisas projekt vars verksamheter, aktiviteter, metoder och/eller arbetssätt på ett tydligt sätt har levt vidare efter projektslut (kategori 3). För att tillhöra denna kategori behöver resultat från projekten, till exempel metoder och arbetssätt, fortsatt tydligt användas av målgruppen, andra aktörer, verksamheter eller organisationer, och därmed vara till nytta för målgruppen efter projektslut.

Bedömningen av överlevnad baseras dels på en granskning av projektens slutredovisningar, dels på en särskild uppföljning av de slutredovisade projekten. Den särskilda uppföljningen sker efter det att slutredovisningarna har godkänts och görs genom att stödmottagande organisationer får besvara en enkät. Arvsfondsdelegationens bedömning av överlevnaden baseras på de uppgifter som stödmottagande organisationer lämnat i sina enkätsvar. Viktigt att uppmärksamma är att bedömningen av överlevnad är en nulägesbild vid tiden för den särskilda uppföljningen. Förändringar av överlevnaden kan därmed ha skett i enskilda projekt efter det att Arvsfondsdelegationen gjort sin bedömning. Det är också viktigt att notera att delegationens bedömning av överlevnad kan skilja sig åt från den bedömning som stödmottagande organisationer själva gör när de svarar på den enkät som ligger till grund för den särskilda uppföljningen.

De 64 projekten redovisas utan någon inbördes rangordning.

1 Astrid Lindgrens Barnsjukhus: Barn på sjukhuswebben

Projektets syfte var att utveckla en gemensam informationsportal om hälso- och sjukvård för barn och ungdomar. Genom informationsportalen skulle målgruppen få möjlighet till förberedelse, förståelse och lärande samt tillfälle att bearbeta sina upplevelser och erfarenheter vid kontakt med hälso- och sjukvård. *Projektet ledde till* framtagandet av en informationsportal, MediPrep, som barn och ungdomar var med och utvecklade. Målgruppen deltog också genom att medverka i filmer och podcasts, samt genom att filma, klippa och välja musik till produktionerna. MediPrep är utformad som en paraplysjajt där olika aktörers budskap och material har sammanlänkats, en del material är nyproducerat, annat är information eller material som länkas från olika samarbetsorganisationer. Den ideella föreningen MediPrep bildades under projekttiden för att förvalta informationsportalen. *Efter att projektet avslutats och finansieringen från Arvsfonden upphört* har informationsportalen MediPrep levt vidare och har fått stor spridning. MediPrep används i hela landet för att förbereda barn och ungdomar inför kontakt med hälso- och sjukvård.

2 **Föreningen Tidigt Föräldrastöd: Starka mammor – en nyckel till integration**

Projektets syfte var att med hjälp av kulturtolkar ge stöd och information till nyanlända föräldrar, särskilt till mammor. Detta för att de ska känna sig tryggare i sin roll som föräldrar och därmed bli bättre integrerade i samhället. Målgruppen var föräldrar med barn i åldern 0–5 år. *Projektet ledde till* att föreningen tog fram föräldraskapsutbildningen ”Förälder i nytt land” på fyra olika språk (dari, tigrinja, arabiska och somaliska). Under projekttiden genomfördes 18 utbildningar med drygt 180 deltagare. Föräldrar som genomgick föräldrautbildningarna uppgav att de kände en ökad trygghet i föräldrarollen. Enligt projektet ökade viljan hos föräldrar att söka stöd hos socialtjänsten. Projektet tog också fram en basutbildning för kulturtolkar, som ett trettiotal personer gick. Under projekttiden togs även en metodhandbok fram som beskriver hur myndighetspersoner kan öka tilliten och förbättra kommunikationen med hjälp av kulturtolkar. *Efter att projektet avslutats och finansieringen från Arvsfonden upphört* tecknade föreningen ett tvåårigt så kallat IOP-avtal (Idéburet Offentligt Partnerskap) med Socialnämnd Nordost i Göteborg. De arbetssätt och metoder som utvecklades under projektet har levt vidare och utvecklats. Föreningens kulturtolkar har bland annat hållit i flera föräldraskapsstödskurser i samarbete med Integrationscentrum och anställda på familjecentraler och öppna förskolor i Nordost. Föreningen har även anordnat träffar för föräldrar med socialsekreterare, förskola, skola och polis. Man har även ett utvidgat samarbete med öppen förskola och förskola för att öka antalet barn i förskolan, särskilt i åldrarna 3–5 år samt för att motivera föräldrar att komma till öppen förskola. Kulturtolksutbildningen som föreningen tog fram erbjuder kulturtolkar/brobyggare i andra kommuner i landet cirka en gång per termin. Metodhandboken har föreningen spridit i samband med studiebesök, utbildningar och kontakter med myndigheter.

3 **Nationell Samverkan för Psykisk Hälsa (NSPH): Åldras och må bra**

Projektets syfte var att utveckla och systematisera metoder och arbetssätt för att stärka äldre personers psykiska hälsa, motverka stigmatisering och bidra till öppenhet kring psykisk ohälsa bland äldre. Det skulle man göra genom uppsökande arbete för att motivera äldre personer att medverka i samtal om psykisk hälsa och genom att skapa ett forum där äldre kunde uppleva gemenskap, göra sin röst hörd och bli mer delaktiga i utformningen av vård och omsorg. *Projektet ledde till* kunskapsspridning om äldres psykiska ohälsa genom lokala, regionala och nationella aktiviteter riktade till äldre och till professionen. Resultaten presenterades i rapporten "Se mig hela livet!", i fakta- och arbetsboken "Strategier för att åldras och må bra" och i filmserien "Två generationer pratar om psykisk ohälsa". Under projekttiden tog föreningen också fram bland annat en samtalsövning med tillhörande material och en inspelad introduktionskurs om åldrande och psykisk ohälsa. Projektet spred även erfarenheter och kunskap till offentliga aktörer i Sörmland och till den lokala brukarrörelsen. Vidare genomförde projektet en slutkonferens som spelades in och gjordes tillgänglig i föreningens kanaler. Material från projektet gjordes tillgängligt på föreningens webbplats. *Efter att projektet*

avslutats och finansieringen från Arvsfonden upphört finns materialet som togs fram i projektet fortsatt tillgänglig på NSPH:s webbplats att ladda ner eller beställa gratis. Rapporten som togs fram i projektet används frekvent i NSPH:s intressepolitiska arbete. Introduktionsutbildningen förvaltas av föreningen Hjärnkoll. Samtalsövningen har spridits och används på olika platser i landet och boken "Åldras och må bra" har haft stor efterfrågan. Kunskap och erfarenheter från projektet har fortsatt att spridas av föreningen till olika aktörer.

4 Bris: Trygg på natten – ett förstärkt stöd till barn

Projektets syfte var att kunna erbjuda ytterligare stöd till barn och unga i utsatta situationer genom att etablera en nationell stömlinje som är öppen även nattetid. Metoden inom nattjouren består av samtal via chatt och telefon. De kuratorer som svarar på inkommande samtal har ett tätt samarbete med myndighetsfunktioner som polis, socialtjänst och SOS Alarm. Aktiviteterna för att kunna genomföra detta arbete består av kartläggning kring metod, bemanning, kompetensbehov och expertgrupp med barn samt samverkan med andra stödlinjer. *Projektet ledde till* att Sveriges nationella stömlinje för barn och unga även är öppen på natten och erbjuder barn och unga stöd dygnet runt genom chatt- och telefonjour som bemannas av kuratorer. *Efter att projektet avslutats och finansieringen från Arvsfonden upphört* har Bris nationella stömlinje för barn fortsatt vara dygnet runt som en del av Bris ordinarie verksamhet.

5 Sensus Stockholm-Gotland: Bland kakor och moln

Projektets syfte var att äldre personer med intellektuella eller neuropsykiatriska funktionsnedsättningar boende i Stockholms län skulle få lära sig att använda digitala hjälpmedel som stöd i vardagen. *Projektet ledde till* nya erfarenheter och mer detaljerad kunskap om hur behoven ser ut hos målgruppen. Projektet tog fram självstudiematerial som spreds i LSS-verksamheter. Projektet bidrog också till att bygga upp LSS-personalens IT-kunnande och målgruppens IT-självförtroende för att våga pröva sig fram och bemästra nya appar. *Efter att projektet avslutats och finansieringen från Arvsfonden upphört* har metoder att genomföra kurser för personer med intellektuell funktionsnedsättning levt vidare. Studieförbundet anordnar kurser för målgruppen och använder också metodiken i andra projekt och för andra målgrupper, till exempel utlandsfödda.

6 Riksföreningen äldres hälsa: Hälsoprojektet – för och av äldre

Projektets syfte var att öka livskvalitén och minska social isolering, ensamhet och depression hos äldre. Detta genom att ta fram metoder och arbetssätt som skulle användas på äldreboenden, i dagverksamheter och inom hemtjänst. *Projektet ledde till* att material, studiecirkelupplägg och föreläsningssupplägg samt utbildnings- och informationsfilmer togs fram. Under projekttiden utbildades tjugo cirkelledare. *Efter att projektet avslutats och finansieringen från Arvsfonden upphört* har materialet spridits och kan beställas kostnadsfritt från föreningens hemsida. Cirka sjuttio cirkelledare har hittills utbildats och föreläsningar har genomförts.

7 **Halmstads kommun, Kulturförvaltningen, Dramalogen: Kulturhus mot psykisk ohälsa**

Projektets syfte var att vuxna personer med psykisk ohälsa skulle få utveckla sina kreativa förmågor utifrån intressen och förutsättningar. *Projektet ledde till* ett kulturhus med aktiviteter som musik, teater, konst, film, foto, keramik, dans och yoga. En stor del av projekttiden var det restriktioner på grund av coronapandemin. Under den tiden fick projektet ställa om verksamheten. Under projekttiden fanns det flera olika grupper, däribland en skrivargrupp, musikgrupp/RiffClub, en konstgrupp och en psykoterapigrupp. *Efter att projektet avslutats och finansieringen från Arvsfonden upphört* har verksamheten levt vidare genom att Dramalogen blivit en egen förening med ett fast anslag årligen. En del av detta anslag har använts för att kunna fortsätta med verksamhet för människor med psykisk ohälsa och människor som är ofrivilligt ensamma. Aktiviteter som fortsatt är skapande med lera och RiffClub som leds av deltagarna och där föreningen tillhandahåller instrument och noter. Verksamheten har även utvecklats efter projektslut, bland annat genom Radiokakan som främst vänder sig till äldre personer som har svårt att använda sig av digitala verktyg. Programmet sänds i närradion samt finns som podd.

8 **Barkarö SK: Flickinitiativet**

Projektets syfte var att skapa bättre förutsättningar för flickor att ingå i fotbolls- och föreningsgemenskap och på ett nytt sätt bygga broar mellan förorterna Barkarö och Bäckby i Västerås. Ett annat syfte var att främja förståelse för olika kulturer och främja integration. Målgruppen var flickor i åldern 6–15 år, som tidigare av olika skäl inte fått chansen att spela fotboll, samt flickor tidigare aktiva inom fotbollen. *Projektet ledde till* att fler flickor i Bäckby fick möjlighet att träna och spela fotboll. Flickor från såväl Barkarö som Bäckby utbildades till ledare och genomförde aktiviteter i Bäckby. Projektet skapade en utbildningsmodell och höll i lovsolor. *Efter att projektet avslutats och finansieringen från Arvsfonden upphört* har Barkarö SK samt Bäckby United fortsatt bedriva Flickinitiativets ledarutbildningsmodell för unga ledare. Även Flickinitiativets lovsolor för tjejer i socioekonomiskt utsatta områden har fortsatt. Ledarutbildningsmodellen har lett till att andra föreningar i Västerås använder sig av ledarna i sina nybörjarverksamheter samt i lovsolor.

9 **Mind: Oss unga emellan**

Projektets syfte var att ta fram olika verktyg för att öka kunskapen om psykisk ohälsa, minska stigmat och stärka beredskapen att agera när man själv eller andra drabbas av psykisk ohälsa. Målgruppen var unga mellan 15 och 19 år. Verktygen skulle tas fram tillsammans med studieförbundet Bilda. *Projektet ledde till* initiativet "Vara Nere" som resulterade i en webbplats med kunskapsmaterial, ett studiecirkelmateriale, en digital kampanj som riktade sig till unga, en utbildning för ledare i ungas närhet, en podd och ett instagramkonto. För att göra det lättare att prata om psykisk ohälsa skapade projektet den fiktiva och virtuella gestalten Nere som själv talar om sin psykiska hälsa och att vara nere. *Efter att projektet avslutats och finansieringen från Arvsfonden upphört* finns utbildningsmaterialet kvar på webbplatsen för kostnadsfri nedladdning

och har använts av ett stort antal ungdomsledare. Genom samarbeten med andra organisationer har man fortsatt att utbilda ledare med Vara Nere-materialet. Studieförbundet Bilda har fortsatt använda materialet inom sin verksamhet.

Skr. 2023/24:162
Bilaga 3

10 Stiftelsen Valjeviken: Hälsa och livskraft

Projektets syfte var att skapa och utveckla metoder för en sammanhållen rehabilitering för personer i vuxen ålder med MS (multipel skleros, en kronisk inflammatorisk sjukdom) som arbetar eller studerar. *Projektet ledde till* ett tvåårigt rehabiliteringsprogram för personer med MS. Programmet gav möjlighet för deltagarna att utifrån sina individuella förutsättningar bygga upp en hälsosam livsstil där intensiva korta träningspass kombinerades med aktiv vila. Uppläggen anpassades utifrån individuella behov med syftet att finna en hållbar hälsosam livsstil. *Efter att projektet avslutats och finansieringen från Arvsfonden upphört* har konceptet "Hälsa och livskraft" levt vidare. Det omfattar högintensiv aerob intervallträning, återkommande rehabiliteringsperioder vid Valjeviken och egenvårdsträning på hemorten. Valjeviken erbjuder numera ett utökat utbud av rehabilitering till personer med MS där de sammanhållna rehabiliteringsperioderna återkommer vid start, efter 1 år och efter 2 år. Under mellanperioden fortsätter träningen i form av egenvårdsträning. Rehabiliteringsperioderna finansieras av sjukvårdsregionerna och varierar mellan 2 och 3 veckor, beroende på sjukvårdsregionernas avtal. På hemorten finns olika stödinsatser med fysioterapeut/idrottscoach som kan coacha egenvårdsträningen. Stödinsatserna, inklusive digitalt stöd, finansieras med bidrag från organisationen Neuro. Varje region har sin egen Facebookgrupp, där personerna kan nätverka med varandra, med coachen, och med fysioterapeuter.

11 Stiftelsen Göteborgs kyrkliga stadsmission: Pappor och deras barn i Biskopsgården, Angered och Tynnered

Projektets syfte var att förbättra barns livsvillkor genom att stärka relationen mellan pappor och deras barn. Genom uppsökande verksamhet på flera platser såsom MVC/BVC, öppna förskolor och SFI-klasser skulle i första hand utlandsfödda och nyanlända pappor nås. *Projektet ledde till* att stiftelsen skapade tre mötesplatser för pappor och deras barn i Biskopsgården, Angered och Frölunda. På mötesplatserna träffades och umgicks pappor och man genomförde även utflykter tillsammans. Projektet tog fram en utbildning för manliga kulturtolkar som skulle överbrygga kulturella och språkliga hinder. Tjugo män utbildades till kulturtolkar och på varje mötesplats arbetade två kulturtolkar som aktivitetsledare. Projektet genomförde även flera föräldraskapsstödd-grupper/pappagrupper, bland annat vid sommarläger och genom samarbete med Bris. Under projekttiden genomförde kulturtolkar drygt sextio intervjuer med deltagande pappor om hur de uppfattade verksamheten. Fler utlandsfödda pappor uppgav att de kände sig delaktiga och inkluderade i samhället och att de spenderade mer tid med sina barn jämfört med tidigare. *Efter att projektet avslutats och finansieringen från Arvsfonden upphört* har mötesplatser levt vidare som en del av den ordinarie verksamheten.

12 Stiftelsen Fryshuset: Motorintresserad ungdom

Projektets syfte var att skapa trygga mötesplatser för unga 13–25 år med motorintresse. *Projektet ledde till* verksamhet i Torsås, Avesta, Östra Göinge och Oskarshamn. Återkommande inslag var garageträffar, event/arrangemang och utbildningar. Ett metodmaterial togs fram och ett nätverk bildades för utförare från olika organisationer som bedriver motorverksamhet. Under projekttiden genomfördes en nationell konferens om verksamheten två gånger. *Efter att projektet avslutats och finansieringen från Arvsfonden upphört* har verksamheten levt vidare på flera olika sätt. Fryshuset bedriver i egen regi verksamhet för motorintresserade unga i Oskarshamn och i Karlskrona med metoder och arbetsätt framtagna under projektet. I Avesta har verksamheten fortsatt i den ideella förening som bildades under projekttiden, medan det i Torsås finns planer på att starta en ideell förening som ska fortsätta verksamheten. Det nätverk som bildades under projekttiden har levt vidare. I nätverket utbyter organisationer kunskap och skapar samarbetsprojekt. Fryshuset har utvecklat metodmaterialet som togs fram under projekttiden och genomfört utbildningar utifrån materialet. Den nationella konferensen har fortsatt att genomföras för att sprida kunskap om verksamhet och metod till kommuner och regioner.

13 DHS Funktionshinderrörelsen i Helsingborg: Fungera Mera

Projektets syfte var att öka möjligheterna för barn, unga och vuxna med funktionsnedsättning att delta i idrottsaktiviteter i Helsingborg. Projektet skulle stötta personer med funktionsnedsättning att prova olika idrotter, samt lotsa de som vill fortsätta med en särskild idrott till idrottsföreningar. Samtidigt skulle projektet erbjuda föreningslivet utbildning i hur de kan anpassa sina verksamheter för målgruppen. *Projektet ledde till* ett samarbete mellan funktionshinderrörelsen, kommunal förvaltning, RF Sisu Skåne och idrottens föreningsliv kring ökad fysisk aktivitet och idrott för målgruppen. Genom projektet fick målgruppen större möjligheter att delta i Helsingborgs idrottsliv inom flera idrotter. Projektet bidrog även till att skapa ett intresse bland idrottsföreningar att nå ut till och inkludera personer med funktionsnedsättning. Under projekttiden tog man fram en handbok och genomförde utbildningar. *Efter att projektet avslutats och finansieringen från Arvsfonden upphört* har metodik och organisatorisk struktur samt det nätverk som byggdes upp under projekttiden levt vidare. Föreningen använder handboken och det framtagna materialet till utbildning av ledare och metod för inkludering av nya deltagare från målgruppen i föreningarna. Det nätverk som byggdes upp under projekttiden med olika föreningar och offentliga aktörer lever också vidare.

14 Kista Sports Club: Healthy Women

Projektets syfte var att starta en hälsoverksamhet för tjejer och unga kvinnor i Järva för att stärka deras självförtroende och självkänsla. *Projektet ledde till* att tjejers deltagande inom idrott, gym och föreningsliv ökade. Genom uppsökande verksamhet mot högstadieskolor och spridning via sociala medier engagerade projektet över 800 tjejer. Föreningen nådde ut till fysiskt inaktiva tjejer där majoriteten saknade meningsfull fritid och

levde i utanförskap. Förutom regelbundna träningar erbjöd man även tillfällen att få testa på nya träningsformer. Under projekttiden genomförde man även dialogsamtal, teambuilding och föreläsningar om självförtroende och självkänsla. *Efter att projektet avslutats och finansieringen från Arvsfonden upphört* har verksamheten levt vidare i Järva i en ny ideell förening: Healthy Women. Aktiviteter och verksamheter har fortsatt och utvecklats genom bidrag från olika organisationer, bland annat från Gålöstiftelsen. Det inkluderar hälsorelaterade initiativ, sociala mötesplatser och utbildningsprogram som stärker gemenskapen och främjar individens utveckling.

15 Riksförbundet Attention: Trots allt!

Projektets syfte var att, tillsammans med Studieförbundet Vuxenskolan, ta fram såväl fysiska som digitala interaktiva plattformar för familjer med barn och ungdomar med trotsproblematik och neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. *Projektet ledde till* att metoder och verktyg utvecklades som utgick från forskning och målgruppens erfarenheter. Genom olika samtalsgrupper och studiecirkel medverkade projektet till en ökad förståelse kring målgruppens utmaningar. Föreningen deltog även på mässor och seminarier. *Efter att projektet avslutats och finansieringen från Arvsfonden upphört* finns informationsmaterial och filmer tillgängliga på föreningens hemsida. På hemsidan finns också två webbaserade utbildningar som har levt vidare genom lokalföreningarna. Materialet från projektet finns också tillgängligt på Studieförbundets Vuxenskolas hemsida. Föreningen ingår även i en referensgrupp för ett nytt forskningsprojekt om behandling av trotsyndrom som drivs av Karolinska institutet och Psykologpartners där föreningen bidrar med målgruppens (föräldrars och barns) röst.

16 Ung Företagsamhet i Kalmar län: UF-företagande för nyanlända

Projektets syfte var att ge nyanlända elever på språkintruktionsprogram (IMS-program) samma möjlighet att driva UF-företag (Ung Företagsamhet) som andra gymnasieelever. *Projektet ledde till* att föreningen tog fram ett anpassat material kring UF-företagande för elever på språkintruktionsprogram. Materialet användes även på yrkesprogram som har många nyanlända personer som elever. Under projektet deltog 60 elever från målgruppen och 48 av dem slutförde sitt UF-år och fick ett kursintyg. *Efter att projektet avslutats och finansieringen från Arvsfonden upphört* finns bland annat arbetsmetoder, filmer och mallar fortsatt tillgängliga och har spridits nationellt. Föreningen föreläser regelbundet om hur man arbetar med Ung Företagsamhet på IMS-programmet och materialet från projektet används på programmet av elever och lärare.

17 RFSL Ungdom: Newcomers Youth

Projektets syfte var att öka unga nyanlända hbtq-personers psykiska och fysiska välmående. Projektet riktade sig i första hand till asylsökande och nyanlända hbtq-personer mellan 15–25 år, men även till personer och organisationer som genom sin yrkesverksamhet eller sitt engagemang kommer i kontakt med, och har som uppgift, att stödja den primära målgruppen. *Projektet ledde till* trygga mötesplatser för unga nyanlända

HBTQ-personer på sex platser i landet. Dessutom tog projektet fram en metodbok för nya mötesplatser, en broschyr med information till de som möter målgruppen och en film. Ett juristnätverk bildades som kan erbjuda rådgivning. NCY Creates, där målgruppen bland annat designar kläder, var ett resultat från projektet. *Efter att projektet avslutats och finansieringen från Arvsfonden upphört* har NCY Creates klädmärke levt vidare och pengar från försäljning av kläder och produkter har gått tillbaka till verksamheten och målgruppen. Metoder (tryckt och digitalt) har levt vidare och används på mötesplatsen samt sprids via utbildningar och föreläsningar.

18 Noaks Ark Stockholm: Vän med virus: familjepedagogiskt verktyg för samtal om hiv och att leva med hiv

Projektets syfte var att skapa familjepedagogiska verktyg för familjer som lever med hiv för att därigenom normalisera förekomsten och minska stigmat kring hiv. *Projektet ledde till* att föreningen tog fram ett samlat material för både barn, unga och vuxna i form av böcker, film och en webbapp som på ett vardagligt och fantasifullt sätt knyter ihop samtal och fakta om hiv. Materialet gjordes tillgängligt på hemsidan Vän med virus – Noaks Ark Stockholm och spreds nationellt i fysisk och digital form samt användes i Noaks Arks verksamhet och i hiv-vård för barn. *Efter att projektet avslutats och finansieringen från Arvsfonden upphört* har det framtagna metodmaterialet fortsatt användas regelbundet i föreningens verksamhet. Materialet har fått stor spridning och är efterfrågat av andra liknande verksamheter. Målgruppen för projektet har en strukturell påverkan i organisationen genom att föreningen inrättat ett familjeråd och även barnanpassat sina lokaler.

19 Kultur Akademin: Våra filmer

Projektets syfte var att filma och dokumentera vardagslivet i Storumans kommun. Detta för att främja samverkan och överbrygga barriärer mellan olika samhällsgrupperingar och generationer. *Projektet ledde till* att drygt 500 filmer om vardagslivet i Storuman producerades och lades på en interaktiv karta på projektets hemsida. Ytterligare 200 filmer sparades i ett arkiv som samtidsdokumentation. *Efter att projektet avslutats och finansieringen från Arvsfonden upphört* har ungdomarna som utvecklade projektet fortsatt i föreningen. De har gått flera fortbildningskurser och arrangerat workshops och aktiviteter för ungdomar. Användandet av film av både ortsborna och myndigheter har fortsatt och intresset att visa upp sin by, vardag och historia med hjälp av film har ökat. Samarbeten med bygderåd och representanter för byarna utanför tätorten har fortlevt.

20 ABF Malmö: PAYK- en brygga för samhället

Projektets syfte var att upphäva informationsbarriären mellan daritalande och majoritetssamhället samt öka daritalande ungdomars delaktighet i samhället. Detta skulle bland annat ske genom att skapa en medieplattform och genomföra aktiviteter för att bredda kunskap kring media, förstärka samhörigheten inom målgruppen, samt bidra med kulturellt utbyte. *Projektet ledde till* att målgruppen daritalande ungdomar utvecklade nya kunskaper i sina roller som projektledare, reportrar, producenter, filmare och att göra podcast. Under projektiden bildades

föreningen Payk Media. Material som projektet tog fram samlades på en hemsida. *Efter att projektet avslutats och finansieringen från Arvsfonden upphört* har föreningen fortsatt arbeta ideellt med verksamhet riktad till målgruppen. Föreningen har medverkat i kortfilmsfestivaler i Malmö, Göteborg och Stockholm samt startat en podcast på dari.

Skr. 2023/24:162
Bilaga 3

21 Studiefremjandet Norra Älvsborg/Fyrbodol: Filmrampen

Projektets syfte var att personer med funktionsnedsättning skulle få grundläggande kunskaper om filmproduktion genom att arbeta tillsammans med ungdomar med tidigare filmerfarenhet, och med stöd från professionella filmarbetare. *Projektet ledde till* en modell där ungdomar, personer med funktionsnedsättning och professionella filmarbetare tillsammans kan arbeta med olika delar av en filmproduktion. En central del av arbetet var att personer med funktionsnedsättning själva fick reflektera över, och berätta om, en viktig del av sin historia. Det mest synliga resultatet blev filmen "Sockerexperimentet" som fick stor medial uppmärksamhet, visades på filmfestivaler och även gick upp på svenska biografier under 2023. Parallellt med filmen "Sockerexperimentet" tog projektet även fram en bakom kulisserna-film som går att använda som diskussionsmaterial av andra intresserade som vill arbeta med modellen. Vidare tog projektet fram ett utbildningsmaterial riktat till målgruppen. *Efter att projektet avslutats och finansieringen från Arvsfonden upphört* har filmen fortsatt att visas på biografier, skolor och filmfestivaler. Utbildningsmaterialet har utvecklats och arbetet med bakom kulisserna-filmer har fortsatt.

22 Region Jönköpings län / Värnamo folkhögskola: Teaterfolk

Projektets syfte var att ta fram en tvåårig teaterutbildning på heltid för personer med lindrig intellektuell funktionsnedsättning. *Projektet ledde till* att Värnamo folkhögskola utvecklade en ny teaterutbildning som vänder sig till målgruppen och där studenterna arbetar med teaterproduktioner och deltar i teaterföreställningar. *Efter att projektet avslutats och finansieringen från Arvsfonden upphört* har utbildningen blivit en stående utbildning på Värnamo Folkhögskola.

23 Vardagens civilkurage: Vardagsklimatet

Projektets syfte var att utveckla en metod som ska spridas till unga i åldrarna 15–25 år inom främst civilsamhället. Metoden skulle vara interaktiv och bygga på deltagarstyrd design där målgruppen själva skulle ha stort utrymme att forma utbildningarnas innehåll och upplägg. *Projektet ledde till* att metoden utvecklades och föreningen tog fram en hemsida. Under projekttiden genomförde föreningen drygt 180 träningar, baserade på dialogövningar och rollspel. Totalt deltog cirka 900 unga vid träningar och kurser, som genomfördes både fysiskt och digitalt under pandemin. *Efter att projektet avslutats och finansieringen från Arvsfonden upphört* har metoden institutionaliserats i organisationen. På ideell basis finns tränare som erbjuder utbildningar till de som vill bli nya klimatsamtalstränare. Träningar äger rum i samarbete med andra organisationer. Metod- och inspirationsbankerna klimatprata.se samt app.klimatprata.se är fortsatt tillgänglig för allmänheten och utgör en kunskapsbank med

lärdomar från projektet, bland annat finns filmer med tips på samtalstekniker att använda i sin vardag.

24 Studieförbundet Vuxenskolan Skåneregionen: Berättarverkstad Deluxe

Projektets syfte var att utveckla en berättarverkstad där äldre personer med intellektuell funktionsnedsättning arbetar med dokumentärt berättande som metod för stärkt identitet och ökad delaktighet. Metoden skulle utvecklas inom ramen för studiecirklar och deltagarna rekryteras via dagliga verksamheter, deltagande föreningars nätverk och genom uppsökande verksamhet i Skåne. *Projektet ledde till* att studieförbundet utvecklade en metod för dokumentärt berättande av, med, och för målgruppen. Det digitala metodmaterialet (intervju- och berättarkortlek, Berättarboken) togs fram för cirkelledare med intellektuell funktionsnedsättning. *Efter att projektet avslutats och finansieringen från Arvsfonden upphört* har metodmaterialet varit fortsatt efterfrågat och används framförallt av projektets primära målgrupp, men också i cirklar och grupper med andra målgrupper. Metoden har spridits genom Studieförbundet Vuxenskolas nätverk och används i andra delar av landet.

25 Ulriksbergskyrkan: Neighbourhood

Projektets syfte var att inspirera och motivera ungdomar i riskzonen för socialt utanförskap till positiva beteendemönster och ett gott synsätt gentemot samhället och livet. *Projektet ledde till* att drygt 100 ungdomar deltog i olika aktiviteter, bland annat läxhjälp, hjälp med att förbättra skolresultat och betyg, arbetspraktik, sommarjobb och övningskörning. Under projekttiden tog man fram en minidokumentär och flera kortfilmer om projektet. Projektet har haft ett samarbete med Linnéuniversitetet under projekttiden, bland annat vad gäller effektmätning. *Efter att projektet avslutats och finansieringen från Arvsfonden upphört* har verksamheten levt vidare och kunnat utvecklas inom Ulriksbergskyrkan i Växjö. Information och erfarenheter från projektet har spridits nationellt och det finns kommuner som visat intresse för att arbeta utifrån den metod som projektet tog fram. Metoden har väckt intresse såväl nationellt som internationellt.

26 RG Aktiv Rehabilitering: RG Integration

Projektets syfte var att ge nyanlända personer med ryggmärgsskada möjligheter till ett självständigt och aktivt liv. *Projektet ledde till* att föreningen utvecklade metoden Aktiv Rehabilitering och genomförde utbildningar i metoden. Projektet tog även fram en hemsida som blev en kunskapsportal riktad till målgruppen, yrkesverksamma, myndigheter och hälso- och sjukvården. Vidare genomförde man insatser för att höja kunskapsnivå hos målgruppen, anhöriga och yrkesverksamma genom bland annat föreläsningar och workshops. Föreningen utbildade även uppsökare och förebildsledare som själva har de erfarenheter som målgruppen har. För att nå målgruppen genomfördes också lokala aktiviteter (RG Nära Dig). Under projekttiden tog föreningen fram flera utbildningar: en ledarutbildning riktad till nya och befintliga ledare inom föreningen, en utbildning riktad till Migrationsverket, och en kostnadsfri

utbildning riktad till yrkesverksamma inom hälso- och sjukvården som möter målgruppen. Projektet skapade även en samverkansgrupp med representanter från kommun, region, och ideell sektor. *Efter att projektet avslutats och finansieringen från Arvsfonden upphört* har verksamheten levt vidare i föreningen. Hemsidan finns kvar med information som är översatt till olika språk. Föreningen har fortsatt ledare och förebilder med olika kultur och olika språkkunskaper som är aktiva i uppsökande verksamhet och i kursverksamhet. Ledarutbildningen för nya ledare genomförs årligen för ledare i föreningen. Utbildningen för profession finns fortsatt att ta del av via hemsidan. Föreningen håller 1–2 gånger årligen utbildning för Migrationsverkets personal. Vidare har föreningen fått i uppdrag att utbilda i interkulturell kompetens för yrkesverksamma i hälso- och sjukvården som möter målgruppen.

27 Studieförbundet vuxenskolan Gävleborg: MINDSET

Projektets syfte var att, tillsammans med målgruppen personer med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning i kombination med psykisk ohälsa och/eller beroendeproblematik, ta fram metoder och aktiviteter som stärker målgruppens inflytande och ökar deras förmåga till egenmakt. *Projektet ledde till* studiecirklar, samtalsspel och en metodbok. Under projekttiden genomförde studieförbundet föreläsningar och möten med politiker och myndigheter. Personer ur målgruppen tog tillsammans med projektets medarbetare fram material till fjorton olika studiecirklar. Materialet spreds i Studieförbundet Vuxenskolas nätverk. En samtalskortlek togs också fram av målgruppen och spreds till elever på vård- och omsorgsprogrammet och Hälsinglands Utbildningsförbund. I slutfasen av projektet bildades föreningen Mindset för att målgruppen skulle få möjlighet att lära sig hur en förening arbetar och vilka möjligheter den har. *Efter att projektet avslutats och finansieringen från Arvsfonden upphört* har föreningen Mindset levt vidare med målgruppen representerad i styrelsen. Föreningen genomför aktiviteter samt deltar som arrangörer vid temadagar och föreläsningar. Föreningen och Studieförbundet sprider samtalskortleken och studiecirkelmaterialet har också fortsatt att spridas och användas av bland annat offentliga aktörer. Representanter för föreningen (som också tillhör målgruppen) deltar i möten, föreläsningar och temadagar.

28 Stiftelsen Bräcke diakoni: Kunskapsportföljen

Projektets syfte var att utveckla en digital kunskapsportfölj tillsammans med barn, unga och vuxna med funktionsnedsättning som är i behov av olika stödinsatser. Detta för att skapa ökad självständighet och självbestämmande hos målgruppen. *Projektet ledde till* att stiftelsen, i samverkan med målgruppen, skapade en kostnadsfri digital plattform, appen Reda. I Reda kan personer med funktionsnedsättning samla, sortera och informera om sig själva på ett lättillgängligt sätt. Anhöriga och personal får genom appen möjlighet att ta del av personlig information om brukaren. En metodbeskrivning och en broschyr med information om appen togs fram. *Efter att projektet avslutats och finansieringen från Arvsfonden upphört* har appen fortsatt att användas av målgruppen. Stiftelsen informerar och sprider kunskap om appen, bland annat genom

att delta på mässor och konferenser. Stiftelsen samarbetar även med ett IT-bolag för att uppdatera och utveckla appen.

29 Idrottsklubben ParaCraft: ParaCraft – ett liv i rörelse

Projektets syfte var att stimulera vuxna personer med funktionsnedsättning till ett mer aktivt liv. Detta skulle projektet åstadkomma genom att skapa en utbildningsplattform för personer med utvecklingsstörning och personer med synnedsättning. *Projektet ledde till* workshops, prova-på-dagar, kursverksamhet och läger. Under projekttiden tog föreningen fram en utbildningsmodell för "ett liv i rörelse" som främjar en kombination av fysisk aktivitet och konstthantverk för målgruppen. *Efter att projektet avslutats och finansieringen från Arvsfonden upphört* har föreningen drivit verksamheten vidare med workshops, läger, prova-på-dagar och kurser. Verksamheten finns för närvarande i fem kommuner genom lokala sektioner av IK ParaCraft. Föreningen genomför även utbildningar för andra föreningar i det arbetssätt som man utvecklat.

30 Skolyoga i Sverige Ekonomisk Förening: Stillin

Projektets syfte var att stärka gymnasieelevers psykiska hälsa och välmående. Detta skulle ske genom att utveckla en plattform med yogaövningar och tillhörande material som skulle användas både i och utanför skolan. *Projektet ledde till* att föreningen skapade plattformen med övningar och material. Cirka 250 elever deltog aktivt under projekttiden och föreningen nådde uppskattningsvis 38 000 elever. Övningarna som togs fram var enkla och korta samt anpassade för både skolmiljö och olika elevgrupper. Effektmätningar som projektet genomförde visade att både elever och lärare märkte en positiv skillnad när de gjorde övningar och använde materialet regelbundet. *Efter att projektet avslutats och finansieringen från Arvsfonden upphört* har den digitala plattformen levt vidare och utvecklas kontinuerligt. Plattformen fortsätter att användas av skolor. Föreningen har även en aktiv ungdomsgrupp.

31 Sveriges Sportfiske- och Fiskevårdsförbund: Skolbäcken för resurs- och grundsärskola

Projektets syfte var att anpassa och utveckla en befintlig skolverksamhet som bedrivs av Sportfiskarna till att inkludera målgruppen elever i grundsär- och resursskolor. *Projektet ledde till* en ny arbetsmodell för vatten- och fiskevård som bygger på att inkludera elever utifrån de enskilda klassernas förutsättningar och behov. Projektet tog även fram ett skolbäckskompendium i samråd med målgruppen, samt en informationsfilm. Under projekttiden genomfördes över 350 klassbesök. *Efter att projektet avslutats och finansieringen från Arvsfonden upphört* har föreningen fortsatt arbeta med den metodik som man utvecklade i projektet, med nya klasser från anpassad grundskola och/eller resursklasser. Verksamheten finansieras på olika sätt runtom i landet, i vissa fall genom kommunal finansiering och i andra fall genom organisationen Svenskt friluftsliv.

32 **Studiefremjandet Uppsala Västmanland: Orda – kreativt skrivande för personer med intellektuell funktionsnedsättning**

Skr. 2023/24:162
Bilaga 3

Projektets syfte var att utveckla så kallade Orda-grupper där personer med intellektuell funktionsnedsättning får möjlighet att utveckla sin förmåga att uttrycka sig kreativt, i första hand genom skrivande. Skrivandet inbegriper poesi, essä, kortprosa och dramatik. *Projektet ledde till* en verksamhet där personer med funktionsnedsättning fick utveckla sitt kreativa skrivande. Målgruppen medverkade i att ta fram en antologi. Under projekttiden genomförde också föreningen en utställning och målgruppen deltog i turnéer i länet med uppläsning av egna alster. Dessutom skapade projektet en blogg. *Efter att projektet avslutats och finansieringen från Arvsfonden upphört* har Orda-grupper levt vidare genom studiecirklar, även i andra kommuner. Cirkelledarutbildning för målgruppen hålls varje år. Det material som togs fram under projekttiden finns tillgängligt att ladda ner. Studiecirklar med Orda-metoden har även utvecklats för seniorer.

33 **Motivationslyftet by Star for Life: Motivationslyftet för lågstadiet**

Projektets syfte var att utveckla och anpassa Motivationslyftets program och material för elever i klasser F-3, lärare och föräldrar. Programmet skulle hjälpa barn att bibehålla en positiv studiemotivation och själv-uppfattning när det gäller den egna personen samt sin prestationsförmåga. Utöver det skulle programmet stärka barns grundtrygghet, bygga en stark personlig värdegrund och träna den kreativa problemlösningsförmågan. *Projektet ledde till* att ett lågstadieprogram med arbetsmaterial och pedagogisk handledning togs fram. Projektet utvecklade en strategi för ämnesintegration av Motivationslyftet på lågstadiet, där all undervisning integrerar självledarskapsträning i kombination med kunskapsförmedling. Under projekttiden tog föreningen även fram ett inspirationsmaterial för pedagoger. *Efter att projektet avslutats och finansieringen från Arvsfonden upphört* används lågstadieprogrammet i alla grundskolor som arbetar med Motivationslyftet. Metoden har även spridits till ytterligare skolor. Sammanlagt cirka femtio skolor arbetar med lågstadieprogrammet.

34 **Strands IF: Aktivitetsklubben**

Projektets syfte var att, tillsammans med ett lokala samarbetspartner och kommunen, erbjuda gratis fritidsaktiviteter för barn i årskurs 3 – 6 bosatta i Hudiksvalls kommun. Detta för att fånga upp och intressera nyanlända barn samt de barn ur målgruppen som inte är föreningsaktiva till att prova på olika idrottsaktiviteter. Projektet skulle också erbjuda läxläsning för barn, i samarbete med en pensionärsförening. *Projektet ledde till* aktivitetsklubbar efter skolan tre till fyra gånger i veckan i Hudiksvalls tre största orter: Hudiksvall, Iggesund och Delsbo. *Efter att projektet avslutats och finansieringen från Arvsfonden upphört* har aktivitetsklubbarna levt vidare på de tre orterna.

35 Riksförbundet Huntingtons sjukdom RHS: Praktisk omvårdnadsvägledning vid Huntingtons sjukdom

Projektets syfte var att höja kunskapsnivån avseende omvårdnad vid Huntingtons sjukdom (HS) främst med fokus på assistans och boenden runt om i landet. *Projektet ledde till* att förbundet utvecklade flera digitala omvårdnadsutbildningar tillsammans med sjukhusens HS-team. Webbutbildningarna vänder sig till professioner och anhöriga som vårdar personer med Huntingtons sjukdom. Utbildningarna gjordes tillgängliga på förbundets hemsida. Under projekttiden genomförde förbundet utbildningsinsatser runt om i landet för specialboenden, assistansbolag, rehabilitering och daglig verksamhet. *Efter att projektet avslutats och finansieringen från Arvsfonden upphört* har verksamheten levt vidare. Webbutbildningarna finns tillgängliga på förbundets hemsida och flera tusen personer har gått utbildningarna. Förbundet arrangerar också utbildningsdagar där utbildningarna används. Professionen, som medverkat vid skapandet av manualerna, använder själva materialet. Förbundet har kontakt med Europeiska Huntingtonföreningen och grundutbildningen har översatts till engelska.

36 ABF Södra Småland: Minnas Tillsammans

Projektets syfte var att stärka och berika vardagen för boende på demensboenden genom att utbilda personer inom ideella sektorn till aktivitetsledare. *Projektet ledde till* att man skapade en metod som möjliggör för demensboenden att tillsammans med studieförbund kunna individanpassa upplägg och aktiviteter utifrån målgruppens behov och önskemål. Under projekttiden utvecklade och genomförde man Minnas tillsammans-cirklar på demens- och äldreboenden. Projektet tog fram ett metodmaterial (tryckt och digitalt) och en digital utbildning, ”Minnas tillsammans”. Materialet gjordes tillgängligt på förbundets hemsida. *Efter att projektet avslutats och finansieringen från Arvsfonden upphört har verksamheten levt vidare.* Metodmaterialet finns fortsatt tillgängligt och används av cirkelledare som håller i cirklar med deltagare som har en demenssjukdom. Cirklarna anordnas av ABF i samverkan med äldreboenden. Den digitala utbildningen har också levt vidare.

37 Studieförbundet Vuxenskolan Kalmar län: Händernas hus 2.0

Projektets syfte var att ge unga kvinnor som står långt från arbetsmarknaden möjlighet att bryta isolering, stärka sitt språk och självförtroende samt att komma in på arbetsmarknaden. *Projektet ledde till* att ett femtiotal unga kvinnor i åldrarna 16–25 år deltog i utbildningar i textilt arbete och handarbete, gjorde studiebesök hos företag och fick samhällsinformation. Under projekttiden producerades omkring 400 produkter och projektet tog fram en metodhandbok och två filmer. Av deltagarna gick 80% vidare till arbete och annan aktivitet, till exempel studier. *Efter att projektet avslutats och finansieringen från Arvsfonden upphört* har metoder och arbetssätt levt vidare genom studiecirkelverksamhet på olika platser i Kalmar län.

38 Svenska Brottningsförbundet: En brottarmatta utan gränser

Skr. 2023/24:162
Bilaga 3

Projektets syfte var att utveckla målgruppsanpassad brottning för barn och unga med intellektuell funktionsnedsättning. *Projektet ledde till* att förbundet nådde ut och skapade kännedom om projektet till lokalföreningar/klubbar och skolor runt om i landet. Fjorton svenska brottningsföreningar utbildade sina instruktörer för att kunna erbjuda aktiviteter för målgruppen. Under projekttiden tog man fram ett nytt aktivitetsmaterial som skolor och föreningar kan använda sig av när de möter målgruppen. Projektet samarbetade med särskolor. Under projekttiden producerade projektet även bland annat lathundar, checklistor och filmer anpassade för målgruppen och aktiviteterna. *Efter att projektet avslutats och finansieringen från Arvsfonden upphört* har verksamheten blivit en del av förbundets ordinarie verksamhet och förbundet ger stöd till de föreningar som vill satsa på parabrottning. Materialet som projektet tog fram finns fortsatt tillgängligt och används av aktiva föreningar och sprids till föreningar som är intresserade.

39 IF Friskis & Svettis Tyresö: En annan syn på träning

Projektets syfte var utveckla en träningsform som passar äldre med synnedsättning samt att utbilda ledare och funktionärer. *Projektet ledde till* att lokalerna anpassades och föreningen testade under projekttiden olika träningsformer för målgruppen och utvecklade träningsformen ”Seniorklubben, anpassad träning”. Denna träningsform blev en del av föreningens gemensamma träningsutbud i hela landet. Projektet tog även fram ett utbildningsmaterial och en handbok (i digital och tryckt form) som spreds till alla Friskis & Svettis föreningar i landet. Projektet fick stor betydelse för målgruppen och för ledare och träningsvärdar. Ett resultat av projektet var att föreningen också startade en grupp för yngre med synnedsättning. *Efter att projektet avslutats och finansieringen från Arvsfonden upphört* har föreningen fortsatt med passet varje vecka för målgruppen och träningsformen har också spridits till andra lokalföreningar. Utbildningsmaterialet finns tillgängligt i föreningens utbildningsportal och ingår i utbildningen för alla nya Seniorklubsledare i hela Sverige. Handboken har fortsatt spridas till intresserade.

40 RBU Halland: Projekt E-sport

Projektets syfte var att, tillsammans med ABF och e-sportsföreningar, utveckla metoder och redskap som gör det möjligt för barn och ungdomar med funktionsnedsättningar att delta i olika e-sportssammanhang. Genom att skapa digitala och fysiska kontaktytor ville projektet minska det sociala utanförskapet som målgruppen ofta upplever. *Projektet ledde till* att målgruppen kunde delta i e-sportevent. Under projekttiden arrangerade projektet spelträffar och onlinespel. Genom projektet fick arrangörer av e-sport kunskap om målgruppens förutsättningar och målgruppen fick i sin tur större kontaktytor och stärkt social, fysisk och mental hälsa. Projektet tog även fram en barnbok om e-sport som riktar sig till målgruppen och vårdnadshavare. Ett resultat av projektet var bildandet av spelföreningen Young gamers som drivs av målgruppen. Ett annat resultat var ett e-sportlab som RBU startade tillsammans med högskolan i Halmstad. *Efter att projektet avslutats och finansieringen från Arvsfonden upphört* har

verksamheten fortsatt i föreningen Young Gamers som bland annat anordnar e-spelträffar i e-sportlab på Högskolan i Halmstad.

41 Älvdalens kommun: Wilum og Bellum

Projektets syfte var att, tillsammans med barn och ungdomar, rädda, bevara, revitalisera och utveckla det älvdalska språket, ett modersmål för många i målgruppen. *Projektet ledde till* att statusen för det älvdalska språket höjdes bland barn och unga i Älvdalen. En ungdomssamordnare arbetade tillsammans med barn och pedagoger på förskolor, skolor och fritids. Pedagoger blev utbildade i det älvdalska språket och undervisning genomfördes på högstadiet. Under projekttiden samarbetade barn, unga och äldre vilket bland annat resulterade i språkkurser, översättningar och tryckning av böcker, samt produktion av musikvideo och digitala appar. *Efter att projektet avslutats och finansieringen från Arvsfonden upphört* har framtaget material fortsatt att användas av allmänheten samt i förskolor och skolor. Referensgruppen med ungdomar som inrättades under projekttiden, och den samordnartjänst som tillsattes, har fortlevt. De pedagoger som genomgick en högskolekurs under projekttiden undervisar i älvdalska på grundskolans alla stadier och närmare en tredjedel av eleverna är anmälda till lektioner i älvdalska. Projektet och älvdalskan har fortsatt att synliggöras lokalt, regionalt, nationellt och internationellt.

42 KFUM Linköping: Bollihop - inkluderande idrott för tjejer och deras mammor

Projektets syfte var att stärka tjejer och deras mammor med idrott som verktyg. Projektet skulle genomföras i tre stadsdelar i Linköping. *Projektet ledde till* olika träningsaktiviteter för tjejer och mammor i de tre stadsdelarna, bland annat futsal, fotboll och simskola. Under projekttiden deltog drygt 1000 barn och unga, samt 450 mammor. *Efter att projektet avslutats och finansieringen från Arvsfonden upphört* har verksamheten levt vidare i föreningen och fortsatt erbjuda aktiviteter. Föreningen har spridit metoden till andra delar av landet och unga ledare har fortsatt att utbildas.

43 Korpen Vallentuna: Riskful play

Projektets syfte var att stärka barns och ungdomars självförtroende att ta kontroll över sina fysiska och mentala förmågor. Genom att utmana målgruppens förmågor i miljöer som triggar leklust och nyfikenhet, skulle målgruppens känsla av egenmakt och möjlighet att påverka sin framtid stärkas. *Projektet ledde till* att Riskful Play blev en välkänd metod och koncept på nationell nivå. Genom projektet spreds kunskap och erfarenheter om metoden. Under projekttiden förverkligades Snapptuna-anläggningen, den första anläggningen i sitt slag som bygger på principerna för risktagande lek. Föreningen skapade nya barn- och ungdomsverksamheter och över 500 barn och ungdomar påverkade projektets genomförande. Vidare genomförde projektet cirka 250 workshops och utbildade 150 yrkesverksamma och över 100 ungdomar. Under projekttiden samverkade projektet med flera skolor. För att sprida information om metoden arrangerade projektet femton nationella konferenser. Projektet tog också fram en handbok och metoden gjordes kostnadsfritt tillgänglig digitalt. *Efter att projektet avslutats och*

finansieringen från Arvsfonden upphört har Vallentuna kommun fortsatt använda metoden inom sin verksamhet. Metoden och arbetsmaterialet har övergått till en nystartad förening som fortsätter utvecklingsarbetet. Metoden finns tillgänglig gratis genom den nya föreningens hemsida. Bygglekskonceptet, som är en del i metoden, har spridits till skolor och förskolor som använder den i sitt pedagogiska arbete.

Skr. 2023/24:162
Bilaga 3

44 Lokomotiv: Tala om tystnad

Projektets syfte var att lyfta frågor och sprida kunskap kring diagnosen selektiv mutism. Detta för att barn med selektiv mutism ska få bättre stöd och hjälp, såväl i familjen som av skola och vård. *Projektet ledde till* att diagnosen selektiv mutism blev mer uppmärksam och att kunskap om diagnosen blev mer tillgänglig genom framtagande av böcker, informationsmaterial, poddar, föreläsningar och utbildningar. Under projekttiden skapades en nationell intresseförening för anhöriga och yrkesverksamma. Projektet samarbetade med myndigheter, intresseorganisationer och studieförbund. Specialpedagogiska myndigheten (SPSM) fick hjälp av projektet med att ta fram en handledning om selektiv mutism för personal i skolor och förskolor. *Efter att projektet avslutats och finansieringen från Arvsfonden upphört* har verksamheten levt vidare genom den nationella intresseföreningen Tala om tystnad som bland annat genomför föreläsningar, nätverksträffar och läger. Föreningen förvaltar också det material som togs fram under projekttiden.

45 Stiftelsen Arbetets museum: Pengar!

Projektets syfte var att ungdomar skulle utveckla verktyg för att förstå hur människor ser på pengar i relation till jordens resurser. *Projektet ledde till* att stiftelsen tog fram en turnerande utställning, Pengar!, en digital plattform, en digital handbok och ett antal poddar, vilka gjordes fritt tillgängliga. Dessutom skapade projektet Hållbarhetsfonden. *Efter att projektet avslutats och finansieringen från Arvsfonden upphört* är utställningen Pengar! på turné i Sverige. Det pedagogiska materialet finns fortsatt tillgängligt på hemsidan och används av pedagoger som visar utställningen för skolklasser. Samarbeten med olika offentliga aktörer och civilsamhällsorganisationer har fortlevt och utvecklats. Projektets idéer har även spridits till England. Den ideella föreningen HUPAX ansvarar för material på den digitala plattformen. Hållbarhetsfonden har fortlevt.

46 Teater Aros: Sprak in motion

Projektets syfte var att underlätta språkinläringen för nyanlända och göra inläringen lustfylld genom att använda teater och dramapedagogik i språkundervisningen. *Projektet ledde till* att Teater Aros utvecklade Sprakmetoden, som genom dramapedagogik och teater fungerar som ett komplement till språkundervisningen. Metodmaterial med filmade dramaövningar gjordes tillgängligt på en digital plattform som vänder sig till pedagoger. *Efter att projektet avslutats och finansieringen från Arvsfonden upphört* har metoden fortsatt att användas i verksamheten. Webbplatsen finns fortsatt tillgänglig och teatern har fortsatt att hålla workshops för pedagoger som använder metoden med sina elever.

47 **Coompanion - Kooperativ utveckling Stockholms län: Street Business**

Projektets syfte var att utveckla nya produkter och tjänster som hemlösa personer skulle kunna sälja för att få stärkt självförtroende och ökade möjligheter till egen försörjning. Målgruppen för projektet var personer som är hemlösa och har psykisk funktionsnedsättning. *Projektet ledde till* ett flertal olika tjänster som målgruppen kunde sälja, bland annat stadsvandringar, spelningar, tröj- och kalenderförsäljning, fixartjänst, stadsodling och blomförsäljning. Projektet samarbetade med offentliga aktörer, civilsamhället, företag och enskilda personer. Under projekttiden skapades två föreningar: Street business ekonomisk förening och Street Minds ideell förening. *Efter att projektet avslutats och finansieringen från Arvsfonden upphört* har verksamheten levt vidare genom föreningen Street minds som tecknat två IOP-avtal (idéburet offentlig partnerskap) med Stockholms stad.

48 **Right by me: Right to work**

Projektets syfte var att skapa möjligheter för nyanlända ungdomar att komma in på arbetsmarknaden och att förändra rekryteringsmönster hos arbetsgivare. *Projektet ledde till* över 200 aktiviteter för unga. Under projekttiden samarbetade föreningen med arbetsgivare inom näringsliv, civilsamhälle och offentlig sektor vilket resulterade i anställningar för personer ur målgruppen. Projektet sammanställde metoden ”Right To Work” i en metodhandbok. *Efter att projektet avslutats och finansieringen från Arvsfonden upphört* har metoden fortsatt att användas av föreningen och spridits till två andra städer. Uppsala Universitet har under projekttiden gjort en kvalitativ och en kvantitativ forskningsstudie av metoden. Den kvalitativa forskningen visar enligt organisationen att insatserna ger en ökad känsla av egenmakt och gör att ungdomarna känner sig som en del av samhället. I den kvantitativa delen av forskningen framgick enligt organisationen en statistisk signifikant skillnad i möjligheter att komma ut i arbete och möjligheter till egenförsörjning.

49 **Yoga you: I Balans med Yoga**

Projektets syfte var att öka välbefinnandet och främja hälsan hos personer med demens. Detta skulle ske genom att ta fram yoga- och balansövningar för målgruppen samt genom att utbilda och handleda personer som skulle leda och utföra övningarna med målgruppen. *Projektet ledde till* att föreningen utvecklade sittande yogaövningar anpassade för äldre (ofta personer med demens). Projektet tog fram en broschyr med metoder som spreds till målgruppen och till verksamheter riktade till målgruppen. Under projekttiden höll föreningen utbildningar i metoden och yogaövningarna gjordes tillgängliga på Facebook och Youtube. *Efter att projektet avslutats och finansieringen från Arvsfonden upphört* har föreningen fortsatt med kurser flera gånger i veckan på demensboenden, dagverksamheter och för pensionärsföreningar, och även utbildat personal i sittande yogaövningar.

50 **Stiftelsen Fryshuset: Future Minds**

Projektets syfte var att intensifiera skolornas arbete med lärande för hållbar utveckling. *Projektet ledde till* en digital plattform och verktyg för

utbildningsprogrammet Future Minds. På plattformen samlades information om programmet, anpassade elevsidor och elevfilmer, samt olika utbildningsmoduler för gymnasieskolor. Projektet resulterade också i att föreningen Future Minds bildades. *Efter att projektet avslutats och finansieringen från Arvsfonden upphört* har verksamheten levt vidare i föreningen Future Minds och på föreningens hemsida finns framtaget material tillgängligt. Metoden har nått ut till fler skolor sedan projektet avslutades.

51 MIND: Tillsammans mot självmord - utvecklat stöd till personer som inte längre vill leva

Projektets syfte var att utveckla Självordslinjen genom att öka kvaliteten i samtalen och på så sätt kunna ta emot fler samtal. Genom projektet ville även föreningen bredda verksamheten för att inkludera andra suicidpreventiva insatser, framför allt mot ungdomar, för att minska antalet självmord i Sverige. *Projektet ledde till* att föreningen ökade kvaliteten på samtalen i Självordslinjen. Under projekttiden uppdaterade man volontärhandboken och digitaliserade en utbildning för volontärer som ger dem stöd i samtal. Projektet utvecklade och implementerade även ett digitalt väntrum. I det digitala väntrummet kan personer ta del av samlad kunskap, övningar, reflektioner och tips medan man väntar på att få chatta. Under projekttiden tog även föreningen fram filmer om psykisk ohälsa och självmordstankar som ger stöd och kunskap. *Efter att projektet avslutats och finansieringen från Arvsfonden upphört* har volontärutbildningen fortsatt för alla volontärer, som också får ta del av handboken som togs fram under projektet.

52 Stiftelsen Bräcke diakoni: Projekt TrUST – föräldraskapsstöd för personer med psykisk funktionsnedsättning

Projektets syfte var att utveckla ett riktat, anpassat föräldraskapsstöd till föräldrar med psykiska funktionsnedsättningar. *Projektet ledde till* framtagandet av ett föräldraskapsstöd. Under projekttiden tog stiftelsen fram en studiecirkel och material i form av cirkelmateriale, studiehandledning samt en handbok. Studiecirkelmaterialet gjordes tillgängligt för nedladdning på projektets hemsida. Totalt genomfördes cirka 950 studiecirkelrundor runt om i landet. Dessutom skapade projektet en webbutbildning som kan användas inom grupputbildning eller inom enskild behandling. *Efter att projektet avslutats och finansieringen från Arvsfonden upphört* har verksamheten levt vidare, både webbutbildning och studiecirkelmateriale finns digitalt tillgängliga och sprids genom nya samtalsgrupper.

53 Acting for Change: Bygga Broar

Projektets syfte var att utifrån en tidigare framtagen utbildning, Bygga Broar, utveckla handledningsmateriale och metoder som skulle testas på utvalda enheter (förskolor, skolor och socialtjänst) som tidigare utbildat personal i Bygga Broars grundutbildning. *Projektet ledde till* en modell för hur förskolepersonal kan ha en trygg värdegrundsdiallog med förskolebarns vårdnadshavare. Projektet tog fram ett materiale som bygger på olika teman som kan kopplas till olika former av våld, förtryck och hot.

Efter att projektet avslutats och finansieringen från Arvsfonden upphört finns metodmaterialet kvar och erbjuds de verksamheter som utbildas i Bygga Broars grundutbildning.

54 Pingvin Rugby Club: Fler i rugbyrörelse

Projektets syfte var att utveckla formerna för rugbyträning och därmed kunna inkludera fler målgrupper i verksamheten. Projektet ledde till prova-på-tillfällen för barn och unga i samverkan med skolor och fritids i Trelleborg. Målgruppen äldre erbjöds också träningar i en enklare form av rugby (gå-rugby). Efter att projektet avslutats och finansieringen från Arvsfonden upphört har verksamheten med Minis, som vänder sig till barn mellan 4 och 6 år, fortsatt och blivit en ordinarie del av klubbens verksamhet. Minis har också genom klubben spridits till andra rugbyklubbar i Sverige.

55 Dyslexiförbundet: Plugga med bilder

Projektets syfte var att ge barn och unga med dyslexi, lust och självförtroende i sitt lärande. Projektet ledde till två läromedel, ett på svenska och ett på engelska: "Havsäventyret" och "The Boat Trip". Totalt testade 5000 barn läromedlen under projekttiden. Efter att projektet avslutats och finansieringen från Arvsfonden upphört har projektets samarbetspartner Mappia drivit verksamheten vidare genom ett avtal med Dyslexiförbundet. Projektets produkter finns fortsatt tillgängliga för målgrupperna att beställa och det genomförs löpande kostnadsfria digitala kurser som stöd för att använda materialet. Mappia har fortsatt att utveckla produkterna i nära samarbete med lärare och elever och har spridit projektets produkter via sociala medier och mässor.

56 Ung Företagsamhet i Jönköpings län: Företagare på riktigt

Projektets syfte var att stärka elever på anpassad gymnasieskola genom att ge dem möjlighet att driva UF-företag (Ung Företagsamhet). Projektet ledde till anpassade arbetssätt och metoder för målgruppen så att de kan driva UF-företag på samma sätt som andra gymnasieelever. Under projekttiden skapade föreningen också nätverk för både målgruppen och lärare kring UF-företagande. Ungefär hälften av alla elever i den anpassade gymnasieskolan i Jönköpings län drev UF-företag under projektets sista år. UF-företagande för anpassad gymnasieskola spreds också utanför länet. Efter att projektet avslutats och finansieringen från Arvsfonden upphört är det många elever som driver UF-företag i Jönköpings län. Nätverksträffar lever vidare i skolornas egen regi.

57 Hushållningssällskapet i Jönköping län: Skoldagar om naturbruk

Projektets syfte var att skapa en djupare förståelse och kunskap om hur skog och mat produceras. I projektet skulle elever i årskurs 4–6 genomföra planerade besök på skogs- och jordbruk, vara med och beräkna matproduktion, producera olika födoämnen samt studera och praktisera hur ett lantbruk fungerar. Projektet ledde till att fler än 3500 barn medverkade på skoldagar hos lantbruksgårdar runt om i Jönköpings län. Genom att besöka gårdarna och vara nära djuren och jordbruket fick barnen en ökad kunskap om matens ursprung. Föreningen arbetade fram

en struktur och en kommunikationsplan för konceptet ”Skolan på gården”. Under projektiden utbildades ett trettiotal arrangörer och 15 värdgårdar kunde ta emot barn under skoldagar. Ett resultat av projektet var en webbutbildning som innehåller ett bokningssystem för arrangörer, utbildningsfilmer och information om konceptet Skolan på gården. *Efter att projektet avslutats och finansieringen från Arvsfonden upphört* har verksamheten med konceptet ”Skolan på gården” levt vidare där skolbarn får möjlighet att besöka en bondgård.

Skr. 2023/24:162

Bilaga 3

58 Studiefrämjandet Skaraborg: Teaterfiket

Projektets syfte var att skapa en permanent mötesplats för sysselsättning och fritidsaktiviteter inom kultur och estetisk verksamhet för personer med funktionsnedsättning. *Projektet ledde till* att en sådan permanent mötesplats skapades. Teaterfiket etablerade en fast teaterensemble och skapade sysselsättningsplatser för drygt fyrtio personer. Under projektiden tog projektet fram publikationen ”Jag kan ju dansa, hur kommer det sig?”. Det är en metodhandelning i kreativa processer som beskriver verksamheten och ger förslag på övningar, metoder och tillvägagångssätt. *Efter att projektet avslutats och finansieringen från Arvsfonden upphört* har teaterverksamheten levt vidare i form av en grupp som träffas en gång per vecka. Även workshops har genomförts.

59 Fair Action: Vi handlar, vem betalar?

Projektets syfte var att gymnasieelever skulle utveckla metoder och verktyg för att påverka företag att agera mer hållbart. *Projektet ledde till* utveckling av metoder och verktyg för hur elever och lärare kan lära sig om, och arbeta med, hållbarhets- och rättvisefrågor. Materialet samlades på en hemsida uppdelad i en lärarsida med utbildningsmaterial och handledning inom olika fokusområden och en elevsida med ett digitalt verktyg, ”Fairometern”. Det digitala verktyget fungerar som ett stöd till elever när de ska genomföra granskningar av företag. *Efter att projektet avslutats och finansieringen från Arvsfonden upphört* har verksamheten och materialet levt vidare och utvecklats på flera olika sätt. Skolmaterialet för lärare och elever kan fortsatt laddas ner från Fair Actions digitala plattform. Materialet har uppdaterats och spridits, bland annat genom Fair Actions nyhetsbrev och sociala medier i samband med skolstarten och genom det nationella kunskapsprogrammet Future Minds. Skolmaterialet har också använts av Ung Företagsamhet i deras besök på gymnasieskolor i Stockholmsområdet.

60 Stiftelsen Svenskt Demenscentrum: En webbutbildning om kommunikation och demens

Projektets syfte var att ta fram en avgiftsfri webbutbildning tillsammans med samarbetspartner för att skapa större säkerhet, trygghet och lugn hos anhöriga och andra nära personer i bemötande av personer med demens. *Projektet ledde till* att en webbutbildning togs fram, tillsammans med en fördjupande bok, filmer med intervjuer och studiehandledning. Webbutbildningen gjordes kostnadsfritt tillgänglig på stiftelsens utbildningsportal och fram till hösten 2023 hade fler än 4 000 personer slutfört utbildningen med godkänt resultat. *Efter att projektet avslutats och finansieringen från Arvsfonden upphört* finns webbutbildningen

tillsammans med övrigt material från projektet fortsatt kostnadsfritt tillgängligt på stiftelsens webbplats. Stiftelsen har även genomfört föreläsningar och seminarier för berörda målgrupper.

61 Hofs Lifs ideell förening: Under Ekarna

Projektets syfte var att erbjuda en inkluderande mötesplats för ungdomar, som skulle bygga på deltagarkultur och en ny plattform för kulturliv. *Projektet ledde till* en ny kulturell mötesplats i Växjö, "Under Ekarna". Genom projektet fick ungdomar ökade kunskaper inom konst, kultur och hantverk och deltog i skapande aktiviteter, till exempel trädgårdsutveckling och konstinstallationer. Projektet anordnade bland annat anordnat konserter, lagningsverkstad, samtalsforum, öppen ateljé och marknader. *Efter att projektet avslutats och finansieringen från Arvsfonden upphört* har mötesplatsen integrerats i föreningens ordinarie verksamhet. Metodiken "Gårdskultur" tillämpas tillsammans med deltagande ungdomar inom trädgård, hantverk, konst, mat, mark och underhåll. Ungdomar i Växjö kommuns gymnasieskolor erbjuds också kulturella lärlingsplatser

62 Studieförbundet Vuxenskolan Skaraborg: Teknik har ingen ålder och inga hinder

Projektets syfte var att ge äldre med funktionsnedsättning som upplever att de befinner sig utanför den digitala världen personlig handledning och hjälp. Detta skulle ske med hjälp av IT-intresserade och mer datorvana yngre personer med fysiska och psykiska funktionsnedsättningar, som ofta har svårt att ta sig in på arbetsmarknaden. Projektet vände sig även till äldre som var mer teknikvana och ville engagera sig som ambassadörer och stöd för datavännerna. *Projektet ledde till* studiecirklar. De äldre med funktionsnedsättning upplevde enligt projektet att de fick en bättre hälsa och ett rikare och mer självständigt liv. Yngre med funktionsnedsättning fick enligt projektet en mer meningsfull sysselsättning och erbjöds också en väg in i arbetslivet. *Efter att projektet avslutats och finansieringen från Arvsfonden upphört* har studiecirklarna fortsatt att genomföras och materialet fortsatt att användas. Vissa ledare har fortsatt, andra har fått andra jobb tack vare projektet.

63 Teater 16: Poddteater 16

Projektets syfte var att utveckla en metod där unga teaterintresserade personer får skapa hörspel i form av poddar. Hörspel är en teaterform som upplevs genom lyssning. *Projektet ledde till* att teatern tog fram en poddteaterverksamhet som även fungerar som en inspirationsmodell för andra intresserade. Närmare ett sjuttioal hörspel och poddavsnitt skapades och gjordes tillgängliga på plattformen Podbean. Under projekttiden tog projektet fram en kurs och en handbok om metoden, som bland annat spreds genom Amatörteaterns Riksförbund. *Efter att projektet avslutats och finansieringen från Arvsfonden upphört* har verksamheten levt vidare hos Teater 16 genom ungdomar som är aktiva i teaterverksamheten. Metoden har också spridits i landet genom den framtagna kursen i poddteater och handboken. Poddteaterverk finns fortsatt tillgängliga för intresserade på Podbean.

64 Nationell Samverkan för Psykisk Hälsa: Rätt till inflytande

Skr. 2023/24:162

Projektets syfte var att stärka egenmakten och minska självstigmatiseringen hos patienter och anhöriga med erfarenhet av rättspsykiatri. Målgrupper för projektet var patienter som vårdas på rättspsykiatriska kliniker, patienter inom öppen rättspsykiatrisk vård och personer med tidigare erfarenhet av rättspsykiatrisk vård. *Projektet ledde till* att personer med egen erfarenhet av rättspsykiatrisk vård och deras anhöriga fick vara delaktiga i att öka sin egen och andras inflytande och delaktighet i vården. De samverkande rättspsykiatriska klinikerna fick prova olika metoder för att främja patientdelaktighet och därigenom utveckla sina verksamheter och arbetssätt så att patienterna blir mer delaktiga i deras egen vardag och vård. De befintliga metoderna ”Återhämtningsguiden – för dig som mår dåligt” och ”Patientforum” användes inom det rättspsykiatriska området. Under projekttiden stöttades klinikerna i implementering av metoder och arbetssätt som främjar delaktighet. Aktiviteter som genomfördes under projekttiden utvärderades tillsammans med kliniker och samverkande föreningsrepresentanter. Resultat från projektet presenterades vid kunskapsdagar och seminarier i och utanför vården, där profession, brukarrörelse och allmänhet bjöds in. *Efter att projektet avslutats och finansieringen från Arvsfonden upphört* har metoderna fortsatt att användas löpande på flera av de kliniker som deltog i projektet. Riksförbundet Hjärnkoll har utbildat fler ambassadörer med rättspsykiatrisk erfarenhet. De brukarstyrda brukarrevisioner som genomfördes under projektet har fortlevt. Erfarenheter från projektet har spridits till fler rättspsykiatriska kliniker, statliga myndigheter, intresseorganisationer och yrkesföreningar.

Bilaga 3

Socialdepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 20 juni 2024

Närvarande: statsrådet Busch, ordförande, och statsråden Ankarberg Johansson, Edholm, Waltersson Grönvall, Strömmer, Roswall, Forssmed, Forssell, Slottnér, Liljestrand, Brandberg, Bohlin, Carlson, Pourmokhtari

Föredragande: statsrådet Forssmed

Regeringen beslutar skrivelse Redovisning av fördelning av medel från Allmänna arvsfonden under budgetåret 2023